



Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2024 m. rugsėjo 30 d.
(OR. en)

Tarpinstitucinė byla:
2013/0186(COD)

8311/1/24
REV 1

AVIATION 73
CODEC 950
PARLNAT 113

TEISĖS AKTAI IR KITI DOKUMENTAI

Dalykas: Tarybos pozicija per pirmąjį svarstymą siekiant priimti EUROPOS
PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTĄ dėl Bendro Europos
dangaus iniciatyvos įgyvendinimo (nauja redakcija)
– Tarybos priimta 2014 m. rugsėjo 26 d.

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS
REGLAMENTAS (ES) 2024/...**

... m. ... d.

**dėl Bendro Europos dangaus iniciatyvos įgyvendinimo
(nauja redakcija)**

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 100 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros²,

¹ 2020 m. gruodžio 2 d. nuomonė (OL C 56, 2021 2 16, p. 53).

² 2014 m. kovo 12 d. Europos Parlamento pozicija (OL C 378, 2017 11 9, p. 54.) ir 2024 m. rugsėjo 26 d. Tarybos pozicija, priimta per pirmąjį svarstymą (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje). ... m. ... d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

kadangi:

- (1) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 549/2004³, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 550/2004⁴ ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 551/2004⁵ buvo iš esmės keičiami. Kadangi tuos reglamentus reikia keisti dar kartą, dėl aiškumo jie turėtų būti išdėstyti nauja redakcija;

³ 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 549/2004, nustatantis bendro Europos dangaus sukūrimo pagrindą (pagrindų reglamentas) (OL L 96, 2004 3 31, p. 1).

⁴ 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 550/2004 dėl oro navigacijos paslaugų teikimo bendrame Europos danguje (paslaugų teikimo reglamentas) (OL L 96, 2004 3 31, p. 10).

⁵ 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 551/2004 dėl bendro Europos dangaus oro erdvės organizavimo ir naudojimo (oro erdvės reglamentas) (OL L 96, 2004 3 31, p. 20).

- (2) Europos Parlamentui ir Tarybai priėmus pirmą Bendro Europos dangaus teisės aktų rinkinį, t. y. reglamentus (EB) Nr. 549/2004, (EB) Nr. 550/2004 ir (EB) Nr. 551/2004 bei Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 552/2004⁶, buvo padėtas tvirtas teisinis pagrindas vientisai, sąveikiai ir saugiai oro eismo valdymo (toliau - OEV) sistemai. Priėmus antrąjį rinkinį, t. y. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1070/2009⁷, Bendro Europos dangaus iniciatyva buvo dar labiau sutvirtinta įvedant veiklos rezultatų sistemos ir tinklo valdytojo koncepcijas, kad būtų dar labiau pagerintas Europos OEV tinklo veikimas. Reglamentas (EB) Nr. 552/2004 buvo panaikintas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/1139⁸, nes OEV sistemų, sudedamųjų dalių ir procedūrų sąveikumui užtikrinti būtinos taisyklės buvo įtrauktos į Reglamentą (ES) 2018/1139;

⁶ 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 552/2004 dėl Europos oro eismo valdymo tinklo sąveikos (sąveikos reglamentas) (OL L 96, 2004 3 31, p. 26).

⁷ 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1070/2009, iš dalies keičiantis reglamentus (EB) Nr. 549/2004, (EB) Nr. 550/2004, (EB) Nr. 551/2004 ir (EB) Nr. 552/2004, kad būtų pagerintas Europos aviacijos sistemos veikimas ir tvarumas (OL L 300, 2009 11 14, p. 34).

⁸ 2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1139 dėl bendrųjų civilinės aviacijos taisyklių, ir kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra, iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2111/2005, (EB) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 ir direktyvos 2014/30/ES ir 2014/53/ES bei panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 552/2004 ir (EB) Nr. 216/2008 ir Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3922/91 (OL L 212, 2018 8 22, p. 1).

- (3) kad būtų atsižvelgta į pakeitimus, padarytus Reglamentu (ES) 2018/1139, šį reglamentą reikia suderinti su tuo reglamentu ir pastarąjį iš dalies pakeisti;
- (4) išsamios oro erdvės naudojimo taisyklės, veiklos nuostatos dėl oro navigacijos paslaugų bei procedūrų ir oro erdvės struktūrų projektavimo taisyklės bei procedūros reglamentuojamos Reglamentu (ES) 2018/1139, o oro erdvės klasifikavimas turėtų būti reglamentuojamas šiuo reglamentu;
- (5) Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos, pasirašytos 1944 m. gruodžio 7 d. Čikagoje (toliau – Čikagos konvencija), 1 straipsnyje Susitariančiosios Šalys pripažįsta, kad „kiekviena valstybė turi visas ir išimtinės suverenias teises į oro erdvę virš jos teritorijos“. Vadovaudamosi šiomis suverenėmis teisėmis Sąjungos valstybės narės pagal taikytinas tarptautines konvencijas naudojasi valdžios institucijos galiomis kontroliuoti oro eismą;
- (6) šiuo reglamentu neturėtų būti daromas poveikis valstybių narių teisėms ir pareigoms pagal Čikagos konvenciją;

- (7) norint įgyvendinti bendrą transporto politiką, reikia efektyvios oro transporto sistemos, kuri sudarytų sąlygas saugiai, tvarkingai ir tvariai teikti oro transporto paslaugas, optimizuotų oro erdvės ir pajėgumų naudojimą, prisidėtų prie aviacijos tvarumo ir palengvintų laisvą prekių, asmenų ir paslaugų judėjimą;
- (8) vienu metu siekiant tikslų pagerinti oro eismo saugos standartus ir visos OEV ir oro navigacijos paslaugų (toliau - ONP) veiklos rezultatus Europos bendrojo oro eismo srityje, reikia atsižvelgti į žmogiškąjį faktorių. Todėl valstybės narės turėtų palaikyti teisingumo kultūros principus. Turėtų būti apsvarstytos Bendro Europos dangaus iniciatyvos žmogaus aspekto Komisijos ekspertų grupės, įsteigtos Komisijos sprendimu (ES) 2023/2109⁹, nuomonės bei rekomendacijos ir į jas atsižvelgta;
- (9) gerinant OEV veiklos rezultatus klimato ir aplinkos srityse, visų pirma mažinant aviacijos išmetamų teršalų kiekį, taip pat padedama siekti Paryžiaus susitarime, Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/1119¹⁰, Tarybos išvadosė dėl Komisijos išsamios darnaus ir išmanaus judumo strategijos ir Europos skaitmeninėje darbotvarkėje iškeltų tikslų;

⁹ 2023 m. spalio 10 d. Komisijos sprendimas (ES) 2023/2109, kuriuo įsteigiama Bendro Europos dangaus iniciatyvos žmogaus aspekto Komisijos ekspertų grupė ir panaikinamas Sprendimas C(2017) 7518 (OL L, 2023/2109, 2023 10 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2109/oj>).

¹⁰ 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (OL L 243, 2021 7 9, p. 1).

- (10) efektyvesnis oro erdvės naudojimas, kuriuo suteikiama daugiau optimalių skrydžių trajektorijų pasirinkimo galimybių, leistų padidinti degalų naudojimo efektyvumą ir sumažinti išmetamą teršalų kiekį. Optimizuojant skrydžių trajektorijas ir skrydžio profilius taip pat reikėtų atsižvelgti į įvairius klimato ir aplinkos aspektus, kad būtų sumažintas išmetamas teršalų kiekis ir oro teršalų kiekis. Turėtų būti parengta metodika, kaip atsižvelgti į tuos įvairius aspektus ir jų tarpusavio priklausomybę, visų pirma rengiant veiklos rezultatų rodiklius;
- (11) oro erdvė yra bendras visų kategorijų naudotojų išteklius, kurį jie visi turi lanksčiai naudoti, užtikrinant sąžiningumą ir skaidrumą, kartu atsižvelgiant į valstybių narių saugumo ir gynybos poreikius ir jų įsipareigojimus tarptautinėse organizacijose;
- (12) 2004 m. valstybės narės priėmė bendrą pareiškimą dėl karinių klausimų, susijusių su Bendru Europos dangumi¹¹, ir vėliau jį pakartojo. Pagal tą pareiškimą valstybės narės visų pirma turėtų stiprinti civilinio ir karinio sektorių bendradarbiavimą ir, jei, valstybių narių nuomone, tai būtina ir tokia apimtimi, kiek tai yra būtina, sudaryti palankesnes sąlygas savo ginkluotosioms pajėgoms tarpusavyje bendradarbiauti visais oro eismo valdymo klausimais;
- (13) sprendimai, susiję su karinių operacijų ir mokymų turiniu, aprėptimi ar vykdymu, nepatenka į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 100 straipsnio 2 dalyje nurodytą Sąjungos kompetencijos sritį;

¹¹ OL L 96, 2004 3 31, p. 9.

- (14) Reglamento (EB) Nr. 550/2004 9a straipsnyje buvo numatyta, kad valstybės narės turi sukurti funkcinis oro erdvės blokus, kad būtų sustiprintas oro navigacijos paslaugų teikėjų bendradarbiavimas, siekiant pagerinti veiklos rezultatus ir kurti sinergiją, ir tokie oro erdvės blokai buvo juo reglamentuojami. Siekiant gerinti Bendro Europos dangaus oro eismo valdymo tinklo veiklos rezultatus, valstybės narės turėtų galėti toliau bendradarbiauti ir koordinuoti veiklą tokiuose anksčiau sukurtuose oro erdvės blokuose, visų pirma teikdamos bendrus veiklos rezultatų planus, visų pirma su sąlyga, kad tai nedarytų poveikio veiksmingam šio reglamento įgyvendinimui;
- (15) valstybės narės turėtų paskirti nacionalinę priežiūros instituciją, kuri prisiimtų tokiai institucijai pagal šį reglamentą priskirtas užduotis. Siekiant užtikrinti nuoseklią ir patikimą paslaugų teikimo visoje Europoje priežiūrą, nacionalinėms priežiūros institucijoms turėtų būti užtikrintas pakankamas nepriklausomumas ir išteklių. Visų pirma, tų institucijų nepriklausomumą ir galimybę veikti vadovaujantis sąžiningumo, skaidrumo, nediskriminavimo ir proporcingumo principais turėtų užtikrinti tų institucijų finansavimas. Tai neturėtų užkirsti kelio nacionalinei priežiūros institucijai būti sujungtai su kita reguliavimo institucija, pavyzdžiui, nacionaline kompetentinga institucija arba nacionaline konkurencijos institucija, jei ta jungtinė institucija atitinka nepriklausomumo reikalavimus ir su sąlyga, kad sprendimai, susiję su pagal šį reglamentą nacionalinei priežiūros institucijai pavestomis užduotimis, priimami nepriklausomai nuo kitų jungtinei institucijai pavestų užduočių;

- (16) užtikrinti nacionalinių priežiūros institucijų nepriklausomumą turėtų padėti tinkamos jų darbuotojų skyrimo procedūros. Nacionalinių priežiūros institucijų darbuotojai turėtų veikti nepriklausomai, visų pirma išvengiant oro navigacijos paslaugų teikimo ir savo užduočių vykdymo interesų konfliktų. Darbuotojams ir asmenims, kurie priima sprendimus naudodamiesi šiame reglamente apibrėžtais įgaliojimais, taikomomis taisyklėmis dėl interesų konfliktų taip pat turėtų būti užkirstas kelias galimiems interesų konfliktams, kylantiems dėl jų paskyrimo dirbti nacionalinėje priežiūros institucijoje, kiek tai susiję su naujomis pareigomis reguliuojamame subjekte iš karto po to, kai baigiasi laikotarpis, kuriam jie buvo paskirti į tą nacionalinę priežiūros instituciją;
- (17) siekiant užtikrinti tinkamą šio reglamento taikymą, turėtų būti nustatytos procedūros, kuriomis būtų užtikrinamas nacionalinės priežiūros institucijos ir nacionalinės kompetentingos institucijos bendradarbiavimas ir keitimasis informacija;
- (18) finansinio patikimumo, atsakomybės, draudimo apsaugos ir nuosavybės bei organizacinės struktūros sertifikavimo reikalavimai yra labai susiję su paslaugų teikimui taikomais saugos ir saugumo reikalavimais, taip pat su veiklos ir technine priežiūra, kurią turi vykdyti nacionalinė kompetentinga institucija. Sertifikavimo, priežiūros ir vykdymo užtikrinimo veiklos, susijusios su finansinio patikimumo, atsakomybės, draudimo apsaugos, nuosavybės ir organizacinės struktūros reikalavimais, išvardytais Reglamento (ES) 2018/1139 VIII priedo 7 punkte, atveju valstybės narės turėtų organizuoti savo administracinius procesus pagal savo nacionalinę tvarką, kad užtikrintų tinkamą ir efektyvų nacionalinių kompetentingų institucijų ir priežiūros institucijų užduočių vykdymą;

- (19) nacionalinės priežiūros institucijos atlieka svarbų vaidmenį įgyvendinant Bendro Europos dangaus iniciatyvą, todėl jos turėtų bendradarbiauti tarpusavyje, kad būtų sudarytos sąlygos keistis informacija apie jų darbą ir sprendimų priėmimo principus, geriausią praktiką ir procedūras, taip pat taikydamos šį reglamentą, ir formuluoti bendrą požiūrį, be kita ko, tvirčiau bendradarbiaujant regioniniu lygmeniu. Šis bendradarbiavimas turėtų reguliariai vykti per Nacionalinių priežiūros institucijų bendradarbiavimo valdybą;
- (20) oro navigacijos paslaugų teikėjų bendradarbiavimas yra svarbi Europos OEV sistemos bendrų veiklos rezultatų gerinimo priemonė ir turėtų būti skatinamas;
- (21) oro navigacijos paslaugų teikėjas turėtų turėti galimybę nediskriminacinėmis sąlygomis siūlyti paslaugas Sąjungoje, kai turi Reglamento (ES) 2018/1139 41 straipsnyje nurodytą pažymėjimą arba deklaraciją;
- (22) pagal Reglamento (ES) 2018/1139 2 straipsnio 5 dalį ir laikantis joje nustatytų sąlygų, valstybės narės turėtų galėti leisti, kad Reglamento (ES) 2018/1139 2 straipsnio 3 dalies c punkte nurodytas oro navigacijos paslaugas, už kurias jos yra atsakingos, teiktų kariniai subjektai, kai kariniai subjektai tokias paslaugas siūlo visų pirma orlaivių judėjimui, kuris nėra bendrasis oro eismas. Tokiais atvejais atitinkama valstybė narė apie savo sprendimą turėtų informuoti Komisiją ir kitas valstybes nares;

- (23) šiuo reglamentu nereikalaujama pasaulinių palydovinės navigacijos sistemų (GNSS) siunčiamų signalų sertifikavimo;
- (24) oro erdvės naudotojai neturėtų būti diskriminuojami teikiant lygiavertės oro navigacijos paslaugas;
- (25) oro eismo paslaugos turėtų būti teikiamos išimtinu pagrindu. Tokių paslaugų teikėjai turėtų būti skiriami ir jiems turėtų būti taikomi viešojo intereso reikalavimai. Tuo aspektu turėtų būti atsižvelgta į tai, kad oro eismo paslaugų, kurios yra susijusios su valdžios institucijos naudojimusi įgaliojimais ir nėra ekonominio pobūdžio, teikimui netaikomos Sutartyse nustatytos konkurencijos taisyklės;
- (26) paskyrimo procese turėtų būti atsižvelgiama į oro eismo paslaugų teikėjų paslaugų tęstinumo ir ilgalaikių investicijų planavimo poreikį. Nepaisant to, kas išdėstyta pirmiau, dėl sparčios oro navigacijos aplinkybių raidos reikia, kad būtų vykdoma paskirtų oro eismo paslaugų teikėjų teisių ir pareigų stebėseną, kuria siekiama užtikrinti, kad tos teisės ir pareigos išliktų visapusiškai taikytinos, o tos pareigos būtų vykdomos. Jei valstybės narės mano, kad jų stebėsenos kontekste reikia pradėti naują skyrimo procesą, jos turėtų galėti pagal nacionalinę teisę paskirti tą patį oro eismo paslaugų teikėją;

- (27) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad jų nacionalinė teisė nesukliudytų paskirti oro eismo paslaugų teikėją, visų pirma tuo pagrindu, kad atitinkamo paslaugų teikėjo pagrindinė verslo vieta yra kitoje valstybėje narėje ar jis nuosavybės teise priklauso tos valstybės narės piliečiams, jei taikant tokią nacionalinę teisę nepagrįstai apribojama laisvė teikti paslaugas ar įsisteigimo laisvė – tai turėtų būti vertinama kiekvienu atskiru atveju, atsižvelgiant į visas susijusias aplinkybes;
- (28) oro eismo paslaugų teikėjai gali ryšių, navigacijos ir stebėjimo (toliau - RNS) paslaugas, oro navigacijos informacijos (toliau - ONI) paslaugas, oro eismo duomenų (toliau - OED) paslaugas arba meteorologijos (toliau - MET) paslaugas (tais atvejais, kai valstybės narės nėra paskyrusios MET paslaugų teikėjo) pirkti rinkos sąlygomis arba pagal kitų formų susitarimus, kai netaikomos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES¹² ir 2014/25/ES¹³, atsižvelgiant į konkrečias situacijas, pavyzdžiui, rinkoje prieinamų sprendimų trūkumą ir su viešuoju interesu susijusias aplinkybes. Valstybės narės gali leisti oro uostų operatoriams arba oro uostų operatorių grupei rinkos sąlygomis pirkti aerodromo skrydžių valdymui skirtas terminalo oro eismo paslaugas arba prieigos skrydžių valdymui skirtas oro eismo paslaugas;

¹² 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65).

¹³ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 243).

- (29) kai yra perkamos aerodromo skrydžių valdymui ir prieigos skrydžių valdymui skirtos oro eismo paslaugos, joms neturėtų būti nustatomi tiksliniai veiklos rezultatų rodikliai, kaip numatyta šiame reglamente. Vis dėlto paslaugų teikėjai turėtų teikti duomenis apie oro navigacijos paslaugų veiklos rezultatus. Kai perkamos aerodromo skrydžių valdymui ir prieigos skrydžių valdymui skirtos oro eismo paslaugos, į konkurso specifikacijas turėtų būti įtraukti paslaugų kokybės reikalavimai;
- (30) oro navigacijos paslaugų teikėjai kiekvienos oro navigacijos paslaugos apskaitą turėtų tvarkyti atskirai, kaip jie privalėtų daryti, jei šias paslaugas teiktų atskiros įmonės – taip siekiama išvengti diskriminavimo, kryžminio subsidijavimo ir konkurencijos iškraipymo;
- (31) kai taikytina, oro navigacijos paslaugų pirkimas turėtų būti atliekamas vadovaujantis direktyvomis 2014/24/ES bei 2014/25/ES ir vienodo požiūrio, nediskriminavimo bei skaidrumo principais, taip pat taikytinomis Sutarties nuostatomis, visų pirma Sutarties taisyklėmis dėl laisvės teikti paslaugas ir įsisteigimo laisvės. Paslaugų pirkimo konkursų procedūros turėtų būti parengiamos taip, kad konkuruojantys teikėjai galėtų veiksmingai dalyvauti tose procedūrose, be kita ko, reguliariai atnaujinant tiekėjų varžymąsi;

- (32) bepiločių orlaivių eismui valdyti reikia galimybės naudotis bendromis informavimo paslaugomis. Kai bendras informavimo paslaugas teikia vienas bendrų informavimo paslaugų teikėjas, valstybės narės paskirtas konkrečiai sistemos „U-space“ oro erdvei, bendrų informavimo paslaugų kainos turėtų būti reguliuojamos, kad būtų apribotos tokio eismo valdymo išlaidos. Todėl bendrų informavimo paslaugų kainos turėtų būti pagrįstos sąnaudomis ir pagrįstu pelno antkainiu, ir jas turėtų tvirtinti nacionalinės priežiūros institucijos. Kai bendras informavimo paslaugas teikia ne vienas bendrų informavimo paslaugų teikėjas, atskiros bendros informavimo paslaugos turėtų būti teikiamos nemokamai. Kad būtų galima teikti paslaugą, bendrų informavimo paslaugų teikėjams sąžiningomis, pagrįstomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis turėtų būti suteikiama prieiga prie atitinkamų veiklos duomenų;
- (33) siekiant užtikrinti galimybę lanksčiai teikti oro eismo duomenų paslaugas tarpvalstybiniu ir visos Sąjungos mastu, labai svarbu turėti atitinkamus bendrojo oro eismo veiklos duomenis. Todėl tokie duomenys sąžiningomis, pagrįstomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis turėtų būti teikiami atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams, įskaitant subjektus, kurie turi įrodytą interesą svarstyti dėl oro navigacijos paslaugų teikimo. Nuo informacijos, įskaitant oro erdvės būsenos ir konkrečių oro eismo situacijų informaciją, tikslumo ir jos išplatavimo laiku civiliniams ir kariniams dispečeriams tiesiogiai priklauso skrydžių sauga ir efektyvumas, įskaitant skrydžių aplinkosauginį veiksmingumą. Itin svarbu, kad visi subjektai, norintys pasinaudoti esamomis oro erdvės struktūromis, teikdami arba keisdami skrydžių planus turėtų galimybę laiku susipažinti su naujausia informacija apie oro erdvės būseną;

- (34) veiklos rezultatų ir rinkliavų sistemos neturėtų būti taikomos terminalo oro navigacijos paslaugoms, teikiamoms oro uostuose, kuriuose atliekama mažiau nei 80 000 kilimų ir tūpimų per metus naudojant skrydžių pagal prietaisus taisyklės (SPT). Tokių paslaugų tikslinių veiklos rezultatų rodiklių nustatymo pridėtinė vertė būtų nedidelė, nes daugeliu atvejų tokie tiksliniai rodikliai būtų artimi nuliui. Be to, jei toms paslaugoms būtų taikomos šiuo reglamentu nustatytos veiklos rezultatų ir rinkliavų sistemos, susidarytų neproporcinga administracinė ir finansinė našta, palyginti su numatoma nauda, susijusia su geresniais veiklos rezultatais ir geresne paslaugų kokybe. Tačiau valstybės narės gali nuspręsti, kad tokioms terminalo oro navigacijos paslaugoms veiklos rezultatų ir rinkliavų sistemos būtų taikomos;
- (35) kariniams subjektams, kurie oro navigacijos paslaugas teikia pirmiausia ne bendrajam oro eismui, o kitam orlaivių judėjimui, įskaitant jų finansavimą, šiuo reglamentu nustatytos veiklos rezultatų ir rinkliavų sistemos neturėtų būti taikomos. Todėl pagal šį reglamentą jų paslaugų sąnaudos neturėtų būti laikomos nustatytosiomis sąnaudomis. Tačiau valstybės narės gali nuspręsti taikyti tas sistemas tokias paslaugas teikiantiems kariniams subjektams. Veiklos rezultatų ir rinkliavų sistemos turėtų būti taikomos kariniams subjektams, kurie teikia oro navigacijos paslaugas pirmiausia bendrajam oro eismui;

- (36) veiklos rezultatų ir rinkliavų sistemomis turėtų būti užtikrinamas efektyvus, tvarus ir nepertraukiamas Europos OEV sistemos veikimas ir taip pat siekiama oro navigacijos paslaugas, teikiamas kitomis nei rinkos sąlygomis, padaryti ekonomiškai efektyvesnes ir skatinti geresnę paslaugų kokybę. Šiuo tikslu pagal jas turėtų būti numatytos aktualios ir tinkamos paskatos. Siekiant šio tikslo veiklos rezultatų sistema neturėtų būti taikoma paslaugoms, teikiamoms rinkos sąlygomis. Veiklos rezultatų sistema turėtų apimti visas oro navigacijos paslaugas, kurias teikia arba iš kitų paslaugų teikėjų perka paskirtas oro eismo paslaugų teikėjas, įskaitant atvejus, kai tas paslaugų teikėjas teikia oro navigacijos paslaugas ir oro eismo paslaugas;
- (37) valstybės narės gali rengti bent ataskaitinio laikotarpio trukmės bendrus oro navigacijos paslaugų veiklos rezultatų planus, kad oro eismo valdymo veiklos rezultatų lygis viršytų tą, kurį galėtų pasiekti atskiros valstybės narės; valstybės narės į tuos bendrus planus turėtų įtraukti bent vieną bendrą tarpvalstybinio bendradarbiavimo tikslą ir iniciatyvas, kartu atsižvelgdamos į pridėtinę vertę, kurią duotų kitų bendrų tikslų nustatymas, bendrų viešųjų pirkimų vykdymas ir bendro valdymo nustatymas;

- (38) priimdama įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos paskatų sistemos, Komisija turėtų apibrėžti tokių schemų taikymą tais atvejais, kai oro navigacijos paslaugų teikėjai ataskaitiniu laikotarpiu viršija atitinkamus privalomus oro navigacijos paslaugų tikslinius veiklos rezultatų rodiklius arba jų nesilaiko. Nedarant poveikio priemonėms, kurias oro eismo paslaugų teikėjas turi įgyvendinti siekdamas sumažinti tokių įvykių poveikį, nustatant taikymo kriterijus turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į nenumatytus ir reikšmingus įvykius, kurių oro eismo paslaugų teikėjas negali kontroliuoti. Siekiant skatinti geresnę paslaugų kokybę, tose veiklos rezultatų ir rinkliavų sistemose turėtų būti numatytos aktualios ir tinkamos paskatos. Finansinės paskatos turėtų būti nustatomos siekiant subalansuotai skatinti geresnius oro navigacijos paslaugų veiklos rezultatus: atlyginant ar baudžiant už faktinius veiklos rezultatus, palyginti su privalomais tiksliniais veiklos rezultatų rodikliais;
- (39) rinkdami pajamas iš oro erdvės naudotojams taikomų rinkliavų, oro navigacijos paslaugų teikėjai dėl paskatų sistemų ir rizikos pasidalijimo mechanizmų taikymo gali sukaupti finansinį perteklių arba patirti finansinių nuostolių;
- (40) turėtų būti įsteigta veiklos rezultatų apžvalgos valdyba (toliau - VRAV), kuri patartų ir padėtų Komisijai įgyvendinant veiklos rezultatų ir rinkliavų sistemas. VRAV struktūra turėtų užtikrinti, kad jos užduotys būtų vykdomos turint reikiamų ekspertinių žinių ir nepriklausomai nuo viešųjų ar privačiųjų interesų ir kad ji galėtų naudotis tam skirtais ištekliais. VRAV turėtų pakeisti veiklos rezultatų apžvalgos įstaigą, įsteigtą pagal Reglamento (EB) Nr. 549/2004 11 straipsnio 2 dalį, ir perimti jos teises;

- (41) VRAV turėtų padėti Komisijos suteikiamas sekretoriatas. VRAV nuomonių, rekomendacijų, ataskaitų ir rekomendacinės medžiagos turinio ir gairių rengimo tikslais sekretoriatas turėtų veikti nepriimdamas jokių nurodymų, išskyrus iš pačios VRAV, kad VRAV galėtų atlikti savo patariamąjį vaidmenį ir būtų užtikrintas VRAV nepriklausomumas. Pagrindinė sekretoriato užduotis turėtų būti padėti VRAV nepriklausomai vykdyti savo užduotis;
- (42) sekretoriato darbuotojams taikomos į Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų Sąjungos tarnautojų įdarbinimo sąlygas, nustatytus Tarybos reglamentu (EEB, Euratomas, EAPB) Nr. 259/68¹⁴, įtrauktos taisyklės dėl profesinės paslapties ir interesų konfliktų, kuriomis užtikrinamas jų nepriklausomumas. Atrankos procesas ir tinkamumo kriterijai turėtų būti išsamiai išdėstyti įgyvendinimo akte, kuriuo neturėtų būti skiriami konkretūs VRAV nariai ar numatoma, kad tas skyrimas būtų koku nors būdu priklausomas nuo valstybių narių pritarimo;
- (43) atsižvelgiant į oro navigacijos paslaugų teikimui būdingus tarpvalstybinius ir tinklo elementus, maršruto tiksliniai veiklos rezultatai turėtų būti vertinami pagal Sąjungos masto tikslinius veiklos rezultatų rodiklius;
- (44) terminalo oro navigacijos paslaugų teikimo nacionaliniai tiksliniai rodikliai turėtų ilgainiui pagerinti tų paslaugų teikimo rezultatus ir sudaryti sąlygas oro navigacijos paslaugoms reguliuoti taikant principą „nuo vartų iki vartų“;
- (45) veiklos rezultatų ir rinkliavų sistemose valstybėms narėms, nacionalinėms priežiūros institucijoms ir Komisijai turėtų būti nustatytos aiškiai apibrėžtos užduotys, visų pirma susijusios su veiklos rezultatų planų rengimu, tų planų tvirtinimu ir oro navigacijos paslaugų teikėjų veiklos rezultatų stebėseną;

¹⁴ 1968 m. vasario 29 d. Tarybos reglamentas (EEB, Euratomas, EAPB) Nr. 259/68, nustatantis Europos Bendrijų pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų Europos Bendrijų tarnautojų įdarbinimo sąlygas bei Komisijos pareigūnams laikinai taikomas specialias priemones (OL L 56, 1968 3 4. p. 1, ELI: [http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259(1)/oj)).

- (46) pagrindinėje klimato ir aplinkos veiklos rezultatų srityje turėtų būti sprendžiamas aviacijos poveikio klimatui ir aplinkai, kuriam gali daryti įtaką oro navigacijos paslaugų teikėjai, visų pirma išmetamo CO₂ kiekio, klausimas. Į veiklos rezultatų planus turėtų būti įtraukti kiekvieno ataskaitinio laikotarpio maršruto tiksliniai veiklos rezultatų rodikliai, atitinkantys Sąjungos masto tikslinius veiklos rezultatų rodiklius pagrindinėse klimato ir aplinkos, pajėgumo ir ekonominio efektyvumo veiklos rezultatų srityse, taip pat terminalo veiklos rezultatų tikslinius veiklos rezultatų rodiklius pajėgumo ir ekonominio efektyvumo veiklos rezultatų srityse. Remiantis šio reglamento priėmimo dieną turimais duomenimis, nėra galimybės pagrindinėje klimato ir aplinkos veiklos rezultatų srityje nustatyti terminalo oro navigacijos paslaugų pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių, kurie būtų pagrįsti, patikimi, išmatuojami ir leistų įvertinti poveikį toje srityje, kuriam oro navigacijos paslaugų teikėjai gali daryti tiesioginę įtaką. Todėl valstybėms narėms turėtų būti nustatyta pareiga terminalo oro navigacijos paslaugų privalomus tikslinius rodiklius pagrindinėje klimato ir aplinkos veiklos rezultatų srityje į veiklos rezultatų planus įtraukti tik po to, kai Komisija įgyvendinimo aktu nustato tas sąlygas atitinkančius pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius. Nustatant terminalo oro navigacijos paslaugų privalomus tikslinius veiklos rezultatų rodiklius, įtraukiamus į veiklos rezultatų planą, reikėtų atsižvelgti į vietos aplinkybes, visų pirma, į vietos aplinkos politikos reikalavimus;
- (47) atsižvelgiant į specifinį tinklo funkcijų pobūdį, jų veiklos rezultatams turėtų būti taikomi specialūs kriterijai. Toms tinklo funkcijoms turėtų būti taikomi veiklos rezultatų rodikliai pagrindinėse klimato ir aplinkos, pajėgumo ir ekonominio efektyvumo veiklos rezultatų srityse;

- (48) šiuo reglamentu nustatyta rinkliavų sistema turėtų derėti, be kita ko, su Čikagos konvencijos 15 straipsniu. Ta sistema neturėtų daryti poveikio valstybių narių galimybei oro navigacijos paslaugų, kurioms taikomas šis reglamentas, teikimą finansuoti viešosiomis lėšomis tiek, kiek tai atitinka Sutartyje nustatytas konkurencijos taisykles, kai jos yra taikytinos;
- (49) rinkliavų sistema turėtų būti grindžiama principu, kad oro erdvės naudotojai turėtų apmokėti sąnaudas, patirtas teikiant paslaugas ir funkcijas oro erdvės naudotojų naudai, kurios nėra padengiamos kitais būdais. Patirtos sąnaudos, susijusios su valstybių narių nacionalinių institucijų, įskaitant nacionalines kompetentingas institucijas ir nacionalines priežiūros institucijas, taip pat Eurokontrolę ir tinklo valdytoją, teikiamomis oro navigacijos paslaugomis, galėtų būti įtrauktos į nustatytąsias sąnaudas, kurias galima įtraukti į oro erdvės naudotojams taikomas rinkliavas. Rinkliavomis turėtų būti skatinama oro navigacijos paslaugas teikti saugiai, efektyviai, veiksmingai ir tvariai, kad būtų užtikrintas aukštas saugos lygis bei didelis ekonominis efektyvumas ir pasiekti tiksliniai veiklos rezultatų rodikliai, ir jomis turėtų būti padedama mažinti aviacijos poveikį aplinkai;
- (50) sąnaudos, susijusios su 1960 m. gruodžio 13 d. Eurokontrolės tarptautine konvencija dėl bendradarbiavimo oro navigacijos saugos srityje su paskutiniais pakeitimais, galėtų būti įtrauktos į nustatytąsias sąnaudas, atsižvelgiant į tai, kad visa veikla, kuriai šio reglamento priėmimo metu taikoma ta konvencija, laikoma susijusia su oro navigacijos paslaugomis;

- (51) Komisija turėtų atlikti galimybių tyrimą, susijusį su rinkliavų moduliavimo poveikiu oro eismui, paslaugų teikimui, administracinėms išlaidoms ir suinteresuotiesiems subjektams, taip pat tokio moduliavimo indėliu siekiant Bendro Europos dangaus iniciatyvos tikslų. Remdamasi tuo tyrimu, Komisija turėtų nustatyti, ar priimti įgyvendinimo aktą siekiant užtikrinti vienodą rinkliavų moduliavimo taikymą, kad oro erdvės naudotojai būtų skatinami padėti gerinti veiklos rezultatus klimato ir aplinkose srityse, visų pirma naudotis efektyviausią degalų vartojimą užtikrinančiais turimais maršrutais, daugiau naudoti alternatyvias švarias varomąsias technologijas, įskaitant tvarius alternatyviuosius degalus, kartu išlaikant optimalų saugos lygį. Nei jei Komisija tokio įgyvendinimo akto nepriimtų, valstybės narės turėtų turėti teisę moduliuoti rinkliavas, kad paskatintų oro eismo paslaugų teikėjus ir oro erdvės naudotojus padėti gerinti paslaugų kokybę, pavyzdžiui, didinant pajėgumus, mažinant vėlavimus ir užtikrinant darnų vystymąsi;
- (52) kilus tinklo krizei, pavyzdžiui, geopolitiniam konfliktui, sveikatos krizei ar gaivalinei nelaimei, dėl kurios negalima pateikti patikimų eismo prognozių, Komisija turėtų galėti patvirtinti pereinamojo laikotarpio nuostatas, įskaitant veiklos rezultatų sistemos taikymo laikiną sustabdymą arba pritaikymą, kol tinklo krizė baigsis ir bus teikiamos naujos patikimos prognozės;

- (53) nedarant poveikio SESV 258 straipsnyje nustatyta procedūrai, Komisija turėtų reguliariai peržiūrėti, kaip valstybės narės laikosi šio reglamento. Atlikdama tą peržiūrą Komisija turėtų įvertinti, ar valstybės narės užtikrina, kad oro navigacijos paslaugų teikėjai vykdytų savo pareigas;
- (54) kaip viena iš priemonių užkirsti kelią kryžminiam subsidijavimui ir dėl to atsirandantiems iškreipymams turėtų būti numatytas oro navigacijos paslaugų teikėjų apskaitos skaidrumas;
- (55) OEV tinklo funkcijomis turėtų būti prisidedama prie tvaraus oro transporto sistemos vystymosi ir padedama siekti Sąjungos masto tikslinių veiklos rezultatų rodiklių. Jomis turėtų būti padedama siekti tvaraus, efektyvaus ir aplinkos apsaugos požiūriu optimalaus oro erdvės ir ribotų išteklių naudojimo, jos turėtų atspindėti veiklos poreikius plėtojant Europos OEV tinklo infrastruktūrą ir jomis turėtų būti teikiama parama įvykus tinklo krizėms;

- (56) remiant veiksmus, kurių imasi valstybės narės ir atitinkami veiklą vykdančys suinteresuotieji subjektai, reikia, kad tam tikras tinklo funkcijas, tokias kaip oro eismo srautų valdymas, koordinuotų vienas organas. Todėl tam tikras su šių funkcijų vykdymu susijusias užduotis turėtų atlikti tinklo valdytojas, o jam imantis veiksmų turėtų dalyvauti visi susiję veiklą vykdančys suinteresuotieji subjektai. Konkrečios tinklo valdytojo užduotys turėtų būti nustatytos šiame reglamente. Tinklo valdytoją turėtų paskirti Komisija;
- (57) 2011 m. ir 2019 m. Komisija tinklo valdytoja paskyrė Eurokontrolę. Siekiant užtikrinti veiklos tęstinumą vykdant OEV tinklo funkcijas, tie įgaliojimai galėtų būti pratęsti laikantis šiame reglamente nustatytų sąlygų;
- (58) tuo atveju, jei tinklo valdytojas yra kito subjekto dalis, jis turėtų būti funkciškai ir hierarchiškai atskiras nuo to subjekto ir turėti atskirą nuo jo apskaitą;

- (59) veiklą vykdančys suinteresuotieji subjektai, kurie turi įgyvendinti tinklo funkcijas vietos ir operaciniu lygmenimis, ir valstybės narės turėtų visapusiškai dalyvauti įgyvendinant tas funkcijas ir sprendimų priėmimo procese. Atitinkamai, tinklo valdytojas priemonių turėtų imtis taikydamas bendro sprendimų priėmimo procesą, grindžiamą visų pirma konsultacijomis su veiklą vykdančiais suinteresuotaisiais subjektais bei valstybėmis narėmis ir išsamia veiklos vykdymo darbo tvarka ir procesais. Tokio bendro sprendimų priėmimo proceso metu šalys turėtų kuo labiau stengtis pagerinti tinklo veikimą ir veiklos rezultatus, be kita ko, pasiekti Sąjungos masto tikslinius veiklos rezultatų rodiklius pagrindinėje klimato ir aplinkos veiklos rezultatų srityje, pirmenybę teikiant tinklo interesams, nedarant poveikio saugumo ir gynybos poreikiams, o tas bendro sprendimų priėmimo procesas turėtų būti toks, kad klausimai būtų išsprendžiami ir pasiekiamas bendras susitarimas, kai tai įmanoma. Tinklo funkcijų vykdymui skirtu bendro sprendimų priėmimo proceso kontekste valstybės narės turėtų užtikrinti tinkamą nacionalinio lygmens koordinavimą su civiliniais ir kariniais veiklą vykdančiais suinteresuotaisiais subjektais. Be to, tam, kad būtų užtikrintas tinkamas valdymas, susijęs su tinklo funkcijų vykdymu, turėtų būti įsteigta tinklo valdyba, kuri užtikrintų, kad būtų tinkamai atstovaujama visų šias funkcijas įgyvendinant dalyvaujančių subjektų, visų pirma veiklą vykdančių suinteresuotųjų subjektų, interesams. Nedarant poveikio konsultacijoms su tinklo valdyba reguliavimo ar strateginiais klausimais, pavyzdžiui, dėl tinklo strateginio plano patvirtinimo, priemonės, priimtose bendro sprendimų priėmimo būdu, ir tinklo valdybos priimtose priemonės turėtų būti operacinio arba techninio pobūdžio ir jomis turėtų būti užtikrinamas kasdienis tinklo veikimas vadovaujantis šio reglamento tikslais;

- (60) kad oro eismo paslaugų teikėjai labiau orientuotųsi į klientus, priimant svarbius oro eismo paslaugų teikėjų veiklos sprendimus turėtų būti konsultuojamasi su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais;
- (61) išsamios, kokybiškos ir savalaikės oro navigacijos informacijos teikimas daro reikšmingą poveikį saugai ir palankesnėms galimybėms naudotis Sąjungos oro erdve ir judėti joje. Todėl turėtų būti užtikrinama galimybė susipažinti su tais duomenimis naudojant tinkamą informacinę infrastruktūrą;
- (62) oro erdvė gali būti saugiai ir efektyviai naudojama tik glaudžiai bendradarbiaujant civiliniams ir kariniams oro erdvės naudotojams, o praktiškai tai daugiausia grindžiama lankstaus oro erdvės naudojimo koncepcija ir Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (ICAO) nustatyta veiksmingu civilinių ir karinių skrydžių koordinavimu. Siekiant užtikrinti vienodą šios koncepcijos taikymą, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, laikantis bendros transporto politikos apribojimų ir nedarant poveikio valstybių narių atsakomybei už savo oro erdvę;

- (63) Bendro Europos dangaus iniciatyvos oro eismo valdymo mokslinių tyrimų programos (SESAR) projektu siekiama sudaryti sąlygas saugiai, efektyviai ir aplinkos požiūriu tvariai oro transporto plėtrai modernizuojant Europos ir pasaulinę OEV sistemą. Siekiant padėti užtikrinti visapusišką projekto efektyvumą, turėtų būti užtikrintas tinkamas jo etapų koordinavimas. SESAR apibrėžimo etapu turėtų būti parengtas Europos OEV pagrindinis planas, ir jis turėtų padėti pasiekti Sąjungos masto tikslinius veiklos rezultatų rodiklius. 2022–2027 m. laikotarpiui Europos Komisija ir SESAR įgyvendinimo ir infrastruktūros partnerystė (SDIP) – konsorciumas, kurį sudaro 20 pagrindinių Europos oro erdvės naudotojų, oro navigacijos paslaugų teikėjų bei oro uostų operatorių ir Eurokontrolė kaip tinklo valdytoja – pasirašė ilgalaikį partnerystės pagrindų susitarimą, kad SDIP vykdytų užduotis, susijusias su savalaikiu ir sinchronizuotu bendrų projektų įgyvendinimu (Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2021/116¹⁵) ir stebėseną, koordinuodama atitinkamų suinteresuotųjų subjektų veiklą ir juos remdama;

¹⁵ 2021 m. vasario 1 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2021/116 dėl Pirmojo bendro projekto, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 550/2004 padedama įgyvendinti Europos oro eismo valdymo pagrindinį planą, sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 409/2013 ir panaikinamas Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 716/2014 (OL L 36, 2021 2 2, p. 10).

- (64) bendrų projektų koncepcija turėtų būti siekiama laiku, koordinuotai ir sinchronizuotai įgyvendinti Europos OEV pagrindiniame plane nustatytus esminius veiklos pokyčius, kurie daro poveikį visam tinklui ir yra pakankamai brandūs įgyvendinti. Visų pirma bendrais projektais turėtų būti skatinamas ir spartinamas naujų skaitmeninių technologijų diegimas. Komisijai turėtų būti pavesta atlikti bendrų projektų įgyvendinimo finansavimo siekiant paspartinti SESAR projekto diegimą sąnaudų ir naudos analizę;
- (65) Reglamente (ES) 2018/1139 nustatytų OEV sistemų ir jų sudedamųjų dalių atitikties reikalavimų laikymasis turėtų užtikrinti tų sistemų ir sudedamųjų dalių sąveikumą, o tai būtų naudinga įgyvendinant Bendro Europos dangaus iniciatyvą;

- (66) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, visų pirma kiek tai susiję su VRAV, veiklos rezultatų ir rinkliavų sistemų įgyvendinimu, be kita ko, dėl Sąjungos masto tikslinių veiklos rezultatų rodiklių ir papildomų bazinių verčių, įspėjamųjų ribų, paskirstytųjų verčių ir lyginamųjų grupių nustatymo, tikslinių veiklos rezultatų rodiklių ir jų vertinimo kriterijų bei sąlygų nustatymu, veiklos rezultatų planų, įskaitant bendrus veiklos rezultatų planus, ir tikslinių veiklos rezultatų rodiklių rengimu, vertinimu, patvirtinimu ir peržiūra, veiklos rezultatų – be kita ko, tinklo funkcijų vykdymo – stebėseną, sąnaudų paskirstymu tarp maršruto ir terminalo oro navigacijos paslaugų, pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių ir stebėsenai skirtų rodiklių nustatymu, lyginamosios analizės metodika, paskatų sistemomis, terminalo rinkliavų zonos keitimo taisyklėmis, informacijos apie sąnaudas ir rinkliavas teikimo taisyklėmis, rinkliavų sąnaudų bazės sudėtimi ir nustatymu ir oro navigacijos paslaugų vieneto tarifų nustatymu, paskatų mechanizmais ir rizikos pasidalijimo mechanizmais, rinkliavų moduliavimu, taisyklėmis dėl nacionalinių priežiūros institucijų vykdomo duomenų teikimo Komisijai tvarkos, reagavimo į nenumatytus ir reikšmingus įvykius, darančius esminį poveikį veiklos rezultatų ir rinkliavų sistemų įgyvendinimui, mechanizmo, taisyklėmis dėl tinklo funkcijų vykdymo, dėl tinklo valdytojo skyrimo ir tokio skyrimo sąlygų, taip pat tinklo valdytojo užduočių ir veikimo, dėl tinklo valdybos, dėl bendro sprendimų priėmimo proceso ir tinklo valdymo mechanizmų, reikalavimais, susijusiais su veiklos duomenų prieinamumu, lankstaus oro erdvės naudojimo koncepcijos taikymu, bendrų projektų ir jiems taikomų valdymo mechanizmų nustatymu, taip pat ICAO oro erdvės klasifikacijos įgyvendinimu, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 182/2011¹⁶. Jei komitetas nuomonės nepateikia, Komisija neturėtų priimti įgyvendinimo akto projekto;

¹⁶ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

- (67) dėl visų siūlomų priemonių, turinčių reikšmingą socialinį, technologinį ir žmogiškąjį aspektą ar darančių su veiklos rezultatais susijusį poveikį, turėtų būti atitinkamai konsultuojamasi su socialinėmis ir profesinėmis darbuotojų organizacijomis. Sąjungos lygmeniu taip pat turėtų būti konsultuojamasi su Sektorių dialogo komitetu, įsteigtu Komisijos sprendimu 98/500/EB¹⁷, ir Bendro Europos dangaus iniciatyvos žmogaus aspekto Komisijos ekspertų grupe;
- (68) dėl šio reglamento pažeidimų numatytos sankcijos turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos, nesumažinant saugos;
- (69) šis reglamentas neturėtų kliudyti valstybėms narėms taikyti priemonių, kurių reikia esminiams saugumo ar gynybos politikos interesams apsaugoti. Be to, jis nedaro poveikio valstybių narių įgaliojimams priimti nuostatų, susijusių su jų ginkluotųjų pajėgų organizavimu. Naudodamosi tais įgaliojimais valstybės narės gali priimti priemones, kuriomis būtų užtikrinama, kad jų ginkluotosios pajėgos turėtų pakankamai oro erdvės tinkamiems mokymo ir rengimo tikslams. Todėl turėtų būti numatyta apsaugos sąlyga, pagal kurią būtų galima naudotis šiais įgaliojimais;

¹⁷ 1998 m. gegužės 20 d. Komisijos sprendimas 98/500/EB dėl sektorių dialogo komitetų, skatinančių socialinių partnerių dialogą Europos lygmeniu, steigimo (OL L 225, 1998 8 12, p. 27).

- (70) tikslinga į Reglamentą (ES) 2018/1139 įtraukti reikalavimus, susijusius su pažymėjimų išdavimu oro navigacijos paslaugų teikėjams, kurie anksčiau buvo nustatyti Reglamente (EB) Nr. 550/2004, kad būtų numatyta supaprastinta pažymėjimų išdavimo reglamentavimo sistema ir vienas bendras pažymėjimų išdavimo procesas. Visų pirma tikslinga nustatyti, kad oro eismo valdymo ir oro navigacijos paslaugų (OEV / ONP) teikėjai, siekiantys gauti pažymėjimą, turėtų įrodyti pakankamą finansinį tvirtumą ir gauti tinkamą atsakomybės bei draudimo apsaugą, atitikti taikytinus nuosavybės ir organizacinės struktūros reikalavimus ir valdyti saugumo riziką. Taip pat turėtų būti nurodytos sąlygos, kurios gali būti taikomos išduodamiems pažymėjimams;
- (71) be to, OEV / ONP ir skrydžių vadovams taikomi esminiai reikalavimai turėtų būti papildyti, kiek tai susiję su oro eismo duomenų paslaugoms taikomais reikalavimais;
- (72) vykdydama pažymėjimų išdavimo, priežiūros ir vykdymo užtikrinimo užduotis, susijusias su esminiais reikalavimais dėl finansinio patikimumo, atsakomybės, draudimo apsaugos, nuosavybės ir organizacinės struktūros, kompetentinga institucija turėtų remtis nacionalinės priežiūros institucijos atliktais vertinimais, išskyrus atvejus, kai atitinkama nacionalinė kompetentinga institucija yra atsakinga už visas su pažymėjimų išdavimu susijusias užduotis;

- (73) kadangi reglamentai (EB) Nr. 549/2004, Nr. 550/2004 ir Nr. 551/2004 šiuo reglamentu pakeičiami ir panaikinami, tikslinga atnaujinti Reglamente (ES) 2018/1139 pateiktas nuorodas į reglamentus (EB) Nr. 549/2004, Nr. 550/2004 ir Nr. 551/2004;
- (74) siekiant užtikrinti vienodas sąlygas įgyvendinti Reglamentą (ES) 2018/1139, visų pirma kiek tai susiję su sąlygomis, kurios gali būti taikomos OEV / ONP pažymėjimų teikėjams, ir taisyklėmis bei procedūromis, kurias taikydama nacionalinė priežiūros institucija vertina ir prižiūri, kaip tie paslaugų teikėjai laikosi esminių reikalavimų, susijusių su finansiniu patikimumu, atsakomybe, draudimo apsauga, nuosavybe ir organizacine struktūra, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Reglamento (ES) Nr. 182/2011;

- (75) todėl Reglamentas (ES) 2018/1139 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;
- (76) kadangi šio reglamento tikslo, t. y. įgyvendinti Bendro Europos dangaus iniciatyvą, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl tarptautinio veiksmo pobūdžio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina tam tikslui pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I skyrius

Bendrosios nuostatos

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šiame reglamente nustatomos Bendro Europos dangaus sukūrimo ir efektyvaus veikimo taisyklės, siekiant sustiprinti oro eismo saugos standartus, prisidėti prie tvarios oro transporto sistemos plėtros ir pagerinti bendrus oro eismo valdymo ir oro navigacijos paslaugų, skirtų bendrajam oro eismui Europoje, veiklos rezultatus, kad būtų laikomasi visų oro erdvės naudotojų reikalavimų. Bendrą Europos dangų sudaro darnus visos Europos tinklas, laipsniškai vis labiau integruota oro erdvė, tinklo valdymo ir oro eismo valdymo sistemos, grindžiamos saugos, efektyvumo, sąveikumo ir technologinio modernizavimo principais, visų oro erdvės naudotojų, piliečių ir aplinkos naudai.
2. Šio reglamento taikymu nedaromas poveikis valstybių narių suverenioms teisėms į savo oro erdvę ir valstybių narių reikalavimams, susijusiems su viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ir gynybos klausimais, kaip nustatyta 55 straipsnyje. Šis reglamentas netaikomas karinėms operacijoms ir mokymui. Siekiant nustatyti galimą šio reglamento taikymo poveikį karinei veiklai ir imtis su tuo susijusių priemonių, užtikrinamas koordinavimas su karinėmis institucijomis.

3. Šio reglamento taikymu nedaromas poveikis valstybių narių teisėms ir pareigoms pagal 1944 m. Čikagos Tarptautinės civilinės aviacijos konvenciją (toliau – Čikagos konvencija). Tame kontekste šiuo reglamentu siekiama jo taikymo srityse padėti valstybėms narėms vykdyti savo įsipareigojimus pagal Čikagos konvenciją, suteikiant pagrindą bendrai aiškinti ir vienodai įgyvendinti jo nuostatas ir užtikrinant, kad į tas nuostatas būtų tinkamai atsižvelgiama šiame reglamente ir jo įgyvendinimo taisyklėse.
4. Šis reglamentas taikomas ICAO EUR regiono oro erdvėje, kurioje valstybės narės yra atsakingos už oro eismo paslaugų teikimą. Valstybės narės taip pat gali taikyti šį reglamentą kitų ICAO regionų oro erdvei, už kurią jos yra atsakingos, su sąlyga, kad jos apie tai praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) aerodromo skrydžių valdymo paslauga – aerodromo eismui reikalinga skrydžių valdymo (toliau - ATC) paslauga;
- 2) oro navigacijos informacijos tarnyba arba ONI – apibrėžtoje veikimo zonoje veikianti tarnyba, atsakinga už oro navigacijos informacijos ir duomenų, būtinų oro navigacijos saugai, reguliarumui ir efektyvumui, teikimą;

- 3) Agentūra – Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra, įsteigta Reglamentu (ES) 2018/1139;
- 4) oro navigacijos paslaugų teikėjas – viešasis arba privatus subjektas, teikiantis vieną ar daugiau bendrajam oro eismui reikalingų oro navigacijos paslaugų;
- 5) oro navigacijos paslaugos arba ONP – oro eismo paslaugos; ryšių, navigacijos ir stebėjimo (toliau - RNS) paslaugos, įskaitant paslaugas, kuriomis oro navigacijos tikslais papildomi GNSS pagrindinių sistemų palydovų skleidžiami signalai; oro navigacijos meteorologijos (toliau - MET) paslaugos; oro navigacijos informacijos (toliau - ONI) paslaugos ir oro eismo duomenų (toliau - OED) paslaugos;
- 6) skrydžių valdymo paslauga arba ATC paslauga – paslauga, teikiama siekiant:
 - a) išvengti susidūrimų:
 - i) tarp orlaivių,
 - ii) manevravimo lauke tarp orlaivių ir kliūčių;
 - b) operatyviai tvarkyti ir užtikrinti sklandų oro eismo srautą;

- 7) oro eismo duomenų paslaugos arba OED – paslaugos, kurias sudaro veiklos duomenų rinkimas iš stebėjimo paslaugų teikėjų, iš MET ir ONI paslaugų teikėjų ir tinklo funkcijų vykdytojų, taip pat kitų veiklos duomenis generuojančių svarbių subjektų, tų duomenų agregavimas ir integravimas ir apdorotų duomenų teikimas skrydžių valdymo ir oro eismo valdymo tikslais;
- 8) oro eismo srautų valdymas arba OESV – funkcija, sukurta siekiant padėti išlaikyti saugų, tvarkingą ir spartų oro eismo srautą apimant visą trajektoriją ir užtikrinant, kad ATC pajėgumas būtų kiek įmanoma išnaudojamas ir kad eismo apimtis atitiktų atitinkamų oro eismo paslaugų teikėjų nurodytus pajėgumus;
- 9) oro eismo valdymas arba OEV – ore ir žemėje atliekamų funkcijų ir teikiamų paslaugų (oro eismo paslaugų, oro erdvės valdymo ir oro eismo srautų valdymo, įskaitant skrydžio procedūrų planavimą), kurių reikia saugiam ir veiksmingam orlaivio judėjimui visais skrydžio etapais užtikrinti, visuma;
- 10) oro eismo paslaugos – įvairios skrydžių informacijos paslaugos, įspėjimo paslaugos ir konsultacinės oro eismo paslaugos, taip pat ATC paslaugos, t. y. rajono, prieigos ir aerodromo skrydžių valdymo paslaugos;
- 11) oro erdvės blokas – apibrėžtų erdvės ir laiko matmenų oro erdvė, kurią sudaro viena ar daugiau oro erdvės struktūrų ir kurioje teikiamos oro navigacijos paslaugos;

- 12) oro erdvės valdymas – planavimo ir stebėsenos funkcija, kurios pagrindinis tikslas – užtikrinti optimalų turimos oro erdvės panaudojimą dinamiškai skirstant laiką ir kartais padalijant oro erdvę įvairioms oro erdvės naudotojų kategorijoms pagal jų trumpalaikius poreikius;
- 13) oro erdvės struktūra – tam tikro tūrio oro erdvė, nustatyta siekiant užtikrinti, kad orlaivių skrydžiai būtų saugūs ir optimalūs;
- 14) oro erdvės naudotojai – orlaivių, naudojamų pagal bendrojo oro eismo taisykles, operatoriai;
- 15) įspėjimo paslauga – paslauga, teikiama norint pranešti atitinkamoms organizacijoms apie orlaivius, kuriems reikalinga paieškos ir gelbėjimo pagalba, ir, prireikus, joms padėti;
- 16) prieigos skrydžių valdymo paslauga – ATC paslauga, teikiama valdomuosius skrydžius atliekantiems atskrendantiems arba išskrendantiems orlaiviams;
- 17) rajono skrydžių valdymo paslauga – ATC paslauga, teikiama skrydžių valdymo rajone valdomuosius skrydžius atliekantiems orlaiviams;
- 18) bazinė vertė – įvertintųjų faktinių sąnaudų arba faktinių vieneto sąnaudų vertė metais, einančiais prieš atitinkamo ataskaitinio laikotarpio pradžią, apibrėžta tiksliniams veiklos rezultatų rodikliams nustatyti;
- 19) lyginamoji grupė – panašioje veiklos ir ekonominėje aplinkoje veikiančių oro eismo paslaugų teikėjų grupė;

- 20) paskirstytoji vertė – vertė, kiek tai susiję su tam tikru oro eismo paslaugų teikėju, gaunama paskirstant visos Sąjungos tikslinį veiklos rezultatų rodiklį vieno ar daugiau oro eismo paslaugų teikėjų lygmeniu ir naudojama kaip atskaitos vertė vertinant, ar veiklos rezultatų plano projekte nustatytas tikslinis veiklos rezultatų rodiklis dera su Sąjungos masto tiksliniu veiklos rezultatų rodikliu;
- 21) pažymėjimas – pažymėjimas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2018/1139 3 straipsnio 12 punkte;
- 22) bendra informavimo paslauga – paslauga, kurią sudaro statinių ir dinaminių duomenų sklaida, kad būtų galima teikti sistemos „U-space“ paslaugas bepiločių orlaivių eismo valdymo tikslu;
- 23) sistemos „U-space“ oro erdvė – valstybių narių nustatyta bepiločių orlaivių sistemos (toliau - UAS) geografinė zona, kurioje naudoti UAS leidžiama tik naudojantis sistemos „U-space“ paslaugomis;
- 24) sistemos „U-space“ paslauga – skaitmeninėmis paslaugomis ir funkcijų automatizavimu grindžiama paslauga, skirta užtikrinti, kad sistemos „U-space“ oro erdvėje galėtų būti saugiai ir efektyviai naudojama daug UAS;
- 25) sistemos „U-space“ paslaugos teikėjas – juridinis asmuo, teikiantis sistemos „U-space“ paslaugas;
- 26) ryšio paslaugos – oro navigacijos fiksuotojo ir judriojo ryšio paslaugos, leidžiančios ATC tikslais palaikyti ryšius „žemė–žemė“, „oras–žemė“ ir „oras–oras“;

- 27) sudedamosios dalys – apčiuopiami daiktai, pavyzdžiui, aparatinė įranga, ir neapčiuopiami daiktai, pavyzdžiui, programinė įranga, nuo kurių priklauso Europos oro eismo valdymo tinklo (toliau - EOEVT) sąveikumas;
- 28) skrydžių valdymo rajonas – valdomoji oro erdvė, besidriekianti į viršų nuo tam tikros ribos virš žemės paviršiaus;
- 29) bendras sprendimų priėmimas – sprendimų priėmimo bendraujant ir konsultuojantis su atitinkamomis valstybių narių institucijomis, veiklą vykdančiais suinteresuotaisiais subjektais ir atitinkamai su kitais subjektais procesas, siekiant sprendimus priimti bendru sutarimu;
- 30) tarpvalstybinės paslaugos – oro navigacijos paslaugos, kurias valstybėje narėje teikia paslaugų teikėjas, kurio pagrindinė verslo vieta yra kitoje valstybėje narėje;
- 31) deklaracija – oro eismo valdymo ir oro navigacijos paslaugų tikslais – deklaracija, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2018/1139 3 straipsnio 10 punkte;
- 32) oro erdvės struktūrų projektavimas – procesas, kuriuo užtikrinamas pažangių navigacijos pajėgumų ir metodų, geresnių maršrutų tinklų ir geresnio jų suskirstymo į sektorius būdų, optimalių oro erdvės struktūrų ir pajėgumą didinančių OEV procedūrų rengimas ir įgyvendinimas;

- 33) maršruto rinkliavų zona – oro erdvės dalis nuo žemės iki viršutinės oro erdvės imtinai, kurioje teikiamos maršruto oro navigacijos paslaugos ir kuriai nustatoma viena bendra sąnaudų bazė;
- 34) Eurokontrolė – Europos saugios oro navigacijos organizacija, įkurta 1960 m. gruodžio 13 d. Tarptautine konvencija dėl bendradarbiavimo oro navigacijos saugos srityje;
- 35) Europos oro eismo valdymo tinklas arba EOEVT – Reglamento (ES) 2018/1139 VIII priedo 3.1 punkte nurodytų sistemų, leidžiančių teikti oro navigacijos paslaugas Sąjungoje, įskaitant sąsajas prie sienų su trečiosiomis valstybėmis, visuma;
- 36) Europos OEV pagrindinis planas – planas, patvirtintas Tarybos sprendimu 2009/320/EB¹⁸, su vėlesniais pakeitimais;
- 37) lankstus oro erdvės naudojimas – ICAO apibūdinta oro erdvės valdymo koncepcija, grindžiama pagrindiniu principu, kad oro erdvė neturėtų būti griežtai skirstoma į civilinę ar karinę oro erdvę, bet turėtų būti laikoma kontinuumu, kuriame, kiek įmanoma geriau tenkinami visų naudotojų reikalavimai;
- 38) skrydžių informacijos paslauga – paslauga, kurios tikslas – teikti rekomendacijas ir informaciją, reikalingas skrydžių saugai ir veiksmingumui užtikrinti;

¹⁸ 2009 m. kovo 30 d. Tarybos sprendimas 2009/320/EB, patvirtinantis Bendro Europos dangaus ATM tyrimų (SESAR) projekto pagrindinį oro eismo vadybos Europoje planą (OL L 95, 2009 4 9, p. 41).

- 39) skrydžio procedūrų planavimas – visos užduotys, susijusios su skrydžių pagal prietaisus procedūrų planavimu;
- 40) bendrasis oro eismas – visas civilinių orlaivių judėjimas, taip pat visas valstybinių orlaivių (įskaitant karinius, muitinės ir policijos orlaivius) judėjimas, jei tas judėjimas vyksta laikantis Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (ICAO), įsteigtos Čikagos konvencija, procedūrų;
- 41) skrydžių pagal prietaisus taisyklės arba SPT – taisyklės, pagal kurias orlaivis, kuriame įrengta atitinkama navigacijos įranga, tinkama maršrutui, gali būti pilotuojamas pagal oro susisiektimo veiklai taikomus reikalavimus;
- 42) skrydžiai pagal SPT per metus – laikantis SPT atliktų kilimų ir tūpimų suma, apskaičiuota kaip trejų kalendorinių metų, einančių prieš metus, kuriais turi būti pateiktas veiklos rezultatų plano projektas, metinis vidurkis;
- 43) sąveikumas – EOEVT sistemų ir sudedamųjų dalių bei jo veiklos procedūrų funkcinių, techninių ir eksploatacinių savybių visuma, būtina norint užtikrinti saugų, vientisą ir efektyvų šio tinklo veikimą;
- 44) oro navigacijos meteorologijos paslaugos arba MET – įrenginiai ir paslaugos, pasitelkiami teikti meteorologines prognozes, įspėjimus, informacinius pranešimus ir pastabas oro navigacijos tikslais, taip pat visą kitą meteorologinę informaciją ir duomenis, kuriuos valstybės teikia oro navigacijos tikslais;

- 45) nacionalinė kompetentinga institucija – nacionalinė kompetentinga institucija, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2018/1139 3 straipsnio 34 punkte;
- 46) nacionalinė priežiūros institucija – nacionalinė įstaiga arba įstaigos, kurioms valstybė narė pagal šį reglamentą pavedė vykdyti užduotis;
- 47) navigacijos paslaugos – įrenginiai ir paslaugos, pasitelkiami orlaiviams teikti padėties nustatymo ir laiko informaciją;
- 48) tinklo krizė – padėtis, kai neįmanoma teikti reikiamo lygio oro eismo valdymo arba oro navigacijos paslaugų, ir dėl to prarandama daug tinklo pajėgumo, atsiranda itin didelis tinklo pajėgumo ir paklausos disbalansas arba itin didelis informacijos srauto arba vientisumo sutrikimas vienoje ar keliose tinklo dalyse dėl neįprastos ar nenumatytos situacijos;
- 49) tinklo valdytojas – subjektas, kuriam pavestos užduotys, būtinos tam, kad pagal 38 straipsnį būtų prisidedama prie 37 straipsnyje nurodytų tinklo funkcijų vykdymo;
- 50) tinklo veiklos planas – taikant bendro sprendimų priėmimo procesą nustatytas planas, skirtas tinklo funkcijų tikslams įgyvendinti veiklos lygmeniu ir prisidėti prie veiklos rezultatų tikslų;
- 51) tinklo strateginis planas – taikant bendro sprendimų priėmimo procesą nustatytas tinklo ilgalaikio plėtojimo gairių planas;

- 52) tarnybinis oro eismas – visi skrydžiai, kurie neatitinka bendrajam oro eismui skirtų nuostatų ir kurių atžvilgiu atitinkamos nacionalinės institucijos yra nustačiusios specialias taisykles ir procedūras;
- 53) veiklos duomenys – informacija apie visus skrydžio etapus, kurios oro navigacijos paslaugų teikėjams, oro erdvės naudotojams, oro uostų operatoriams ir kitiems susijusiems dalyviams reikia veiklos vykdymo tikslais;
- 54) veiklą vykdančys suinteresuotieji subjektai – civiliniai ir kariniai oro erdvės naudotojai, civiliniai ir kariniai oro navigacijos paslaugų teikėjai ir oro uostų operatoriai;
- 55) veiklos rezultatų planas – planas, skirtas oro navigacijos paslaugų ir tinklo funkcijų veiklos rezultatams pagerinti;
- 56) pradėjimas naudoti – pirmasis panaudojimas po sistemos pradinio įrengimo arba patobulinimo;
- 57) maršrutų tinklas – konkrečių maršrutų tinklas bendrojo oro eismo srautui nukreipti, būtinas ATC paslaugoms teikti;

- 58) SESAR apibrėžimo etapas – etapas, kuriuo nustatoma ir atnaujinama SESAR projekto ilgalaikė vizija, susijusi veiklos koncepcija, leidžianti pagerinti kiekvieną skrydžio etapą, reikiami esminiai EOEVT veiklos pokyčiai ir būtinos plėtros ir diegimo prioritetai;
- 59) SESAR įgyvendinimo etapas – vienas po kito einantys industrializavimo ir įgyvendinimo etapai, kuriais vykdoma toliau nurodyta veikla: antžeminės ir borto įrangos ir procesų, būtinų SESAR sprendiniams įgyvendinti, standartizavimas, gamyba ir sertifikavimas (industrializavimo etapas); ir SESAR sprendiniais grindžiamos įrangos ir sistemų pirkimas, įrengimas ir pradėjimas naudoti, įskaitant susijusias veiklos procedūras (įgyvendinimo etapas);
- 60) SESAR projektavimo etapas – etapas, kuriuo vykdoma mokslinių tyrimų, projektavimo ir tvirtinimo veikla, kurios tikslas – sukurti brandžius SESAR sprendinius;
- 61) SESAR projektas – oro eismo valdymo Europoje modernizavimo projektas, kuriuo Sąjungoje siekiama sukurti labai veiksmingą standartizuotą ir sąveikią oro eismo valdymo infrastruktūrą ir kurį sudaro inovacijų ciklas, apimantis SESAR apibrėžimo etapą, SESAR projektavimo etapą ir SESAR įgyvendinimo etapą;

- 62) SESAR sprendinys – tinkamas įgyvendinti SESAR projektavimo etapo rezultatas – naujos arba pagerintos standartizuotos ir sąveikios veiklos procedūros arba technologijos pasiūlymas;
- 63) stebėjimo paslaugos – įrenginiai ir paslaugos, naudojami atitinkamoms orlaivių padėtims nustatyti, kad juos galima būtų saugiai skirstyti;
- 64) sistema – orlaiviuose esančių ir antžeminių sudedamųjų dalių bei kosminės įrangos visuma, padedanti teikti oro navigacijos paslaugas visais skrydžio etapais;
- 65) terminalo rinkliavų zona – oro uostas arba oro uostų grupė valstybės narės arba valstybių narių teritorijoje, kuriame (kurioje) teikiamos terminalo oro navigacijos paslaugos ir kuriam (kuriai) nustatoma viena bendra sąnaudų bazė;
- 66) patobulinimas – pakeitimas, dėl kurio pasikeičia sistemos eksploatacinės savybės;
- 67) oro erdvės struktūrų naudojimas – oro erdvės struktūrų naudojimo būdas, kuris turi būti suprantamas kaip kitoks nei 12 punkte apibrėžtas oro erdvės valdymas.

3 straipsnis

Funkciniai oro erdvės blokai

Valstybės narės gali toliau bendradarbiauti ir koordinuoti veiklą funkcinių oro erdvės blokų, jau nustatytų pagal Reglamento (EB) Nr. 550/2004 9a straipsnį, oro erdvėje, siekdamos pagerinti Bendro Europos dangaus oro eismo valdymo tinklo veiklos rezultatus, visų pirma pateikdamos bendrus veiklos rezultatų planus pagal šio reglamento 23 straipsnio 7 dalį, jei tai nedaro poveikio veiksmingam šio reglamento įgyvendinimui ir jei su funkciniais oro erdvės blokais susijusios sąnaudos nurodomos atskirai, kaip dalis duomenų, teiktinų pagal šio reglamento 29–36 straipsniuose nustatytą rinkliavų sistemą.

II skyrius

Nacionalinės priežiūros institucijos

4 straipsnis

Nacionalinių priežiūros institucijų skyrimas, steigimas ir joms taikomi reikalavimai

1. Valstybės narės kartu arba atskirai paskiria arba įsteigia įstaigą ar įstaigas, kurios yra jų nacionalinė priežiūros institucija, kad ši prisiimtų užduotis, tokiai institucijai skiriamas šiuo reglamentu.
2. Nacionalinė priežiūros institucija įgaliojimus vykdo nešališkai, nepriklausomai ir skaidriai ir yra atitinkamai organizuojama, aprūpinama darbuotojais, valdoma ir finansuojama.

3. Nedarant poveikio 1 daliai, nacionalinės priežiūros institucijos turi būti nepriklausomos nuo oro navigacijos paslaugų teikėjų organizaciniu, hierarchiniu ir sprendimų priėmimo lygmenimis ir nuo jų turi būti atskirtos teisiškai arba funkcinio lygmeniu. Be to, oro navigacijos paslaugų teikėjai neturi turėti jokių įgaliojimų priimti sprendimus dėl lėšų skyrimo nacionalinės priežiūros institucijų biudžetams. Jei toks nepriklausomumas užtikrinamas, nacionalinė priežiūros institucija gali priklausyti tai pačiai nacionalinei ministerijai ar administracijai kaip ir oro navigacijos paslaugų teikėjas.
4. Jei nacionalinė priežiūros institucija nėra teisiškai atskirta nuo oro navigacijos paslaugų teikėjo, atitinkama valstybės narė informuoja Komisiją apie priemones, kurių ji ėmėsi siekdama užtikrinti, kad nacionalinė priežiūros institucija tenkintų 3 dalyje nustatytus reikalavimus, ir dokumentais pagrindžia, kaip užtikrinamas jos nepriklausomumas, pademonstruodama tokio nepriklausomumo veiksmingumą. Tuo tikslu, jei nacionalinė priežiūros institucija ir oro navigacijos paslaugų teikėjas priklauso tai pačiai administracijai, nacionalinė priežiūros institucija nesiekia gauti ir nepriima nurodymų iš tos administracijos hierarchijos, kuriai yra pavaldus oro navigacijos paslaugų teikėjas, kiek tai susiję su 5 straipsnyje nurodytomis užduotimis ir susijusiais sprendimais.

5. Nacionalinė priežiūros institucija gali būti sujungta su kita reguliavimo institucija, pavyzdžiui, nacionaline kompetentinga institucija arba nacionaline konkurencijos institucija, kaip nurodyta Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003¹⁹ 11 straipsnyje, jei sprendimai, susiję su pagal šį reglamentą nacionalinei priežiūros institucijai pavestomis užduotimis, priimami nepriklausomai nuo kitų jungtinei institucijai pavestų užduočių. Tokiu atveju jungtinė institucija laikosi šiame straipsnyje nustatytų nepriklausomumo reikalavimų.

Su šio reglamento 5 straipsnyje nustatytomis užduotimis susijusiais klausimais nacionalinei priežiūros institucijai atstovaujama taip, kad būtų užtikrintas jos sprendimų nepriklausomumas.

6. Nedarant poveikio nacionalinės teisės aktams dėl valstybės tarnautojų įdarbinimo, valstybės narės užtikrina, kad jų nacionalinių priežiūros institucijų darbuotojai, įskaitant laikinuosius darbuotojus, būtų įdarbinami pasitelkiant aiškius ir skaidrius įdarbinimo procesus, kuriais užtikrinamas jų nepriklausomumas, ir užtikrina, kad nacionalinių priežiūros institucijų darbuotojai būtų atrenkami remiantis konkrečia kvalifikacija, įskaitant tinkamą kompetenciją ir aktualią patirtį, arba būtų tinkamai apmokomi, kad galėtų veiksmingai vykdyti 5 straipsnyje nustatytas užduotis.

Valstybės narės nustato taisykles, kad būtų išvengta darbuotojų, įskaitant asmenis, kurie priima sprendimus naudodamiesi šio reglamento III skyriuje nustatytais įgaliojimais, interesų konflikto, kad nacionalinės priežiūros institucijos 5 straipsnyje nustatytas užduotis galėtų vykdyti nepriklausomai.

¹⁹ 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos Reglamentas (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003 1 4, p. 1).

7. Nedarant poveikio 30 straipsnio 3 daliai, valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės priežiūros institucijos turėtų reikalingų finansinių išteklių ir pajėgumų, kad 5 straipsnyje nustatytas užduotis galėtų vykdyti veiksmingai ir laiku.
8. Valstybės narės praneša Komisijai jų nacionalinių priežiūros institucijų pavadinimus bei adresus ir apie jų pasikeitimus, taip pat apie priemones, kurių imtasi šio straipsnio laikymuisi užtikrinti.

5 straipsnis

Nacionalinių priežiūros institucijų užduotys

1. Nacionalinė priežiūros institucija vykdo užduotis, paskirtas jai pagal šį reglamentą ir pagal Reglamentą (ES) 2018/1139 ir tų reglamentų pagrindu priimtus įgyvendinimo aktus. Visų pirma, nacionalinė priežiūros institucija:
 - a) vertina ir prižiūri Reglamento (ES) 2018/1139 VIII priedo 7 punkte nurodytų finansinio patikimumo, atsakomybės, draudimo apsaugos, nuosavybės ir organizacinės struktūros reikalavimų ir to reglamento 43 straipsnyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose nustatytų reikalavimų vykdymą;
 - b) tikrina, kaip 8 straipsnio 2 dalies b punkte ir 11 straipsnio 6 dalies d punkte nurodyti paslaugų teikėjai laikosi nacionalinių saugumo ir gynybos reikalavimų ir juos vykdo, nebent valstybė narė šią užduotį yra pavedusi kitai institucijai; jei valstybė narė nusprendžia šią užduotį pavesti kitai institucijai, ji apie tai informuoja Komisiją;

- c) nedarant poveikio Direktyvai 2014/25/ES ir Direktyvai 2014/24/ES, kai aktualu, atitinkamai padeda tinkamai taikyti viešųjų pirkimų reikalavimus pagal šio reglamento 11 straipsnį;
- d) vertina ir tvirtina bendros informavimo paslaugos teikimo kainos nustatymą pagal 12 straipsnį;
- e) įgyvendina ir stebi veiklos rezultatų ir rinkliavų sistemas pagal 21–27 ir 29–32 straipsnius, neviršydamos pagal tuos straipsnius joms pavestų užduočių, ir pagal 28 ir 33 straipsniuose nurodytus įgyvendinimo aktus;
- f) prižiūri, kaip taikomas šis reglamentas, kiek tai susiję su oro navigacijos paslaugų teikėjų sąskaitų skaidrumu pagal 36 straipsnį.

Valstybė narė gali a punkto tikslais nuspręsti savo nacionalinei kompetentingai institucijai pavesti vertinti ir prižiūrėti, kaip oro navigacijos paslaugų teikėjas laikosi tame punkte nustatytų reikalavimų, ir tokiu atveju užtikrina, kad ta nacionalinė kompetentinga institucija turėtų pakankamai išteklių ir ekspertinių žinių toms užduotims atlikti, ir apie tai informuoja Komisiją.

2. Kiekviena nacionalinė priežiūros institucija, bendradarbiaudama su nacionaline kompetentinga institucija, nedarant poveikio 4 straipsnio 5 daliai, vykdo būtiną stebėsenos veiklą, įskaitant atitinkamai patikrinimus ir auditus, kad nustatytų galimus atvejus, kai subjektai, kuriuos ji prižiūri pagal šį reglamentą, nesilaiko šiame reglamente ir jo pagrindu priimtuose įgyvendinimo aktuose nustatytų reikalavimų.

Nedarant poveikio šio reglamento 5 straipsnio 1 dalies antrai pastraipai, nacionalinė priežiūros institucija nacionalinei kompetentingai institucijai pateikia vertinimą, kaip oro navigacijos paslaugų teikėjas laikosi Reglamento (ES) 2018/1139 VIII priedo 7 punkte išvardytų finansinio patikimumo, atsakomybės, draudimo apsaugos, nuosavybės ir organizacinės struktūros reikalavimų. Į tą vertinimą, kai tikslinga, įtraukiama rekomendacija dėl pažymėjimo dalinio keitimo, apribojimo, sustabdymo arba panaikinimo pagal Reglamento (ES) 2018/1139 41 straipsnį.

Jei subjektai, kurie turi būti prižiūrimi pagal šį reglamentą, nesilaiko kitų šiame reglamente nustatytų reikalavimų, nacionalinė priežiūros institucija užtikrina, kad būtų vykdomos būtinos taisomosios priemonės.

Atitinkami oro navigacijos paslaugų teikėjai, oro uostų operatoriai ir bendrų informavimo paslaugų teikėjai laikosi vykdymo užtikrinimo priemonių, kurių tame kontekste ėmėsi nacionalinės priežiūros institucijos.

3. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinių priežiūros institucijų pagal šį straipsnį priimtus sprendimus būtų galima apskųsti pagal nacionalinės teisės aktus.

6 straipsnis

Nacionalinių priežiūros institucijų bendradarbiavimas

1. Nacionalinės priežiūros institucijos 18 straipsnyje nurodytoje Nacionalinių priežiūros institucijų bendradarbiavimo valdyboje keičiasi kitoms nacionalinėms priežiūros institucijoms svarbia informacija, visų pirma informacija, susijusia su jų darbu ir sprendimų priėmimo procesu, geriausia praktika ir procedūromis taikant šį reglamentą.
2. Nacionalinės priežiūros institucijos bendradarbiauja, kai tinkama, sudarydamos darbo tvarkos susitarimus, siekdamos viena kitai padėti vykdyti 5 straipsnyje nurodytas užduotis ir atlikti patikrinimus bei apžiūras.
3. Tarpvalstybinio oro navigacijos paslaugų teikimo oro erdvėse, už kurias yra atsakingos dvi ar daugiau valstybių narių, atvejais atitinkamos valstybės narės užtikrina, kad būtų sudaryti būtini susitarimai dėl tų paslaugų priežiūros. Atitinkamos nacionalinės priežiūros institucijos oro navigacijos paslaugų teikėjams padeda teikti tas tarpvalstybines paslaugas ir gali sudaryti atitinkamus darbo susitarimus arba priežiūros planus, kuriuose nurodoma, kaip įgyvendinamas jų bendradarbiavimas.

4. Tarpvalstybinio oro navigacijos paslaugų teikimo oro erdvėje, už kurią atsakinga kita valstybė narė, atveju 3 dalyje nurodytais susitarimais numatomas kiekvienos valstybės narės arba jų institucijų užduočių, nustatytų šiame reglamente, vykdymo ir jų vykdymo rezultatų abipusis pripažinimas. Juose taip pat nurodoma, kuri nacionalinė priežiūros institucija yra atsakinga už 5 straipsnio 1 dalyje nustatytų užduočių vykdymą.
5. Kai leidžiama pagal nacionalinę teisę ir atsižvelgiant į regionų bendradarbiavimą, nacionalinės priežiūros institucijos taip pat gali sudaryti susitarimus dėl atsakomybės pasidalijimo vykdant priežiūros užduotis.
6. Apie šiame straipsnyje nurodytus susitarimus atitinkamos valstybės narės praneša Komisijai.

III skyrius

Paslaugų teikimas

7 straipsnis

Oro navigacijos paslaugų teikėjų vykdomas paslaugų teikimas

1. Nedarant poveikio šio reglamento 8 ir 10 straipsniams bei 11 straipsnio 6 daliai, subjektui, tenkinančiam Reglamento (ES) 2018/1139 40 ir 41 straipsniuose ir atitinkamai to reglamento 43 ir 47 straipsniuose nurodytuose deleguotuosiuose ir įgyvendinimo aktuose nustatytus reikalavimus, suteikiama teisė nediskriminacinėmis sąlygomis teikti oro navigacijos paslaugas oro erdvės naudotojams Sąjungoje.

2. Nedarant poveikio pagal šio reglamento 4 straipsnio 5 dalį nustatytai nacionalinei tvarkai ir jo 5 straipsnio 1 dalies antrai pastraipai, valstybės narės, kurios nacionalinė kompetentinga institucija yra atsakinga už Reglamento 2018/1139 41 straipsnyje nurodytą sertifikavimą pagal to reglamento 62 straipsnį, nacionalinės priežiūros institucijos yra atsakingos už šiame straipsnyje nustatytas užduotis, susijusias su Reglamento (ES) 2018/1139 VIII priedo 7 punkte išvardytų esminių reikalavimų dėl finansinio patikimumo, atsakomybės, draudimo apsaugos, nuosavybės ir organizacinės struktūros laikymosi vertinimu.
3. Nedarant poveikio pagal šio reglamento 4 straipsnio 5 dalį nustatytai nacionalinei tvarkai ir jo 5 straipsnio 1 dalies antrai pastraipai, siekdamos nustatyti, ar subjektas tenkina Reglamento (ES) 2018/1139 VIII priedo 7 punkte išvardytus esminius reikalavimus dėl finansinio patikimumo, atsakomybės, draudimo apsaugos, nuosavybės ir organizacinės struktūros ir to reglamento 43 straipsnyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose nustatytus reikalavimus, nacionalinės priežiūros institucijos:
 - a) įvertina pagal Reglamento (ES) 2018/1139 41 straipsnio 2 dalį pareiškėjų prašymą išduoti pažymėjimą atitiktį to reglamento VIII priedo 7 punkte išvardytiems esminiams reikalavimams dėl finansinio patikimumo, atsakomybės, draudimo apsaugos, nuosavybės ir organizacinės struktūros, ir to reglamento 43 straipsnyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose nustatytiems reikalavimams, ir pateikia savo vertinimą to reglamento 62 straipsnyje nurodytai kompetentingai institucijai;

b) pagal šio reglamento 5 straipsnio 2 dalį vykdo pagal Reglamento (ES) 2018/1139 41 straipsnį išduoto pažymėjimo turėtojų priežiūrą, susijusią su to reglamento VIII priedo 7 punkte išvardytų esminių reikalavimų dėl finansinio patikimumo, atsakomybės, draudimo apsaugos, nuosavybės ir organizacinės struktūros ir to reglamento 43 straipsnyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose nustatytų reikalavimų laikymusi.

4. Nepaisant šio straipsnio 1 dalies ir laikydamosi Reglamento (ES) 2018/1139 2 straipsnio 5 dalyje nustatytų sąlygų, valstybės narės gali Reglamento (ES) 2018/1139 2 straipsnio 3 dalies c punkte nurodytas oro navigacijos paslaugas leisti teikti be pažymėjimo kariniams subjektams visoje oro erdvėje, už kurią jos yra atsakingos, arba jos dalyje, kai kariniai subjektai siūlo tokias paslaugas visų pirma orlaivių judėjimui, kuris nėra bendrasis oro eismas. Tokiais atvejais atitinkamos valstybės narės apie savo sprendimą informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares.

8 straipsnis

Oro eismo paslaugų teikėjų skyrimas

1. Valstybės narės užtikrina oro eismo paslaugų teikimą išimtinio pagrindu tam tikruose oro erdvės blokuose toje oro erdvėje, už kurią jos yra atsakingos. Tuo tikslu valstybės narės atskirai arba bendrai paskiria vieną ar daugiau oro eismo paslaugų teikėjų. Valstybės narės gali savo nuožiūra paskirti oro eismo paslaugų teikėjus su sąlyga, kad, nedarant poveikio 11 straipsnio 3 daliai, tokie oro eismo paslaugų teikėjai tenkina šiame straipsnyje nustatytus reikalavimus.

2. Oro eismo paslaugų teikėjai turi atitikti visas šias sąlygas:

- a) turėti pažymėjimą pagal Reglamento (ES) 2018/1139 41 straipsnį arba galiojančią deklaraciją pagal Reglamento (ES) 2018/1139 41 straipsnio 5 dalį, nedarant poveikio šio reglamento 7 straipsnio 4 daliai;
- b) laikytis nacionalinio saugumo ir gynybos reikalavimų;
- c) jų pagrindinė verslo vieta turi būti valstybės narės teritorijoje, ir
- d) daugiau kaip 50 % paslaugų teikėjų dalies nuosavybės teise turi priklausyti valstybėms narėms arba valstybių narių piliečiams ir jie turi būti veiksmingai tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuojami per vieną ar daugiau tarpinių įmonių, nebent susitarime su trečiąja valstybe, kurio šalis yra Sąjunga, yra numatyta kitaip.

Nukrypstant nuo c ir d punktų, valstybė narė gali paskirti oro eismo paslaugų teikėją, kurio pagrindinė verslo vieta yra trečiojoje valstybėje arba kuris netenkina d punkte nustatytų sąlygų dėl nuosavybės ir kontrolės, teikti oro eismo paslaugas tam tikroje oro erdvės, už kurią yra atsakinga ta valstybė narė, dalyje, jei ta oro erdvės dalis ribojasi su oro erdve, už kurią yra atsakinga ta trečioji valstybė.

3. Oro eismo paslaugų teikėjas skiriamas netaikant jokių sąlygų, kuriomis būtų reikalaujama, kad:

- a) jis tiesiogiai arba per didžiąją akcijų dalį nuosavybės teise priklausytų skiriančiajai valstybei narei ar jos piliečiams;

- b) jo pagrindinė veiklos vieta ar registruota buveinė būtų skiriančiosios valstybės narės teritorijoje, arba
- c) jis naudotųsi tik skiriančiojoje valstybėje narėje esančia infrastruktūra,

jei dėl tokios sąlygos taikymo apribojama laisvė teikti paslaugas arba įsisteigimo laisvė ir tai nėra pateisinama teisėtu bendrojo intereso tikslu, pavyzdžiui, viešąja tvarka, visuomenės saugumu ar sauga, ir nėra proporcinga tam tikslui.

- 4. Kai aktualu, valstybės narės nustato pagal šį straipsnį paskirtų oro eismo paslaugų teikėjų teises ir pareigas. Tos pareigos gali apimti sąlygas dėl aktualios informacijos teikimo laiku, kad būtų galima identifikuoti visą orlaivių judėjimą oro erdvėje, už kurią jos yra atsakingos.
- 5. Valstybės narės periodiškai arba nustačiusios atitinkamus paslaugų teikimo pokyčius vertina 4 dalyje nurodytas teises ir pareigas ir tai, kaip laikomasi šiame reglamente ir Reglamente (ES) 2018/1139 nustatytų pareigų, ir, jei mano, kad tai būtina, priima atitinkamus sprendimus dėl atitinkamų oro eismo paslaugų teikėjų skyrimo, nedarant poveikio paslaugų tęstinumui.

6. Valstybės narės nedelsdamos informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares apie visus sprendimus, priimtus pagal šį straipsnį, dėl oro eismo paslaugų teikėjo skyrimo teikti paslaugas konkrečių oro erdvės blokų oro erdvėje, už kurią jos yra atsakingos.

9 straipsnis

Oro navigacijos paslaugų teikėjų tarpusavio santykiai

1. Nedarant poveikio šio reglamento 7 straipsnio 4 daliai, oro navigacijos paslaugų teikėjai gali naudotis kitų paslaugų teikėjų, kurie yra sertifikuoti arba deklaravo savo pajėgumą pagal Reglamento (ES) 2018/1139 41 straipsnį, paslaugomis. Toks bendradarbiavimas, kai taikytina, vykdomas pagal šio reglamento 11 straipsnį.

Kalbant apie oro eismo paslaugų teikėjus, paskirtus pagal 8 straipsnį, ir MET paslaugų teikėjus, paskirtus pagal 10 straipsnį, tokiame bendradarbiavime vykdyti atitinkamos valstybės narės turi būti išdavusios leidimą.

2. 1 dalies tikslais oro navigacijos paslaugų teikėjai darbinius santykius įformina rašytiniais susitarimais arba lygiavertėmis teisinėmis priemonėmis, kuriuose nustatomos kiekvieno teikėjo konkrečios užduotys, įskaitant visus taikytinus finansinius susitarimus, ir prisiimtos funkcijos. Apie tuos susitarimus ar priemones pranešama atitinkamai nacionalinei priežiūros institucijai ir nacionalinei kompetentingai institucijai.

10 straipsnis
MET paslaugų teikėjų skyrimas

1. Valstybės narės, veikdamos atskirai ar kartu, gali paskirti MET paslaugų teikėją išimtinu pagrindu teikti paslaugas visoje savo oro erdvėje, už kurią jos yra atsakingos, arba jos dalyje, atsižvelgiant į saugumo sumetimus.
2. Valstybės narės nedelsdamos informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares apie visus sprendimus, priimtus remiantis šiuo straipsniu.

11 straipsnis
RNS, ONI, OED, MET ir oro eismo paslaugų teikimo sąlygos
vykdant prieigos ir aerodromo skrydžių valdymą

1. Nedarant poveikio Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 2014/24/ES²⁰ bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 2014/25/ES²¹, kai taikytina, paskirtieji oro eismo paslaugų teikėjai gali nuspręsti RNS, ONI, OED arba MET paslaugas (tais atvejais, kai valstybės narės nėra paskyrusios MET paslaugų teikėjo pagal 10 straipsnį) pirkti rinkos sąlygomis, įskaitant taikant viešuosius pirkimus, arba pagal kitų formų susitarimus tais atvejais, kai tos direktyvos netaikomos, atsižvelgdami į konkrečias situacijas, pavyzdžiui, į tai, kad rinkoje trūksta sprendinių, ir į su viešuoju interesu susijusias aplinkybes.

²⁰ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65).

²¹ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 243).

2. Valstybės narės gali leisti oro uostų operatoriams arba oro uostų operatorių grupei rinkos sąlygomis pirkti aerodromo skrydžių valdymo oro eismo paslaugas ir (arba) prieigos skrydžių valdymo oro eismo paslaugas. Tuo tikslu valstybės narės gali reikalauti, kad oro uostų operatoriai pateiktų tinkamą pagrindimą, kad taip bus užtikrinta geresnė paslaugų kokybė oro erdvės naudotojams, kartu išlaikant reikiamą saugos lygį.
3. Kai leidžiamas 2 dalyje nurodytas pirkimas, atitinkamas oro uosto operatorius arba oro uosto operatorių grupė užtikrina, kad į konkurso specifikacijose pateikiamus techninius reikalavimus būtų įtraukti reikalavimai dėl paslaugų kokybės. Valstybės narės paskiria paslaugų teikėją, atrinktą atlikus šioje dalyje nurodytą pirkimo procedūrą.
4. Kai oro navigacijos paslaugos perkamos rinkos sąlygomis, oro navigacijos paslaugų teikimo pirkimo procedūros vykdomos laikantis vienodo požiūrio, nediskriminavimo ir skaidrumo principų, taip pat taikytinų Sutarties nuostatų ir, kai taikytina, direktyvų 2014/24/ES ir 2014/25/ES.
5. Valstybės narės imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad teikiant maršruto oro eismo paslaugas būtų laikomasi 36 straipsnio 3 dalyje nurodyto apskaitos atskyrimo reikalavimo.

Be to, jei oro navigacijos paslaugų teikėjas ketina dalyvauti pirkimų procedūrose dėl oro navigacijos paslaugų teikimo pagal 1 ir 2 dalis, atitinkama valstybė narė imasi tinkamų priemonių, kad išvengtų kryžminio šių ir kitų oro navigacijos paslaugų subsidijavimo.

6. RNS, ONI, OED, MET arba aerodromo skrydžių valdymo ir prieigos skrydžių valdymo oro eismo paslaugų teikėjas gali būti atrinktas ir, jei tinkama, paskirtas teikti paslaugas valstybėje narėje tik atlikus pirkimo procedūrą pagal 1, 2 ar 3 dalis su sąlyga, kad jis tenkina visas šias sąlygas:
- a) turi pažymėjimą pagal Reglamento (ES) 2018/1139 41 straipsnį arba galiojančią deklaraciją pagal Reglamento (ES) 2018/1139 41 straipsnio 5 dalį, nedarant poveikio šio reglamento 7 straipsnio 4 daliai;
 - b) jo pagrindinė verslo vieta yra valstybės narės teritorijoje;
 - c) daugiau kaip 50 % šio paslaugų teikėjo dalies nuosavybės teise priklauso valstybėms narėms arba valstybių narių piliečiams ir jis yra veiksmingai tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuojamas per vieną ar daugiau tarpinių įmonių, išskyrus atvejus, nurodytus susitarime su trečiąja valstybe, kurio šalis yra Sąjunga, ir
 - d) jis laikosi nacionalinio saugumo ir gynybos reikalavimų.

Nukrypstant nuo šios dalies, pasaulinių palydovinių paslaugų teikėjas, kuriam pagal Reglamento (ES) 2018/1139 41 straipsnį buvo išduotas pažymėjimas teikti paslaugas Sąjungoje iki šio reglamento įsigaliojimo datos, gali būti atrinktas paslaugoms teikti Sąjungoje net ir tuo atveju, jei jis netenkina b ir c punktuose nustatytų sąlygų.

7. 23, 24, 25 ir 27 straipsniai ir su tais straipsniais susijusios įgyvendinimo taisyklės, nurodytos 28 straipsnyje, netaikomi oro eismo paslaugų teikėjams, paskirtiems pagal pirkimo procedūrą, atliktą pagal šio straipsnio 2 ir 3 dalis. Atitinkami oro eismo paslaugų teikėjai nacionalinei priežiūros institucijai teikia duomenis apie oro navigacijos paslaugų teikimo rezultatus pagrindinėse veiklos rezultatų srityse, nurodytose 21 straipsnio 3 dalies a punkte, ir saugos srityje. Nacionalinė priežiūros institucija šią informaciją nedelsdama pateikia Komisijai.
8. Nedarant poveikio Direktyvai 2014/25/ES arba Direktyvai 2014/24/ES, kai pirmą kartą konkrečiame oro uoste pagal šio straipsnio 2 dalį perkama prieigos skrydžių valdymo arba aerodromo skrydžių valdymo paslauga ir kai dėl esminių sąlygų reikėtų keisti pirkimo specifikacijas, valstybės narės užtikrina, kad būtų patikrinti į konkrečios atitinkamos paslaugos pirkimo specifikacijas įtraukti techniniai paslaugos kokybės reikalavimai.

12 straipsnis

Bendrų informavimo paslaugų teikimas

1. Duomenų, platinamų teikiant bendras informavimo paslaugas, vientisumas ir kokybė turi būti tokie, kad būtų galima saugiai teikti bepiločių orlaivių eismo valdymo paslaugas tokiu būdu, kad oro erdve būtų galima bendrai naudotis kartu su pilotuojamais orlaiviais.
2. Bendros informavimo paslaugos teikėjas turi tenkinti visus šiuos reikalavimus:
 - a) laikytis nacionalinio saugumo ir gynybos reikalavimų;
 - b) jo pagrindinė verslo vieta turi būti valstybės narės teritorijoje, ir
 - c) daugiau kaip 50 % šio paslaugų teikėjo dalies nuosavybės teise turi priklausyti valstybėms narėms arba valstybių narių piliečiams ir jis turi būti veiksmingai tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuojamas per vieną ar daugiau tarpinių įmonių, nebent susitarime su trečiąja valstybe, kurio šalis yra Sąjunga, yra numatyta kitaip.
3. Jei bendras informavimo paslaugas teikia vienas tokios paslaugos teikėjas, valstybės narės paskirtas konkrečiai sistemos „U-space“ oro erdvei, šių paslaugų kaina grindžiama fiksuotosiomis ir kintamosiomis atitinkamos paslaugos teikimo išlaidomis, ir be to, gali būti uždedamas antkainis, atspindintis tinkamą rizikos ir gražos normos kompromisą. Jei bendras informavimo paslaugas teikia ne vienas tokios paslaugos teikėjas, atskiros bendros informavimo paslaugos teikiamos nemokamai.

4. Išlaidų, pagal kurias nustatoma bendros informavimo paslaugos kaina, apskaita vykdoma atskirai nuo visos kitos atitinkamo paslaugos teikėjo veiklos ir informacija apie tai turi būti prieinama atitinkamai nacionalinei priežiūros institucijai. Tos išlaidos paskelbiamos viešai, nedarant poveikio 52 straipsnio 3 daliai.
5. Bendros informavimo paslaugos teikėjo nustatytą kainą vertina ir tvirtina atitinkama nacionalinė priežiūros institucija. Tokių paslaugų kaina turi būti skelbiama viešai.
6. Oro navigacijos paslaugų teikėjai nediskriminaciniu pagrindu, nepažeisdami nacionalinio saugumo, viešosios tvarkos ir gynybos politikos interesų teikia duomenis, būtinus bepiločių orlaivių valdymui sistemos „U-space“ oro erdvėje. Bendros informavimo paslaugos teikėjai ir sistemos „U-space“ paslaugos teikėjai tais duomenimis naudojami tik savo paslaugų teikimo tikslais.

Susipažinimo su tokiais duomenimis kainos grindžiamos papildomomis duomenų teikimo išlaidomis ir tokių duomenų rinkimo išlaidomis, kai pastarosios nėra įtrauktos į 30 straipsnį, nebent valstybės narės naudoja kitus finansinius išteklius tokioms išlaidoms padengti.

13 straipsnis

Veiklos rezultatų apžvalgos valdybos steigimas ir vaidmuo

1. Įsteigiama nepriklausoma ir nešališka patariamoji Veiklos rezultatų apžvalgos valdyba (toliau - VRAV). VRAV atstovauja jos pirmininkas, o jai padeda sekretoriatas.
2. VRAV vaidmuo – padėti Komisijai vykdyti užduotis, susijusias su išsamiu veiklos rezultatų ir rinkliavų sistemų veikimu, nustatytas atitinkamai 21–27 ir 29–32 straipsniuose, taip pat pagal 34 straipsnį, ir 28 bei 33 straipsniuose nurodytuose įgyvendinimo aktuose. Tuo tikslu VRAV, laikydamasi Komisijos nustatytų prioritetų, Komisijai teikia nuomones, rekomendacijas, rekomendacinę medžiagą ir ataskaitas.
3. VRAV skelbia rekomendacinę medžiagą, kad padėtų nacionalinėms priežiūros institucijoms, ir, gavusi prašymą, padeda toms institucijoms įgyvendinti veiklos rezultatų ir rinkliavų sistemas.
4. VRAV priimtose arba pateiktose nuomonės, rekomendacijos, ataskaitos ir rekomendacinė medžiaga nėra privalomos. VRAV atlieka tik patariamąjį vaidmenį. Jai nesuteikiama reguliavimo funkcija ar kiti sprendimų priėmimo įgaliojimai, išskyrus reikalingus jos nuomonių, rekomendacijų, rekomendacinės medžiagos ir ataskaitų priėmimui.

14 straipsnis

VRAV sudėtis

1. VRAV sudaro septyni nariai, įskaitant pirmininką. VRAV nariai yra Sąjungos arba trečiųjų valstybių, su kuriomis Sąjunga yra sudariusi susitarimą, pagal kurį tos valstybės taiko atitinkamas Sąjungos teisės taisykles oro eismo valdymo ir veiklos rezultatų bei rinkliavų sistemų srityje, piliečiai. VRAV narių kadencija yra penkeri metai ir ji negali būti pratęsiama.
2. VRAV nariai, įskaitant pirmininką, skiriami atsižvelgiant į nuopelnus, įgūdžius ir patirtį, aktualius oro eismo valdymo, oro navigacijos paslaugų arba tinklų pramonės šakų ekonominio reguliavimo srityse, laikantis pagal 20 straipsnį priimtame įgyvendinimo akte nustatytų atrankos ir tinkamumo kriterijų. Tokių narių skyrimo procesas turi užtikrinti subalansuotą atstovavimą pagal kompetenciją ir ekspertines žinias, taip pat pagal lytį ir geografinę kilmę.
3. Paskelbus viešą kvietimą pareikšti susidomėjimą, Komisija sudaro 2 dalyje nustatytas sąlygas atitinkančių kandidatų į VRAV narius ir pirmininko pareigas sąrašą.

Pasikonsultavusi su valstybėmis narėmis ir laikydamasi pagal 20 straipsnį nustatytos atrankos procedūros iš to sąrašo Komisija skiria VRAV narius ir pirmininką.

4. Remdamasi 3 dalies pirmoje pastraipoje nurodytu sąrašu, Komisija gali sudaryti rezervo sąrašą.

Narys, kuris nebegali veiksmingai prisidėti prie VRAV darbo, atsistatydina arba nebeatitinka šiame straipsnyje nustatytų sąlygų, likusiam to nario kadencijos laikui pakeičiamas asmeniu iš rezervo sąrašo; tas asmuo skiriamas 3 dalies antroje pastraipoje nurodyta tvarka.

5. Komisija informuoja valstybes nares apie kvietimų teikti paraiškas rezultatus ir apie 3 bei 4 dalyse nurodytus sąrašus.

15 straipsnis

VRAV nepriklausomumas

1. Nedarant poveikio 16 straipsnio 6 daliai, VRAV nariai nesiekia gauti ir nepriima jokios vyriausybės, institucijos, asmens ar įstaigos nurodymų. VRAV, priimdama savo nuomones, rekomendacijas, ataskaitas ir rekomendacinę medžiagą, turi būti visiškai nepriklausoma.
2. VRAV nariai turi būti nešališki ir veikti nepriklausomai nuo bet kokios išorės įtakos vadovaudamiesi viešuoju interesu.

Šiuo tikslu jie turi įrodyti nepriklausomumą ir interesų konfliktų nebuvimą ir jiems turi būti taikoma pareiga saugoti profesinę paslaptį vadovaujantis pagal 20 straipsnį priimtame įgyvendinimo akte nustatytomis taisyklėmis.

16 straipsnis
VRAV procedūros ir veikimas

1. VRAV sprendimus priima paprasta narių balsų dauguma, kartu siekdama bendro sutarimo. Kiekvienas narys, įskaitant pirmininką, turi vieną balsą.
2. VRAV priima darbo tvarkos taisykles ir nustato savo darbo tvarką pagal Komisijos ekspertų grupėms taikomas vidaus taisykles.
3. Komisija gali dalyvauti VRAV posėdžiuose be teisės balsuoti, išskyrus galutinius VRAV svarstymus, kuriuose priimamos jos nuomonės, rekomendacijos, ataskaitos ir rekomendacinė medžiaga. 49 straipsnio 3 dalyje nurodyti atitinkami suinteresuotieji subjektai gali būti kviečiami *ad hoc* dalyvauti VRAV posėdžiuose be teisės balsuoti, išskyrus galutinius VRAV svarstymus, kuriuose priimamos jos nuomonės, rekomendacijos, ataskaitos ir rekomendacinė medžiaga.

4. VRAV dirba remdamasi VRAV parengta metine darbo programa, kurioje vadovaujamasi Komisijos prioritetais. Toje darbo programoje visapusiškai atsižvelgiama į VRAV vaidmenį, nustatytą 13 straipsnio 2 dalyje, ir ji apima visą veiklą (neviršijant turimo biudžeto), būtiną padėti Komisijai vykdyti 13 straipsnio 2 dalyje nurodytas užduotis, be kita ko, kad Komisija galėtų laikytis reikalaujamų užduočių įgyvendinimo terminų. VRAV, pasikonsultavusi su Komisija, priima darbo programą. VRAV teikia metinę ataskaitą, kurią paskelbia Komisija. Metinę darbo programą ir metinę ataskaitą Komisija teikia valstybėms narėms. Metinėje ataskaitoje aptariama visa VRAV veikla ir pateikiama informacija apie VRAV išlaidas.
5. Komisija VRAV suteikia galimybę susipažinti su visa svarbia informacija, reikalinga patariamajam vaidmeniui atlikti.
6. Komisija stebi VRAV veikimą ir jos atitiktį šiam reglamentui ir reguliariai informuoja valstybes nares apie VRAV darbo pažangą.

17 straipsnis

VRAV sekretoriatas

1. Komisija teikia VRAV sekretoriato paslaugas, įskaitant būtiną analitinę, administracinę ir techninę paramą, atsižvelgdama į VRAV nurodytus poreikius.

2. Pagrindinė sekretoriato užduotis yra padėti nepriklausomai vykdyti VRAV užduotis. VRAV nuomonių, rekomendacijų, ataskaitų ir rekomendacinės medžiagos turinio ir gairių rengimo tikslais sekretoriatas padeda VRAV priimdamas nurodymus tik iš VRAV, kad ji galėtų atlikti savo vaidmenį. Sekretoriatui skiriama pakankamai išteklių jo užduotims vykdyti.

18 straipsnis

Nacionalinių priežiūros institucijų bendradarbiavimo valdyba

1. Įsteigiama Nacionalinių priežiūros institucijų bendradarbiavimo valdyba.
2. Nacionalinių priežiūros institucijų bendradarbiavimo valdyba:
 - a) keičiasi informacija apie nacionalinių priežiūros institucijų darbą ir sprendimų priėmimo principus, geriausią praktiką ir procedūras, kiek tai susiję su šio reglamento įgyvendinimu;
 - b) teikia rekomendacijas VRAV dėl rekomendacinės medžiagos ir ataskaitų, kurias ji turi parengti;
 - c) teikia rekomendacijas VRAV dėl papildomų VRAV metinės darbo programos elementų.

3. Nacionalinių priežiūros institucijų bendradarbiavimo valdybą sudaro po vieną kiekvienos valstybės narės nacionalinės priežiūros institucijos atstovą ir pakaitinį narį, kuriuos abu skiria nacionalinė priežiūros institucija. Nacionalinių priežiūros institucijų bendradarbiavimo valdyba iš savo narių išrenka pirmininką ir pirmininko pavaduotoją. Nacionalinių priežiūros institucijų bendradarbiavimo valdyba sprendimus priima paprasta savo narių balsų dauguma. Komisija gali dalyvauti Nacionalinių priežiūros institucijų bendradarbiavimo valdybos posėdžiuose be balsavimo teisių. VRAV gali būti *ad hoc* kviečiama į tuos posėdžius be balsavimo teisių. Trečiosios valstybės gali būti *ad hoc* kviečiamos į tuos posėdžius be balsavimo teisių, jei Nacionalinių priežiūros institucijų bendradarbiavimo valdybos nariai tam pritaria bendru sutarimu.
4. 17 straipsnyje nurodytas sekretoriatas Nacionalinių priežiūros institucijų bendradarbiavimo valdybai teikia būtiną administracinę ir techninę paramą.

19 straipsnis

VRAV finansavimas

Su VRAV, sekretoriatu ir Nacionalinių priežiūros institucijų bendradarbiavimo valdyba susijusios išlaidos finansuojamos iš Sąjungos biudžeto.

20 straipsnis
Įgyvendinimo aktai dėl VRAV

Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamios 13–19 straipsnių įgyvendinimo taisyklės, įskaitant taisykles dėl:

- a) VRAV užduočių ir veikimo;
- b) VRAV narių, įskaitant pirmininką, atrankos procedūros;
- c) interesų konfliktų prevencijos ir VRAV nepriklausomumo išsaugojimo.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 48 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

21 straipsnis
Veiklos rezultatų sistema

1. Kad pagerėtų oro navigacijos paslaugų ir tinklo valdymo veiklos rezultatai įgyvendinant Bendro Europos dangaus iniciatyvą, pagal šį straipsnį ir 22–28 straipsnius taikoma oro navigacijos paslaugų ir tinklo valdymo veiklos rezultatų sistema.
2. Šis straipsnis ir 22–28 straipsniai netaikomi terminalo oro navigacijos paslaugoms, teikiamoms valstybių narių, kurioms taikoma Sutartis, teritorijoje esančiuose oro uostuose, kuriuose vykdoma mažiau nei 80 000 skrydžių pagal SPT per metus. Tačiau valstybė narė gali nuspręsti, kad tie straipsniai tokioms terminalo oro navigacijos paslaugoms būtų taikomi.

3. Veiklos rezultatų sistema įgyvendinama ataskaitiniais laikotarpiais, kurie trunka ne trumpiau kaip 3 ir ne ilgiau kaip 5 metus. Veiklos rezultatų sistema apima:
- a) pagrindines veiklos rezultatų sritis – klimato ir aplinkos apsaugos, pajėgumo ir ekonominio efektyvumo;
 - b) maršruto oro navigacijos paslaugoms taikomus a punkte nurodytų pagrindinių veiklos rezultatų sričių Sąjungos masto tikslinius veiklos rezultatų rodiklius kiekvienu ataskaitiniu laikotarpiu;
 - c) veiklos rezultatų planus, kuriuose dėl kiekvieno ataskaitinio laikotarpio nurodoma:
 - i) privalomi tiksliniai veiklos rezultatų rodikliai ir, kai taikytina, paskatų sistemos, taikomos maršruto oro navigacijos paslaugoms a punkte nurodytose pagrindinėse veiklos rezultatų srityse;
 - ii) terminalo oro navigacijos paslaugų privalomi tiksliniai veiklos rezultatų rodikliai ir, kai taikytina, paskatų sistemos pagrindinėse ekonominio efektyvumo ir pajėgumo veiklos rezultatų srityse, ir
 - iii) jei Komisija, remdamasi 28 straipsnio g punktu, priėmė įgyvendinimo aktą, kuriuo nustatomi terminalo oro navigacijos paslaugų pagrindiniai veiklos rezultatų rodikliai pagrindinėje klimato ir aplinkos apsaugos veiklos rezultatų srityje, jame nustatytomis sąlygomis – privalomi tiksliniai terminalo oro navigacijos paslaugų veiklos rezultatų rodikliai toje pagrindinėje klimato ir aplinkos apsaugos veiklos rezultatų srityje ir, kai taikytina, paskatų sistemos;

- d) a punkte nurodytų pagrindinių veiklos rezultatų sričių veiklos rezultatų ir atitinkamų saugos rodiklių, nustatytų koordinuojant veiksmus su Agentūra, periodinę apžvalgą ir stebėseną.

4. 1 ir 3 dalyse nurodyta veiklos rezultatų sistema grindžiama:

- a) svarbių su oro navigacijos paslaugų ir tinklo valdymo veiklos rezultatais susijusių duomenų rinkimu iš visų atitinkamų subjektų, įskaitant oro navigacijos paslaugų teikėjus, oro erdvės naudotojus, oro uostų operatorius, nacionalines priežiūros institucijas, nacionalines kompetentingas institucijas ir kitas nacionalines institucijas, Agentūrą, tinklo valdytoją ir Eurokontrolę, jų tikrinimu, nagrinėjimu, vertinimu ir sklaida;
- b) pagrindiniais veiklos rezultatų rodikliais, skirtais šio straipsnio 3 dalies a punkte nurodytų pagrindinių veiklos rezultatų sričių tiksliniams rodikliams nustatyti, nedarant poveikio šio straipsnio 3 dalies c punkto iii papunkčiui ir 28 straipsnio g punktui;
- c) 3 dalies a punkte nurodytų pagrindinių veiklos rezultatų sričių veiklos rezultatų stebėsenos rodikliais ir atitinkamais saugos rodikliais, nustatytais koordinuojant veiksmus su Agentūra;
- d) paskirstytųjų verčių apskaičiavimo metodika;

- e) procedūromis, pagal kurias nustatomi ir peržiūrimi oro navigacijos paslaugų ir tinklo valdymo veiklos rezultatų planai ir tiksliniai veiklos rezultatų rodikliai, taip pat tokių planų šablonai, turinys ir tvarkaraščiai;
- f) oro navigacijos paslaugų ir tinklo valdymo veiklos rezultatų planų projektų ir tikslinių rodiklių vertinimu;
- g) veiklos rezultatų planų stebėseną, įskaitant tinkamus įspėjimo mechanizmus, sudarančius sąlygas ataskaitiniu laikotarpiu peržiūrėti veiklos rezultatų planus ir tikslinius rodiklius, taip pat Sąjungos masto tikslinius veiklos rezultatų rodiklius;
- h) kai aktualu, pagal 8 ir 10 straipsnius paskirtų oro navigacijos paslaugų teikėjų lyginamąją analizę;
- i) paskatų sistemomis, apimančiomis tiek teigiamo finansinio skatinimo, tiek atgrasymo priemones;
- j) su eismu ir sąnaudomis susijusiais rizikos pasidalijimo mechanizmais;
- k) tikslinių rodiklių nustatymo, veiklos rezultatų planų ir tikslinių rodiklių vertinimo, stebėsenos ir lyginamosios analizės terminų nustatymu;
- l) Komisijos nustatytais bendraisiais principais dėl proporcingo išlaidų, susijusių su maršruto ir su terminalo oro navigacijos paslaugomis, paskirstymo šių dviejų kategorijų paslaugoms;
- m) mechanizmais, skirtais reaguoti į svarbius nenumatytus įvykius, darančius didelį poveikį veiklos rezultatų sistemos ir rinkliavų sistemos įgyvendinimui.

Teigiamo finansinio skatinimo ir atgrasymo priemonės, nurodytos i punkte, turi būti proporcingos pasiektų veiklos rezultatų nuokrypio nuo tikslinio rodiklio dydžiui. Jomis atsižvelgiama į poveikį tinklui ir į tai, kiek oro navigacijos paslaugų teikėjas turi pagrįstų priemonių išorės veiksnių poveikiui sušvelninti. Skatinimo ir atgrasymo priemonės nustatomos taip, kad būtų veiksmingai skatinama teikti kokybiškas paslaugas, ir neturi kenkti oro navigacijos paslaugų teikėjo gebėjimui vykdyti savo pareigas pagal Reglamentą (ES) 2018/1139, be kita ko, susijusias su finansiniu patikimumu.

Siekdama nustatyti I punkte nurodytus bendruosius principus, Komisija peržiūri esamus nacionalinius maršruto ir terminalo oro navigacijos paslaugų bendrų sąnaudų paskirstymo kriterijus ir konsultuojasi su nacionalinėmis priežiūros institucijomis ir suinteresuotaisiais subjektais. Remdamasi šia peržiūra, Komisija nustato arba atitinkamai atnaujina tuos bendruosius principus ne vėliau kaip likus 12 mėnesių iki kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pradžios.

5. Nustatant tikslius veiklos rezultatų rodiklius, įtraukiamus į veiklos rezultatų planus, rengiant ir vertinant veiklos rezultatų planų projektus ir atliekant oro navigacijos paslaugų ir tinklo valdymo veiklos rezultatų stebėseną bei lyginamąją analizę atsižvelgiama į vietos aplinkybių poveikį, taip pat išorės veiksnius, kurių sušvelninti, kai tikslinga, oro navigacijos paslaugų teikėjas pagrįstai negali.

Į vietos aplinkybių, į kurias jau atsižvelgta nustatant Sąjungos masto tikslinius veiklos rezultatų rodiklius pagal 22 straipsnio 2 dalies d punktą ir pagal 22 straipsnio 1 dalį nustatytas paskirstytąsias vertes, poveikį vėliau, vertinant į veiklos rezultatų plano projektą įtrauktų tikslinių veiklos rezultatų rodiklių derėjimą su Sąjungos masto tiksliniais veiklos rezultatų rodikliais siekiant pagrįsti ankstesnių tikslinių rodiklių nuokrypį nuo pastarųjų tikslinių rodiklių, neatsižvelgiama. Į vietos aplinkybių, į kurias jau atsižvelgta nustatant į veiklos rezultatų plano projektą įtrauktus tikslinius veiklos rezultatų rodiklius, poveikį vėliau, stebint, kaip siekiama tų tikslinių rodiklių, neatsižvelgiama.

6. 3 dalies c punkto iii papunktyje nurodytų tikslinių veiklos rezultatų rodiklių lygis nustatomas atsižvelgiant į vietos aplinkybes, visų pirma į vietos aplinkos politikos reikalavimus.
7. Įgyvendinant pagal šį reglamentą nustatytą veiklos rezultatų sistemą, atsižvelgiama į tai, kad maršruto oro navigacijos paslaugoms, terminalo oro navigacijos paslaugoms ir tinklo funkcijoms būdingos skirtingos charakteristikos ir todėl jos traktuojamos atitinkamai, be kita ko, jei reikia, veiklos rezultatų vertinimo tikslais.

22 straipsnis

Sjungos masto tikslinių veiklos rezultatų rodiklių nustatymas

1. Pagal šio straipsnio 2 ir 3 dalis Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi maršruto oro navigacijos paslaugų Sąjungos masto tiksliniai veiklos rezultatų rodikliai pagrindinėse veiklos rezultatų srityse, nurodytose 21 straipsnio 3 dalies a punkte, kiekvienu ataskaitiniu laikotarpiu, ir nustato to laikotarpio trukmę. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 48 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Kartu su tais Sąjungos masto tiksliniais veiklos rezultatų rodikliais Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos papildomos bazinės vertės, įspėjamosios ribos, paskirstytosios vertės ir lyginamosios grupės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 48 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2. 1 dalyje nurodyti Sąjungos masto tiksliniai veiklos rezultatų rodikliai ir 21 straipsnio 3 dalies c punkte nurodyti valstybių narių nacionaliniu lygmeniu nustatyti maršruto ir terminalo oro navigacijos paslaugų tiksliniai veiklos rezultatų rodikliai nustatomi remiantis šiais esminiais kriterijais:
 - a) jais turi būti siekiama laipsniškai gerinti su oro navigacijos paslaugomis susijusios klimato srities ir aplinkosauginės, funkcinės ir ekonominės veiklos rezultatus;

- b) jie turi būti realistiški ir pasiekiami per atitinkamą ataskaitinį laikotarpį, sudarant sąlygas oro navigacijos paslaugas teikti efektyviai, tvariai ir atspariai, kartu skatinant ilgalaikius technologinius pokyčius;
- c) jais turi būti atsižvelgiama į ataskaitinio laikotarpio ekonominį ir veiklos kontekstą, įskaitant eismo prognozes ir veiklos duomenis, taip pat į pagrindinių veiklos rezultatų sričių, nurodytų 21 straipsnio 3 dalies a ir c punktuose, tarpusavio priklausomybę ir į būtinybę, kad jie derėtų su Reglamento (ES) 2021/1119 tikslais;
- d) jais turi būti atsižvelgiama į valstybių narių vietos aplinkybes;
- e) jais turi būti atsižvelgiama į 21 straipsnio 3 dalies d punkte nurodytus saugos rodiklius.

3. Rengdama sprendimus dėl Sąjungos masto tikslinių veiklos rezultatų rodiklių ir, jei nustatyta taikant 22 straipsnio 1 dalį, dėl papildomų bazinių verčių ir paskirstytųjų verčių arba lyginamųjų grupių, Komisija konsultuojasi su nacionalinėmis institucijomis, Eurokontrole, tinklo valdytoju ir veiklą vykdančiais suinteresuotaisiais subjektais ir surenka iš jų visą reikiamą informaciją.

23 straipsnis

Oro navigacijos paslaugų veiklos rezultatų planai ir tiksliniai veiklos rezultatų rodikliai

1. Valstybės narės pagal šį straipsnį priima kiekvieno ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatų plano projektą.
2. Pagal 8 ir 10 straipsnius paskirti oro navigacijos paslaugų teikėjai kiekvienam ataskaitiniam laikotarpiui ir oro navigacijos paslaugoms, kurias jie teikia ir, kai taikytina, perka iš kitų paslaugų teikėjų, rengia duomenis veiklos rezultatų plano projektui ir juos pateikia nacionalinei priežiūros institucijai.

Nacionalinė priežiūros institucija gali prašyti, kad tie duomenys būtų teikiami kaip veiklos rezultatų plano projektas.

Tokius duomenis pagal 8 ir 10 straipsnius paskirti oro navigacijos paslaugų teikėjai, nustatę Sąjungos masto tikslinius veiklos rezultatų rodiklius, parengia tinkamu laiku, kad nacionalinė priežiūros institucija galėtų laikytis šio straipsnio 5 dalyje nustatyto termino.

3. MET paslaugų teikėjai, kai jie paskiriami pagal 10 straipsnį, nacionalinei priežiūros institucijai taip pat pateikia informaciją apie savo sąnaudų bazę.

4. Duomenys, kuriuos pagal šio straipsnio 2 ir 3 dalis teikia pagal 8 ir 10 straipsnius paskirti oro navigacijos paslaugų teikėjai, grindžiami 21 straipsnio 4 dalies 1 punkte nurodytais bendraisiais principais.
5. Nacionalinė priežiūros institucija peržiūri kiekvieno pagal 8 ir 10 straipsnius paskirto oro navigacijos paslaugų teikėjo pagal šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalis pateiktą informaciją ir ją patvirtina arba, kai tikslinga, atlieka būtinus pakeitimus. Vėliau, remdamasi ta informacija ir, jei tinkama, kitų nacionalinių institucijų pateikta informacija, nacionalinė priežiūros institucija parengia bendrą nacionalinį veiklos rezultatų plano projektą. Tą nacionalinį veiklos rezultatų plano projektą priima valstybė narė.

Veiklos rezultatų plano projektą nacionalinė priežiūros institucija parengia prieš prasidedant atitinkamam ataskaitiniam laikotarpiui.
6. Nacionalinės priežiūros institucijos, rengdamos veiklos rezultatų planus, užtikrina, kad į veiklos rezultatų plano projektą įtrauktų išlaidų paskirstymas atitiktų 21 straipsnio 4 dalies 1 punkte nurodytus bendruosius principus.

7. Siekiant pagerinti oro eismo valdymo veiklos rezultatų lygį, kelios valstybės narės gali parengti bendrą maršruto oro navigacijos paslaugų ir, jei tinkama, terminalo oro navigacijos paslaugų veiklos rezultatų planą. Šis planas apima bent vieną ataskaitinį laikotarpį, bent vieną bendrą tikslinį veiklos rezultatų rodiklį ir tarpvalstybinį bendradarbiavimą. Tarpvalstybinis bendradarbiavimas gali apimti bendrus pirkimus, siekiant pagerinti sąveikumą ir bendrą valdymą, kad oro erdvė būtų naudojama optimaliai.
8. 1 dalyje nurodytame veiklos rezultatų plano projekte pateikiama Eurokontrolės ir tinklo valdytojo pateikta atitinkama informacija, visų pirma eismo prognozės ir veiklos duomenys, arba, jei tinkama ir pagrįsta, pasikonsultavus su atitinkamais oro erdvės naudotojais ir oro navigacijos paslaugų teikėjais, kitos eismo prognozės.

Rengdama veiklos rezultatų plano projektą nacionalinė priežiūros institucija konsultuojasi su oro erdvės naudotojų atstovais ir, kai aktualu, karinėmis institucijomis, oro uostų operatoriais ir oro uostų koordinatoriais, taip pat su nacionaline kompetentinga institucija, nedarant poveikio pagal šio reglamento 4 straipsnio 5 dalį nustatytai nacionalinei tvarkai. Patikrinama atitiktis Reglamentui (ES) 2018/1139 ir pagal jį priimtiems deleguotiesiems bei įgyvendinimo aktams.

9. Veiklos rezultatų plano projekte atitinkamai pateikiami 21 straipsnio 3 dalies a punkte nurodytų pagrindinių veiklos rezultatų sričių maršruto oro navigacijos paslaugų tiksliniai veiklos rezultatų rodikliai, derantys su Sąjungos masto tiksliniais veiklos rezultatų rodikliais, taip pat terminalo oro navigacijos paslaugų tiksliniai veiklos rezultatų rodikliai pagrindinėse ekonominio efektyvumo ir pajėgumo veiklos rezultatų srityse ir, laikantis 21 straipsnio 3 dalies c punkto iii papunktyje nustatytų sąlygų, pagrindinėje klimato ir aplinkos apsaugos veiklos rezultatų srityje. Veiklos rezultatų planų projektuose aprašoma, kaip taikomi 21 straipsnio 4 dalies l punkte nurodyti tokių bendrų sąnaudų paskirstymo bendrieji principai.
- Rengiant veiklos rezultatų planų projektus atsižvelgiama į Europos OEV pagrindinį planą, į 21 straipsnio 3 dalies a punkte nurodytų pagrindinių veiklos rezultatų sričių tarpusavio priklausomybę ir vietos aplinkybes.
10. Nedarant poveikio 52 straipsnio 3 daliai, priimti veiklos rezultatų planų projektai skelbiami viešai.
11. Priimti veiklos rezultatų planų projektai pateikiami Komisijai įvertinti ir patvirtinti pagal 24 straipsnį.

24 straipsnis

Veiklos rezultatų planų vertinimas

1. Komisija įvertina 23 straipsnyje nurodytus priimtus veiklos rezultatų planų projektus, įskaitant maršruto oro navigacijos paslaugų tikslinių veiklos rezultatų rodiklių derėjimą su Sąjungos masto tiksliniais veiklos rezultatų rodikliais pagal 28 straipsnio b punkte nurodytuose įgyvendinimo aktuose nustatytus kriterijus ir sąlygas ir atsižvelgiant į bendrų sąnaudų paskirstymą maršruto ir terminalo oro navigacijos paslaugoms pagal 21 straipsnio 4 dalies l punkte nurodytus bendruosius principus. Vertinant maršruto oro navigacijos paslaugų tikslinių veiklos rezultatų rodiklių derėjimą su Sąjungos masto tiksliniais veiklos rezultatų rodikliais atsižvelgiama į veiklos rezultatų gerėjimą laikui bėgant. Komisija peržiūri terminalo oro navigacijos paslaugų tikslinius veiklos rezultatų rodiklius, atsižvelgdama į 28 straipsnio b punkte nurodytame įgyvendinimo akte nurodytus elementus.
2. Vertindama maršruto oro navigacijos paslaugų tikslinių veiklos rezultatų rodiklių derėjimą su Sąjungos masto tiksliniais veiklos rezultatų rodikliais, Komisija deramai atsižvelgia į vietos aplinkybes ir 21 straipsnio 3 dalies a punkte nurodytų pagrindinių veiklos rezultatų sričių tarpusavio priklausomybę.

Komisija gali leisti, kad maršruto oro navigacijos paslaugų tiksliniai veiklos rezultatų rodikliai nukryptų nuo Sąjungos masto tikslinių veiklos rezultatų rodiklių, kiek tai susiję su pagrindine veiklos rezultatų sritimi, jei tai laikoma būtina ir proporcinga tų paslaugų veiklos rezultatų rodiklių derėjimui su Sąjungos masto tiksliniais veiklos rezultatų rodikliais užtikrinti, kiek tai susiję su kitomis pagrindinėmis veiklos rezultatų sritimis.

3. Jei Komisija nustato, kad priimtas veiklos rezultatų plano projektas atitinka kriterijus ir sąlygas, nurodytus 24 straipsnio 1 dalyje ir nustatytus įgyvendinimo aktuose, nurodytuose 28 straipsnio b punkte, taikomame kartu su šio straipsnio 2 dalimi, ji priima įgyvendinimo aktą, kuriuo patvirtina tą veiklos rezultatų plano projektą. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 48 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.
4. Jei Komisija nustato, kad yra abejonių dėl to, ar priimtas veiklos rezultatų plano projektas atitinka tuos kriterijus ir sąlygas, taikomus kartu su šio straipsnio 2 dalimi, ji pradeda išsamų to veiklos rezultatų plano projekto nagrinėjimą ir, prireikus, paprašo atitinkamos valstybės narės pateikti papildomos informacijos.
5. Jei, atlikusi išsamų nagrinėjimą, Komisija nustato, kad priimtas veiklos rezultatų plano projektas atitinka tuos kriterijus ir sąlygas, taikomus kartu su šio straipsnio 2 dalimi, ji priima įgyvendinimo aktą, kuriuo jį patvirtina. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 48 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

Jei Komisija nustato, kad priimtas veiklos rezultatų plano projektas tų kriterijų ir sąlygų neatitinka, ji priima įgyvendinimo aktą sprendimo forma ir paprašo atitinkamos valstybės narės pateikti patikslintą veiklos rezultatų plano projektą, atitinkantį tuos kriterijus ir sąlygas, ir, kai aktualu, nustato taisomąsias priemones, kurių ta valstybė narė turi imtis. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 48 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Atitinkama valstybė narė praneša Komisijai apie priemones, kurių ėmėsi pagal tą sprendimą, taip pat pateikia informaciją, įrodančią, kad tos priemonės atitinka tą sprendimą.

Jei Komisija nustato, kad tų priemonių pakanka jos sprendimo laikymuisi užtikrinti, ji apie tai praneša atitinkamai valstybei narei ir priima įgyvendinimo aktą, kuriuo patvirtina veiklos rezultatų plano projektą. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 48 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

Jei Komisija nustato, kad tų priemonių sprendimo laikymuisi užtikrinti nepakanka, ji apie tai praneša atitinkamai valstybei narei.

Kai tikslinga, Komisija imasi veiksmų neatitiktčiai pašalinti, be kita ko, veiksmų, numatytų Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 258 straipsnyje.

6. Pagal šį straipsnį Komisijos patvirtintus veiklos rezultatų planų projektus atitinkamos valstybės narės priima kaip galutinius planus ir juos paskelbia viešai, nedarant poveikio 52 straipsnio 3 daliai.

25 straipsnis
Veiklos rezultatų stebėseną

1. Nacionalinė priežiūros institucija, bendradarbiaudama su nacionaline kompetentinga institucija, nedarant poveikio pagal 4 straipsnio 5 dalį nustatytai nacionalinei tvarkai, įvertina, ar oro navigacijos paslaugos, teikiamos oro erdvėje, už kurią ji yra atsakinga, atitinka tikslinius veiklos rezultatų rodiklius, išdėstytus pagal 24 straipsnį patvirtintuose veiklos rezultatų planuose ir ar tie planai yra teisingai įgyvendinami, ir įgyvendina 21 straipsnio 4 dalies i punkte nurodytas paskatų sistemas.
2. Nacionalinė priežiūros institucija rengia reguliarias ataskaitas dėl pagal 8 ir 10 straipsnius paskirtų oro navigacijos paslaugų teikėjų teikiamų oro navigacijos paslaugų veiklos rezultatų stebėsenos ir pateikia jas Komisijai. Tų vertinimų rezultatai skelbiami viešai, nedarant poveikio 52 straipsnio 3 daliai.

Pagal 8 ir 10 straipsnius paskirti oro navigacijos paslaugų teikėjai nacionalinei priežiūros institucijai pateikia tokiai stebėsenai reikalingą informaciją ir duomenis. Tai apima informaciją ir duomenis, susijusius su faktinėmis teikiamų ir perkamų paslaugų sąnaudomis ir susijusiomis pajamomis.

3. Kai veiklos rezultatų planuose nustatyti tiksliniai veiklos rezultatų rodikliai nepasiekti arba veiklos rezultatų planas įgyvendinamas netinkamai, nacionalinė priežiūros institucija reikalauja, kad atitinkami oro navigacijos paslaugų teikėjai įgyvendintų taisomąsias priemones tokiu mastu, koku oro navigacijos paslaugų teikėjas pagrįstai gali sušvelninti išorės veiksnių poveikį. Tos taisomosios priemonės turi būti pakankamos veiklos rezultatams pagerinti ir proporcingos, visų pirma atsižvelgiant į saugos aspektų ir veiklos rezultatų sričių tarpusavio priklausomybę ir poveikį tinklui.

Jei nustatytos taisomosios priemonės taikomos netinkamai, atitinkama valstybė narė imasi atitinkamų priemonių ir apie tai informuoja Komisiją. Jei veiklos rezultatai ir toliau išlieka nepakankami, Komisija gali imtis veiksmų pagal 34 straipsnio 2 ir 3 dalis.

4. Komisija, remdamasi nacionalinių priežiūros institucijų ataskaitomis ir gautų duomenų analize, stebi oro navigacijos paslaugų teikimo ir tinklo funkcijų vykdymo veiklos rezultatus ir reguliariai vertina, kaip apskritai pasiekiami Sąjungos masto tiksliniai veiklos rezultatų rodikliai, ir pateikia rezultatus 48 straipsnio 1 dalyje nurodytam komitetui.

26 straipsnis
Tinklo veiklos rezultatų planas

1. Tinklo valdytojas, atsižvelgdamas į 38 straipsnio 11 dalyje nurodytą bendro sprendimų priėmimo procesą, rengia kiekvieno ataskaitinio laikotarpio tinklo veiklos rezultatų plano projektą.

Tinklo veiklos rezultatų plano projektas parengiamas po to, kai nustatomi Sąjungos masto tiksliniai veiklos rezultatų rodikliai ir prieš prasidedant atitinkamam ataskaitiniam laikotarpiui. Jame nustatomi tiksliniai veiklos rezultatų rodikliai pagrindinėse veiklos rezultatų srityse, nurodytose 21 straipsnio 3 dalies a punkte.

2. Tinklo veiklos rezultatų plano projektas pateikiamas Komisijai įvertinti ir priimti.
3. Komisija įvertina veiklos rezultatų plano projektą remdamasi šiais pagrindiniais kriterijais:
 - a) veiklos rezultatų gerėjimo per ataskaitinį laikotarpį, kurį apima veiklos rezultatų planas, ir per laikotarpį, kurį sudaro ankstesnis ataskaitinis laikotarpis ir ataskaitinis laikotarpis, kurį apima veiklos rezultatų planas, vertinimu, taip pat prisidėjimu siekiant Sąjungos masto tikslinių veiklos rezultatų rodiklių;
 - b) vertinimu, ar tinklo veiklos rezultatų plano projektas yra išsamus ir nuoseklus duomenų ir pagrindžiamosios medžiagos atžvilgiu, be kita ko, kalbant apie taikytas pagrindines prielaidas ir eismo prognozes.

4. Jei Komisija nustato, kad tinklo veiklos rezultatų plano projektas yra išsamus ir jame numatytas pakankamas veiklos rezultatų gerėjimas, ji jį priima kaip galutinį planą. Priešingu atveju Komisija paprašo tinklo valdytojo pateikti peržiūrėtą tinklo veiklos rezultatų plano projektą.

27 straipsnis

Tikslinių veiklos rezultatų rodiklių ir veiklos rezultatų planų peržiūra ataskaitiniu laikotarpiu

1. Jei Sąjungos masto tiksliniai veiklos rezultatų rodikliai ataskaitiniu laikotarpiu tampa nebetinkami dėl iš esmės pasikeitusių aplinkybių arba atsižvelgiant į saugos sumetimus ir jei vieno ar kelių tikslinių rodiklių peržiūra yra būtina ir proporcinga, Komisija tuos Sąjungos masto tikslinius veiklos rezultatų rodiklius peržiūri. Tokiam sprendimui taikomas 22 straipsnis.

Jei po tokios peržiūros tiksliniai veiklos rezultatų rodikliai, pateikti pagal 24 straipsnio 6 dalį priimtuose veiklos rezultatų planuose, nebeatitinka Sąjungos masto tikslinių veiklos rezultatų rodiklių, nacionalinės priežiūros institucijos tuos planus peržiūri, kiek tai susiję su atitinkamais tiksliniais veiklos rezultatų rodikliais. Tų planų peržiūrai taikomi 23, 24 ir 25 straipsniai. Šios pastraipos tikslais 23 straipsnio 8 dalyje nurodytos konsultacijos gali būti vykdomos tik dėl tikslinių veiklos rezultatų rodiklių ir veiklos rezultatų planų projektų dalių, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusių su peržiūra.

Atlikus pirmoje pastraipoje nurodytą peržiūrą, nacionalinės priežiūros institucijos parengia naujus veiklos rezultatų planų projektus, kuriems taikomi 23, 24 ir 25 straipsniai. Tinklo valdytojas parengia naują tinklo veiklos rezultatų plano projektą – tam taikomas 26 straipsnis.

2. Sprendime dėl 1 dalyje nurodytų peržiūrėtų Sąjungos masto tikslinių veiklos rezultatų rodiklių pateikiamos pereinamojo laikotarpio nuostatos, taikytinos iki tol, kol bus pradėti taikyti galutiniai peržiūrėti veiklos rezultatų planai. Peržiūrėti Sąjungos masto tiksliniai veiklos rezultatų rodikliai ir pereinamojo laikotarpio nuostatos atgaline data netaikomi.
3. Kilus tinklo krizei, pavyzdžiui, geopolitiniams konfliktams, sveikatos krizėms ar gaivalinei nelaimei, dėl kurių neįmanoma teikti patikimų eismo prognozių, Komisijos pagal 2 dalį priimtos pereinamojo laikotarpio nuostatos gali apimti veiklos rezultatų sistemos taikymo laikiną sustabdymą arba pritaikymą, kol baigsis tinklo krizė ir bus parengtos naujos patikimos prognozės. Tokiu atveju Komisija 1 dalyje nurodytu sprendimu apibrėžia susijusias sąlygas, įskaitant taikytinoms rinkliavoms būtinas korekcijas.
4. Ataskaitiniu laikotarpiu, gavus Komisijos patvirtinimą, valstybės narės gali peržiūrėti vieną ar kelis tikslinius veiklos rezultatų rodiklius, jei pasiekiamos įspėjamosios ribos arba jei įrodoma, kad pradiniai duomenys, prielaidos ir argumentai, kuriais pagrįsti tiksliniai veiklos rezultatų rodikliai, yra iš esmės ir ilgą laiką nebetinkami dėl aplinkybių, kurių nebuvo įmanoma numatyti tuo metu, kai buvo priimamas veiklos rezultatų planas. Komisija šią peržiūrą patvirtina, jei padaro išvadą, kad peržiūra yra būtina ir proporcinga, o peržiūrėti tiksliniai veiklos rezultatų rodikliai dera su Sąjungos masto tiksliniais veiklos rezultatų rodikliais.

Tokiu atveju valstybės narės, laikydamosi 23 ir 24 straipsniuose nustatytų procedūrų, peržiūri veiklos rezultatų planus atitinkamų tikslinių rodiklių atžvilgiu. Šios dalies tikslais 23 straipsnio 8 dalyje nurodytos konsultacijos gali būti vykdomos tik dėl tikslinių veiklos rezultatų rodiklių ir veiklos rezultatų planų projektų dalių, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusių su peržiūra.

28 straipsnis

Veiklos rezultatų sistemos įgyvendinimas

Veiklos rezultatų sistemai įgyvendinti Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi išsamūs reikalavimai ir procedūros dėl 21 straipsnio 4 dalies ir 22-27 straipsnių, visų pirma susiję su:

- a) veiklos rezultatų planų rengimu, plėtojimu, vertinimu, patvirtinimu ir peržiūra;
- b) tikslinių veiklos rezultatų rodiklių nustatymu, jų vertinimo kriterijais ir sąlygomis, įskaitant maršruto oro navigacijos paslaugų tikslinių rodiklių derėjimo su Sąjungos masto tiksliniais veiklos rezultatų rodikliais vertinimą, ir paskirstytųjų verčių nustatymo metodika;
- c) bendrų sąnaudų paskirstymo maršruto ir terminalo oro navigacijos paslaugoms bendraisiais principais, kaip nurodyta 21 straipsnio 4 dalies 1 punkte;
- d) veiklos rezultatų planų, tinklo funkcijų veiklos rezultatų ir įspėjimo mechanizmų, skirtų ataskaitiniu laikotarpiu peržiūrėti veiklos rezultatų planus ir tikslinius rodiklius, taip pat Sąjungos masto tikslinius veiklos rezultatų rodiklius ir taisomųjų priemonių nustatymą, stebėseną, kaip nurodyta 21 straipsnio 4 dalyje, 23, 24, 25 ir 27 straipsniuose;

- e) visų procedūrų tvarkaraščiais;
- f) 21 straipsnio 4 dalies m punkte nurodytų reagavimo į įvykius mechanizmu;
- g) pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių ir stebėsenos rodiklių nustatymu. Komisijai suteikiami įgaliojimai nustatyti pagrindinius terminalo oro navigacijos paslaugų veiklos rezultatų rodiklius pagrindinėje klimato ir aplinkos apsaugos veiklos rezultatų srityje, kai tik įmanoma nustatyti pagrįstus, patikimus ir išmatuojamus rodiklius. Tais rodikliais bent jau turi būti galima įrodyti ir išmatuoti poveikį toje srityje, kuriai oro navigacijos paslaugų teikėjai gali daryti tiesioginę įtaką;
- h) lyginamosios analizės metodika;
- i) paskatų sistemomis;
- j) bendrų veiklos rezultatų planų rengimo sąlygomis.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 48 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

29 straipsnis
Rinkliavų sistemos principai

1. Nedarant poveikio valstybių narių galimybei oro navigacijos paslaugų, kurioms taikomas šis straipsnis, teikimą finansuoti viešosiomis lėšomis, jei tai atitinka Sutartyse nustatytas konkurencijos taisykles, jei taikytina, oro erdvės naudotojams nustatomos ir taikomos oro navigacijos paslaugų rinkliavos ir užtikrinamas jų mokėjimas.

Pagal šį straipsnį ir 30–32 straipsnius nustatyta rinkliavų sistema turi atitikti Čikagos konvencijos 15 straipsnį. Maršruto rinkliavų sistema, nustatyta pagal šį reglamentą ir 33 straipsnyje nurodytus įgyvendinimo aktus, ir Eurokontrolės maršruto rinkliavų sistema turi derėti.

2. 29–36 straipsniai netaikomi terminalo oro navigacijos paslaugoms, teikiamoms valstybių narių, kurioms taikoma Sutartis, teritorijoje esančiuose oro uostuose, kuriuose vykdoma mažiau nei 80 000 skrydžių pagal SPT per metus. Tačiau valstybė narė gali nuspręsti, kad tie straipsniai tokioms terminalo oro navigacijos paslaugoms būtų taikomi.
3. Rinkliavos nustatomos atsižvelgiant į sąnaudas, kurias pagal 8 ir 10 straipsnius paskirti oro navigacijos paslaugų teikėjai patiria per nustatytus 21 straipsnio 3 dalyje apibrėžtus ataskaitinius laikotarpius teikdami paslaugas ir vykdydami funkcijas oro erdvės naudotojų naudai. Į tas sąnaudas gali būti įskaičiuojama pagrįsta turto grąža.

4. Rinkliavomis skatinama oro navigacijos paslaugas teikti saugiai, efektyviai, veiksmingai ir tvariai, kad būtų užtikrinta aukšto lygio sauga bei didelis ekonominis efektyvumas ir kartu mažinamas aviacijos poveikis aplinkai.
5. Pagal 8 ir 10 straipsnius paskirto oro navigacijos paslaugų teikėjo pajamos, gautos iš oro erdvės naudotojams pagal šį straipsnį taikomų rinkliavų, nenaudojamos paslaugoms, kurias tas oro navigacijos paslaugų teikėjas teikia pagal 11 straipsnį rinkos sąlygomis, finansuoti arba kitai to paslaugų teikėjo vykdomai komercinei veiklai finansuoti.
6. Finansiniai duomenys apie paskirtų oro navigacijos paslaugų teikėjų nustatytąsias ir faktines sąnaudas ir susijusias pajamas pateikiami nacionalinėms priežiūros institucijoms. Kad Komisija galėtų vykdyti savo užduotis pagal šį reglamentą, nacionalinės priežiūros institucijos tuos duomenis Komisijai teikia 33 straipsnyje nurodytame įgyvendinimo akte nustatyta tvarka. Finansiniai duomenys apie nustatytąsias ir faktines sąnaudas ir susijusias pajamas pateikiami oro erdvės naudotojams ir paskelbiami pagal 52 straipsnio 3 dalį.

30 straipsnis

Rinkliavoms nustatyti naudojamos sąnaudų bazės

1. Rinkliavoms už oro navigacijos paslaugas nustatyti naudojamas sąnaudų bazes sudaro pagal 24 straipsnio 6 dalį priimtuose veiklos rezultatų planuose nurodytos nustatytosios sąnaudos, susijusios su tų paslaugų teikimu atitinkamoje maršruto rinkliavų zonoje ir terminalo rinkliavų zonoje.
2. 1 dalyje nurodytos nustatytosios sąnaudos apima su reikiama infrastruktūra ir paslaugomis susijusias sąnaudas, kapitalo sąnaudas ir turto nusidėvėjimo sumas, taip pat techninės priežiūros, veiklos, valdymo ir administravimo sąnaudas, įskaitant su darbuotojais susijusias sąnaudas.
3. 1 dalyje nurodytos nustatytosios sąnaudos taip pat apima šias sąnaudas:
 - a) su oro navigacijos paslaugų priežiūra susijusias sąnaudas, kurias patiria nacionalinės priežiūros institucijos, nacionalinės kompetentingos institucijos ir kitos nacionalinės institucijos, kurioms valstybės narės pavedė vykdyti su šiuo reglamentu ir Reglamentu (ES) 2018/1139 susijusias užduotis, jei valstybė narė taip nusprendžia;
 - b) pagal 8 ir 10 straipsnius paskirtų oro navigacijos paslaugų teikėjų patiriamas sąnaudas, susijusias su oro navigacijos paslaugų teikimu ir tinklo funkcijomis;
 - c) sąnaudas, susijusias su 1960 m. gruodžio 13 d. Eurokontrolės tarptautine konvencija dėl bendradarbiavimo oro navigacijos saugos srityje su paskutiniais pakeitimais, jei taip nusprendžia valstybė narė.

4. Į nustatytąsias sąnaudas neįskaičiuojamos sąnaudos, susijusios su pagal 53 straipsnį valstybių narių taikomomis sankcijomis.
5. Sąnaudos, susijusios ir su maršruto oro navigacijos paslaugomis, ir su terminalo oro navigacijos paslaugomis, paskirstomos laikantis 21 straipsnio 4 dalies 1 punkte nurodytų bendrųjų principų. Maršruto oro navigacijos paslaugų ir terminalo oro navigacijos paslaugų kryžminis subsidijavimas neleidžiamas. Tai pačiai vienai iš tų dviejų kategorijų priklausančių skirtingų oro navigacijos paslaugų kryžminis subsidijavimas leidžiamas tik jei tai pateisinama objektyviomis priežastimis ir skaidriai nustatoma pagal 36 straipsnio 3 dalį.
6. Pagal 8 ir 10 straipsnius paskirti oro navigacijos paslaugų teikėjai nacionalinei priežiūros institucijai pateikia išsamią informaciją apie savo sąnaudų bazę. Šiuo tikslu sąnaudos suskirstomos į su darbuotojais susijusias išlaidas, kitas (su darbuotojais nesusijusias) veiklos sąnaudas, nusidėvėjimo išlaidas, kapitalo sąnaudas, ypatingąsias sąnaudas ir 30 straipsnio 3 dalyje nurodytas sąnaudas. Kad Komisija galėtų vykdyti savo užduotis pagal šį reglamentą, nacionalinė priežiūros institucija tą informaciją Komisijai teikia 33 straipsnyje nurodytame įgyvendinimo akte nustatyta tvarka.

31 straipsnis

Rinkliavų zona ir vienetiniai tarifai

1. Atsižvelgiant į veiklos rezultatų planuose nurodytas nustatytąsias sąnaudas ir juose pateikiamas eismo prognozes, taip pat į taikytinas su ankstesniais metais susijusias korekcijas ir kitas pajamas, visų pirma viešąsias lėšas, įskaitant finansinę paramą Sąjungos pagalbos programų lėšomis, kalendoriniams metams nustatomi kiekvienos rinkliavų zonos vienetiniai tarifai.
2. Nedarant poveikio 30 straipsnio 5 daliai, valstybės narės iki ataskaitinio laikotarpio pradžios nustato oro navigacijos paslaugoms taikomas rinkliavų zonas ir nustato, kurie oro eismo paslaugų teikėjai patenka į kiekvienos rinkliavų zonos aprėptį. Komisija priima įgyvendinimo aktą, kuriuo nustato, kokiomis sąlygomis valstybės narės gali ataskaitiniu laikotarpiu keisti terminalo rinkliavų zoną arba nustatyti naują tokią zoną. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 48 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
3. Vienetinius tarifus nustato valstybės narės, o Komisija turi patikrinti, ar jie atitinka 29 ir 30 straipsnius bei šį straipsnį.

Jei Komisija nustato, kad vienetinis tarifas neatitinka tų reikalavimų, atitinkama valstybė narė atitinkamai jį peržiūri ir iš dalies jį pakeičia, kad tie reikalavimai būtų tenkinami.

Vienetiniai tarifai turi būti skelbiami.

4. Valstybės narės gali apibrėžti bendras rinkliavų zonas ir tokiais atvejais toms rinkliavų zonoms nustatyti bendrus vienetinius tarifus.

32 straipsnis

Rinkliavų nustatymas

1. Oro erdvės naudotojams nediskriminacinėmis sąlygomis, atsižvelgiant į atitinkamų skirtingų tipų orlaivių santykinius gabenimo pajėgumus, taikomos rinkliavos už oro navigacijos paslaugų teikimą. Taikant skirtingiems oro erdvės naudotojams rinkliavas už naudojimąsi ta pačia paslauga, nedaroma jokio skirtumo dėl naudotojo nacionalinės priklausomybės ar kategorijos.
2. Konkrečiam skrydžiui tam tikroje maršruto rinkliavų zonoje taikoma maršruto oro navigacijos paslaugų rinkliava apskaičiuojama remiantis nustatytu tos maršruto rinkliavų zonos vienetiniu tarifu ir su tuo skrydžiu susijusių maršruto paslaugų vienetų skaičiumi.
3. Konkrečiam skrydžiui tam tikroje terminalo rinkliavų zonoje taikoma terminalo oro navigacijos paslaugų rinkliava apskaičiuojama remiantis nustatytu tos terminalo rinkliavų zonos vienetiniu tarifu ir su tuo skrydžiu susijusių terminalo paslaugų vienetų skaičiumi. Apskaičiuojant terminalo rinkliavą, skrydžio artėjimo tūpti ir išvykimo etapai skaičiuojami kaip vienas skrydis.
4. Tam tikri oro erdvės naudotojai arba skrydžiai, ypač vykdančieji skrydžius lengvaisiais ir valstybiniais orlaiviais arba vykdomi juos naudojant, gali būti atleidžiami nuo oro navigacijos rinkliavų su sąlyga, kad tokio atleidimo nuo rinkliavų sąnaudos padengiamos iš kitų išteklių ir jų netenka dengti kitiems oro erdvės naudotojams.

5. Komisija, konsultuodamasi su valstybėmis narėmis, oro eismo paslaugų teikėjais ir oro erdvės naudotojais, atlieka tyrimą dėl rinkliavų moduliavimo indėlio siekiant šio reglamento 1 straipsnio 1 dalyje apibrėžto Bendro Europos dangaus ir Reglamento (ES) 2021/1119 tikslų. Tame tyrime taip pat įvertinamas to moduliavimo įgyvendinamumas ir jo poveikis oro eismui, paslaugų teikimui, administracinėms sąnaudoms ir suinteresuotiesiems subjektams.
6. Šio straipsnio 5 dalyje nurodyto tyrimo rezultatai suteiks Komisijai esminės informacijos, kad ji galėtų nustatyti, ar priimti įgyvendinimo aktą pagal 48 straipsnio 3 dalį, siekiant užtikrinti vienodą maršruto rinkliavų moduliavimo taikymą, kad oro erdvės naudotojai būtų skatinami padėti didinti klimato ir aplinkosauginį veiksmingumą, pavyzdžiui, naudotis efektyviausią degalų vartojimą užtikrinančiais turimais maršrutais, dažniau naudoti alternatyvias švarias varomąsias technologijas, įskaitant tvarius alternatyviuosius degalus, kartu išlaikant optimalų saugos lygį.
7. 6 dalyje nurodytas moduliavimas atliekamas taikant finansiškai palankias arba nepalankias priemones ir nedarant poveikio oro eismo paslaugų teikėjų pajamoms.
8. Be 6 dalyje nurodyto rinkliavų moduliavimo, valstybės narės gali moduluoti rinkliavas, kad paskatintų oro eismo paslaugų teikėjus ir oro erdvės naudotojus padėti gerinti paslaugų kokybę, pavyzdžiui, didinant pajėgumus, mažinant vėlavimus ir užtikrinant darnų vystymąsi.

33 straipsnis

Rinkliavų sistemos įgyvendinimas

Rinkliavų sistemai įgyvendinti Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais dėl 29-32 straipsnių nustatomi išsamūs reikalavimai ir procedūros, visų pirma susiję su sąnaudų bazėmis ir nustatytosiomis sąnaudomis, vienetinių tarifų nustatymu, rizikos pasidalijimo mechanizmais ir rinkliavų moduliavimu, taip pat nacionalinių priežiūros institucijų Komisijai teikiamų duomenų teikimo tvarka. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 48 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

34 straipsnis

Veiklos rezultatų sistemos ir rinkliavų sistemos laikymosi tikrinimas

1. Komisija reguliariai tikrina, kaip valstybės narės laikosi 21–27 straipsnių, 29–32 straipsnių bei 28 ir 33 straipsniuose nurodytų įgyvendinimo aktų. Atlikdama tą tikrinimą Komisija įvertina, ar valstybės narės, laikydamosi lojalaus bendradarbiavimo pareigos, užtikrina, kad oro navigacijos paslaugų teikėjai vykdytų tuose straipsniuose nustatytas savo pareigas. Komisija veikia konsultuodamasi su VRAV ir nacionalinėmis priežiūros institucijomis.
2. Nustačiusi 1 dalyje nurodytų nuostatų nesilaikymo požymių, Komisija gali pradėti tyrimą. Tyrimą ji užbaigia per keturis mėnesius, išklausiusi valstybę narę ir atitinkamą nacionalinės priežiūros instituciją.

3. Nedarant poveikio 52 straipsnio 1 daliai, Komisija tyrimo rezultatus pateikia valstybei narei ir, kai tinkama, atitinkamiems pagal 8 ir 10 straipsnius paskirtiems oro navigacijos paslaugų teikėjams ir gali parengti nuomonę dėl to, ar ta valstybė narė laikosi 21–27 straipsnių, 29–32 straipsnių ir 28 bei 33 straipsniuose nurodytų įgyvendinimo aktų. Šią nuomonę ji pateikia atitinkamai valstybei narei.

35 straipsnis

Veiklos rezultatų ir rinkliavų sistemų taikymas kariniams subjektams

1. 21–34 straipsniai netaikomi kariniams subjektams, kurie teikia oro navigacijos paslaugas, visų pirma susijusias su orlaivių judėjimu, kuris nėra bendrasis oro eismas.

Tačiau valstybės narės gali nuspręsti tuos straipsnius taikyti kariniams subjektams, teikiantiems oro navigacijos paslaugas, visų pirma susijusias su orlaivių judėjimu, kuris nėra bendrasis oro eismas.

Jei 21–34 straipsnių nuostatos netaikomos oro navigacijos paslaugas teikiantiems kariniams subjektams, susijusių paslaugų sąnaudos neįtraukiamos į 30 straipsnio 1 dalyje nurodytas nustatytąsias sąnaudas.

2. 21–34 straipsniai taikomi kariniams subjektams, kurie teikia oro navigacijos paslaugas, visų pirma susijusias su bendruoju oro eismu, kiek tai susiję su bendrajam oro eismui teikiamomis paslaugomis.

36 straipsnis

Oro navigacijos paslaugų teikėjų finansinės apskaitos skaidrumas

1. Oro navigacijos paslaugų teikėjai, nepriklausomai nuo jų nuosavybės sistemos arba teisinės struktūros, kasmet parengia ir paskelbia savo finansines ataskaitas. Tos finansinės ataskaitos turi atitikti Sąjungos patvirtintus tarptautinius apskaitos standartus.

Jei dėl oro navigacijos paslaugų teikėjo teisinio statuso neįmanoma laikytis visų tarptautinių apskaitos standartų, paslaugų teikėjas užtikrina, kad jų būtų laikomasi kiek įmanoma didesniu mastu. Oro navigacijos paslaugų teikėjai skelbia metines ataskaitas ir yra reguliariai atliekamas nepriklausomas šioje dalyje nurodytų jų finansinių ataskaitų auditas.

2. Nacionalinės priežiūros institucijos turi teisę susipažinti su jų prižiūrimų oro navigacijos paslaugų teikėjų finansinėmis ataskaitomis. Valstybės narės gali nuspręsti teisę susipažinti su šiomis finansinėmis ataskaitomis suteikti ir kitų valstybių narių nacionalinėms priežiūros institucijoms. Kai būtina, kad Komisija galėtų vykdyti savo užduotis pagal šį reglamentą, nacionalinės priežiūros institucijos šią informaciją pateikia Komisijai.

3. Oro navigacijos paslaugų teikėjai kiekvienos oro navigacijos paslaugos apskaitą savo vidaus apskaitos sistemoje tvarko atskirai, kaip jie privalėtų daryti, jei šias paslaugas teiktų atskiros įmonės – taip siekiama išvengti diskriminavimo, kryžminio subsidijavimo ir konkurencijos iškreipimo. Oro navigacijos paslaugų teikėjas kiekvienos veiklos apskaitą atskirai tvarko ir tais atvejais, jei:
- a) jis teikia pagal 11 straipsnio 1 ir 2 dalis perkamas oro navigacijos paslaugas ir į tos nuostatos taikymo sritį nepatenkančias oro navigacijos paslaugas;
 - b) jis teikia oro navigacijos paslaugas ir vykdo kitą bet kokios rūšies veiklą, įskaitant bendros informavimo paslaugos teikimą;
 - c) jis teikia oro navigacijos paslaugas Sąjungoje ir trečiosiose valstybėse.

Nustatytosios ir faktinės oro navigacijos paslaugų teikimo sąnaudos suskirstomos į sąnaudų kategorijas pagal 30 straipsnio 6 dalį ir paskelbiamos viešai, nedarant poveikio 52 straipsnio 3 daliai.

4. Nacionalinė priežiūros institucija arba jos patvirtintas nuo atitinkamo oro navigacijos paslaugų teikėjo nepriklausomas subjektas atlieka pagal 29 straipsnio 6 dalį pateiktų finansinių duomenų ir kitos vienetiniams tarifams apskaičiuoti svarbios informacijos auditą arba patikrinimą. To audito išvados paskelbiamos viešai, nedarant poveikio 52 straipsnio 3 daliai.

IV skyrius

Tinklo valdymas

37 straipsnis

Tinklo funkcijos

1. Oro eismo valdymo tinklo funkcijomis užtikrinamas tvarus ir efektyvus oro erdvės ir ribotų išteklių naudojimas. Jomis taip pat užtikrinama, kad oro erdvės naudotojai galėtų vykdyti skrydžius aplinkos ir klimato požiūriu optimizuotomis skrydžių trajektorijomis, kartu sudarant teisingas ir pagrįstas sąlygas naudotis oro erdve ir oro navigacijos paslaugomis ir kuo labiau sumažinti spūstis. Šio straipsnio 2 dalyje nustatytos tinklo funkcijos padeda užtikrinti sklandžią oro erdvės naudotojų prieigą prie oro navigacijos paslaugų, taip pat siekti 21 straipsnio 3 dalies b punkte nurodytų Sąjungos masto tikslinių veiklos rezultatų rodiklių, ir jos yra grindžiamos veiklos reikalavimais. Tos tinklo funkcijos įgyvendinamos laikantis 1 straipsnio nuostatų ir nedaro poveikio valstybių narių suverenioms teisėms į jų oro erdvę ir jų reikalavimams, susijusiems su viešąja tvarka, viešuoju saugumu ir gynybos klausimais.

2. 1 dalyje nurodytos tinklo funkcijos yra šios:

- a) oro erdvės struktūrų projektavimas ir naudojimas visoje Sąjungoje, siekiant užtikrinti reikiamą saugos, pajėgumo, lankstumo, reagavimo ir aplinkosauginio veiksmingumo lygį, deramai atsižvelgiant į saugumo ir gynybos poreikius ir nedarant poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su oro erdvės, už kurią jos yra atsakingos, maršrutais ir oro erdvės struktūromis;
- b) OESV;
- c) aviacijos dažnių juostų, kurios naudojamos bendrajame oro eisme, ribotų išteklių, visų pirma radijo dažnių, koordinavimas, taip pat radiolokacinių atsakiklių kodų koordinavimas;
- d) palankesnių sąlygų oro eismo paslaugų teikimo delegavimui sudarymas bendradarbiaujant su oro eismo paslaugų teikėjais ir valstybių narių institucijomis;
- e) skrydžių valdymo pajėgumo užtikrinimas tinkle laikantis tinklo veiklos plane išdėstytų įsipareigojimų, kad būtų įvykdyti tinklo veiklos rezultatų reikalavimai ir pasiektos vietos pamatinės vertės;
- f) tinklo krizių valdymas;
- g) OESV užlaikymo priskyrimas;

- h) su Europos OEV tinklo infrastruktūros diegimu susijusių įgyvendinimo veiksmų planavimo, stebėsenos ir koordinavimo valdymas vadovaujantis Europos OEV pagrindiniu planu ir atsižvelgiant į veiklos poreikius bei susijusias veiklos procedūras;
 - i) Europos OEV tinklo infrastruktūros veikimo stebėseną.
- 3. Valstybės narės ir visi atitinkami veiklą vykdančys suinteresuotieji subjektai tinklo funkcijas vykdo padedant tinklo valdytojui, kaip apibrėžta 38 straipsnio 6 dalyje ir 38 straipsnio 10 dalyje nurodytame įgyvendinimo akte.
- 4. 2 dalyje nustatytos funkcijos negali būti susijusios su privalomų bendro pobūdžio priemonių priėmimu arba naudojimu politinė veiksmų laisve. Jos vykdomos koordinuojant veiksmus su civilinėmis ir karinėmis institucijomis, visų pirma pagal sutartas lankstaus oro erdvės naudojimo procedūras. Priemonės, kurių imtasi 2 dalyje išvardytoms funkcijoms įgyvendinti, turi būti grynai operacinio arba techninio pobūdžio ir jomis turi būti atsižvelgiama į valstybių narių ypatumus.
- 5. Siekiant užtikrinti vienodą šiame straipsnyje nurodytų nuostatų įgyvendinimą ir jų laikymąsi, Komisija, kad būtų pasiekti 1 straipsnyje nustatyti tikslai, laikydamasi 48 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros, priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamios taisyklės dėl tinklo funkcijų vykdymo, be kita ko, dėl krizių valdymo.

38 straipsnis
Tinklo valdytojas

1. Kad būtų pasiekti šio reglamento 37 straipsnio 1 dalyje nurodyti tikslai, Komisija, padedama Agentūros pagal Reglamentą (ES) 2018/1139 užtikrina, kad tinklo valdytojas padėtų vykdyti šio reglamento 37 straipsnio 2 dalyje nustatytas tinklo funkcijas atlikdamas šio straipsnio 6 dalyje nurodytas užduotis. Komisija prižiūri, kad tinklo valdytojas tinkamai vykdytų savo užduotis.
2. Tinklo valdytojo užduotims atlikti Komisija paskiria nepriklausomą, nešališką ir kompetentingą įstaigą.
3. Tuo tikslu Komisija priima įgyvendinimo aktą laikydamasi 48 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Šiame sprendime dėl paskyrimo nustatomos tinklo valdytojo paskyrimo, įskaitant jo finansavimą, sąlygos.
4. Siekiant užtikrinti vienodą 2 dalyje nurodytų nuostatų įgyvendinimą ir jų laikymąsi, Komisija, kad būtų pasiekti 1 straipsnyje nustatyti tikslai, priima įgyvendinimo aktus, kuriuose nustatomos išsamios nuostatos, be kita ko, dėl:
 - a) paskyrimo reikalavimų ir procedūrų;

- b) nepriklausomumo reikalavimų;
- c) ekspertinių žinių reikalavimų;
- d) finansavimo;
- e) Komisijos priežiūros, kaip tinklo valdytojas vykdo savo užduotis;
- f) tinklo valdytojo veiklos rezultatų vertinimo reikalavimų.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 48 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

- 5. Tinklo valdytojas savo užduotis turi vykdyti nešališkai ir ekonomiškai efektyviai ir jis turi būti tinkamai administruojamas bei nepriklausomas. Jei tinklo valdytoju paskirta kompetentinga įstaiga atlieka ir reguliavimo funkcijas, turi būti užtikrinamas organizacinis tokių funkcijų atskyrimas. Vykdydamas savo užduotis tinklo valdytojas atsižvelgia į viso OEV tinklo poreikius, kartu išlaikant gynybos pajėgumus, ir visapusiškai įtraukia visus veiklą vykdančius suinteresuotuosius subjektus.
- 6. Kai taikomas šio straipsnio 3 dalyje nurodytas įgyvendinimo aktas, tinklo valdytojas, neviršydamas 37 straipsnio 4 dalyje nustatytų ribų, padeda vykdyti tinklo funkcijas vykdydamas šias užduotis:
 - a) nustato tinklo veiklos planą ir rengia tinklo strateginį planą;

- b) padeda projektuoti oro erdvės struktūras ir koordinuoti jų naudojimą;
- c) sudaro palankesnes oro eismo paslaugų teikimo delegavimo sąlygas, kai tai patvirtinta atitinkamos valstybės narės: padeda valstybėms narėms ir atitinkamiems oro eismo paslaugų teikėjams, atsižvelgdamas į būtinus bendrojo ir tarnybinio oro eismo koordinavimo susitarimus ir poreikį išlaikyti tinkamą atitinkamų oro erdvės struktūrų koordinavimą;
- d) koordinuoja ir remia skrydžių valdymo pajėgumo užtikrinimą tinkle laikantis tinklo veiklos plane išdėstytų įsipareigojimų, kad būtų įvykdyti tinklo veiklos rezultatų reikalavimai ir pasiektos vietos pamatinės vertės;
- e) koordinuoja ir remia tinklo krizių valdymą;
- f) koordinuoja ribotus aviacijos dažnių juostų, kurios naudojamos bendrajam oro eismui, išteklius, visų pirma radijo dažnius, taip pat koordinuoja radiolokacinių atsakiklių kodus;
- g) koordinuoja OESV ir suteikia, organizuoja ir eksploatuoja centrinį OESV padalinį;
- h) bendro sprendimų priėmimo būdu rengia OESV užlaikymo priskyrimo procedūras ir organizuoja jo procesus;

- i) koordinuoja, stebi ir remia su Europos OEV tinklo infrastruktūros diegimu susijusius planavimo ir įgyvendinimo veiksmus palaikydamas partnerystę su veiklą vykdančiais suinteresuotaisiais subjektais, kad būtų užtikrintas aktyvus jų dalyvavimas vadybos ir valdymo veikloje;
- j) stebi Europos OEV tinklo infrastruktūros veiklos rezultatus;
- k) koordinuoja tinklo funkcijų vykdymo veiksmus su ICAO ir ICAO regionais;
- l) nustato tinklo valdytojo darbo programą ir biudžetą;
- m) teikia duomenis apie skrydžių planus, susijusius su Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2111/2005²² arba su kitomis saugos ir saugumo priemonėmis, ir vykdydamas kitas užduotis, būtinas ir neatsiejamai susijusias su tinklo valdytojo pagalba vykdančiomis tinklo funkcijomis, kaip nustatyta 10 dalyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose.

²² 2005 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2111/2005 dėl oro vežėjų, kuriems taikomas draudimas vykdyti veiklą Bendrijoje, Bendrijos sąrašo sudarymo ir oro transporto keleivių informavimo apie skrydį vykdančio oro vežėjo tapatybę bei panaikinantį Direktyvos 2004/36/EB 9 straipsnį (OL L 344, 2005 12 27, p. 15).

7. Tinklo valdytojas padeda vykdyti tinklo funkcijas taikydamas paramos priemonės, kurių tikslas – užtikrinti saugų ir efektyvų suinteresuotųjų subjektų planavimą ir veikimą tinkle įprastomis ir tinklo krizės sąlygomis, ir priemonės, kuriomis siekiama nuolat gerinti su Bendru Europos dangumi susijusį tinklo veikimą ir bendrus tinklo veiklos rezultatus, ypač kiek tai susiję su veiklos rezultatų sistemos įgyvendinimu, be kita ko, susijusius su klimatu ir aplinkos apsauga. Imdamasis veiksmų tinklo valdytojas atsižvelgia į poreikį visapusiškai integruoti į tinklą oro uostus ir siekia užtikrinti, kad būtų laikomasi paskirtų oro eismo paslaugų teikėjų veiklos rezultatų planų ir tikslinių veiklos rezultatų rodiklių.
8. Tinklo valdytojas glaudžiai bendradarbiauja su Komisija, kad 21 straipsnyje nurodytus tikslinius veiklos rezultatų rodiklius būtų lengviau tinkamai susieti su bendru pajėgumų planavimu, taip pat atskirų oro eismo paslaugų teikėjų užtikrintiniais pajėgumais, kurie tinklo valdytojo ir tų oro eismo paslaugų teikėjų sutarimu nustatomi tinklo veiklos plane.

9. Tinklo valdytojas:

- a) bendro sprendimų priėmimo būdu nustato veiklos veiksmus ir siūlo taisomąsias priemones, kurių turi imtis veiklą vykdančys suinteresuotieji subjektai, kad padėtų siekti Sąjungos masto tikslinių veiklos rezultatų rodiklių ir privalomų vietos tikslinių veiklos rezultatų rodiklių įgyvendinimo, deramai atsižvelgiant į regionines ir vietos aplinkybes, taip pat įgyvendinti tinklo veiklos plane nustatytus tinklo veiklos rezultatų reikalavimus bei pasiekti vietos pamatines vertes, ir konsultuoja dėl klimato požiūriu optimizuotų skrydžių trajektorijų; veiklą vykdančys suinteresuotieji subjektai gali nuspręsti, ar įgyvendinti bet kurias siūlomas taisomąsias priemones, ir informuoja Tinklo valdybą apie jų neįgyvendinimo priežastis;
- b) koordinuodamas veiksmus su atitinkamais subjektais, konsultuoja Komisiją ir teikia VRAV atitinkamą informaciją apie OEV tinklo infrastruktūros diegimą pagal Europos OEV pagrindinį planą, visų pirma tam, kad būtų nustatyta, kokios investicijos tinklui yra būtinos.

10. Siekiant užtikrinti vienodą šio straipsnio 6–9 dalyse nurodytų nuostatų įgyvendinimą, Komisija, kad būtų pasiekti 1 straipsnyje nustatyti tikslai, priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos tose dalyse apibrėžtos išsamios tinklo valdytojo užduočių įgyvendinimo taisyklės.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 48 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

11. Vykdydamas savo užduotis tinklo valdytojas imasi priemonių taikydamas bendro sprendimų priėmimo procesą. Bendro sprendimų priėmimo proceso dalyviai veikia kuo labiau siekdami pagerinti tinklo veikimą ir veiklos rezultatus, įskaitant Sąjungos masto tikslinių veiklos rezultatų rodiklių pagrindinėje klimato ir aplinkos apsaugos veiklos rezultatų srityje pasiekimą. Bendro sprendimų priėmimo proceso metu propaguojami tinklo interesai, atsižvelgiant į esminius saugumo ir gynybos interesus, ir į kitas vietos ar regionines sąlygas, pavyzdžiui, geografines, topografines ir meteorologines sąlygas.

Valstybės narės visapusiškai dalyvauja priimant strateginės svarbos sprendimus, visų pirma rengiant tinklo strateginį planą.

12. 11 dalyje nurodytas bendro sprendimų priėmimo procesas grindžiamas visų pirma konsultacijų procesu su veiklą vykdančiais suinteresuotaisiais subjektais, oro uosto laiko tarpų koordinatoriumis, valstybėmis narėmis ir, kai būtina, Agentūra ir Komisija, dėl darbo tvarkos bei veiklos procesų ir dėl ginčų sprendimo mechanizmų, prireikus dalyvaujant Tinklo valdybai.

Jei klausimas susijęs su valstybės narės suvereniomis teisėmis į jos oro erdvę, privaloma gauti tos valstybės narės sutikimą.

13. Siekiant užtikrinti vienodą 11 ir 12 dalyse nurodytų nuostatų įgyvendinimą ir jų laikymąsi, Komisija, kad būtų pasiekti 1 straipsnyje nustatyti tikslai, priima įgyvendinimo aktus, kuriuose nustatomos išsamios nuostatos dėl bendro sprendimų priėmimo proceso, be kita ko, dėl:

- a) konsultacijų su veiklą vykdančiais suinteresuotaisiais subjektais, oro uosto laiko tarpų koordinatoriais, valstybėmis narėmis ir, kai aktualu, Agentūra ir Komisija proceso;
- b) darbinių susitarimų ir veiklos procesų;
- c) valstybių narių institucijų dalyvavimo, kai to reikalaujama;
- d) ginčų sprendimo mechanizmų, prireikus dalyvaujant Tinklo valdybai;
- e) visų kitų būtinų su sprendimų priėmimo procesais susijusių priemonių.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 48 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

14. Kad būtų užtikrintas tinkamas tinklo funkcijų vykdymo valdymas, įsteigiama Tinklo valdyba.

Tinklo valdyba yra atsakinga už:

- a) priemonių, kurių imasi arba kurias siūlo tinklo valdytojas, patvirtinimą ar pritarimą laikantis 15 dalyje nurodyto įgyvendinimo akto;

- b) 12 ir 13 dalyse nurodytų konsultacijų ir išsamios darbo tvarkos specifikacijų patvirtinimą;
- c) tinklo veiklos plano patvirtinimą;
- d) pritarimą tinklo strateginiam planui pasikonsultavus su valstybėmis narėmis ir atsižvelgiant į jų nuomonę, prieš šį planą patvirtinant Komisijai;
- e) tinklo funkcijų įgyvendinimo stebėjimą ir nuomonių ar rekomendacijų konkrečiais klausimais teikimą, ir
- f) visas kitas valdymo mechanizmams įgyvendinti būtinas priemones.

Tinklo strateginį planą Komisija patvirtina įgyvendinimo aktu. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 48 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Tinklo valdybos nariai gali būti turintys balsavimo teisę ir jos neturintys. Ją sudaro veiklą vykdančių suinteresuotųjų subjektų atstovai, Komisijos atstovai, tinklo valdytojo atstovai ir Eurokontrolės atstovai.

15. Siekiant užtikrinti vienodą šio straipsnio 14 dalyje nurodytų nuostatų įgyvendinimą ir jų laikymąsi, Komisija, kad būtų pasiekti 1 straipsnyje nustatyti tikslai, priima įgyvendinimo aktus, kuriuose nustatomos išsamios su Tinklo valdyba susijusios taisyklės, visų pirma dėl:
- a) Tinklo valdybos sudėties;
 - b) Tinklo valdybos veikimo ir atsakomybės, kaip apibrėžta 14 dalyje;
 - c) tinklo valdymo mechanizmų.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 48 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

16. Nedarant poveikio šio reglamento 37 straipsnio 2 dalies a punktui ir Reglamento (ES) 2018/1139 44 bei 46 straipsniams ir jų pagrindu priimtiems deleguotiesiems ir įgyvendinimo aktams, valstybės narės turi visą kompetenciją rengti, patvirtinti ir nustatyti maršrutus ir oro erdvės struktūras toje oro erdvėje, už kurią jos yra atsakingos. Tai darydamos valstybės narės atsižvelgia į oro eismo paklausą, sezoniškumą ir oro eismo bei veiklos rezultatų planų sudėtingumą. Prieš priimdamos sprendimus dėl tų aspektų, jos tinkamai atsižvelgia į atitinkamų oro erdvės naudotojų arba jiems atstovaujančių grupių, taip pat atitinkamai karinių institucijų poreikius.

39 straipsnis

Tinklo valdytojo finansinių ataskaitų skaidrumas

1. Tinklo valdytojo finansinės ataskaitos rengiamos ir skelbiamos kasmet. Tos finansinės ataskaitos turi atitikti Sąjungos patvirtintus tarptautinius apskaitos standartus. Jei dėl tinklo valdytojo teisinio statuso neįmanoma laikytis visų tarptautinių apskaitos standartų, tinklo valdytojas užtikrina, kad jų būtų laikomasi kuo didesniu mastu.
2. Tinklo valdytojas skelbia metines savo veiklos ataskaitas ir reguliariai atliekamas nepriklausomas jo auditas.

40 straipsnis

Santykiai su suinteresuotaisiais subjektais

Oro eismo paslaugų teikėjai nustato konsultavimosi mechanizmus, skirtus konsultacijoms su atitinkamais oro erdvės naudotojais, oro uostų operatoriais ir karinėmis institucijomis dėl visų pagrindinių su teikiamomis paslaugomis susijusių klausimų, be kita ko, dėl svarbių oro erdvės konfigūracijų pakeitimų ar dėl didelių investicijų, turinčių reikšmingos įtakos oro eismo valdymui ir oro navigacijos paslaugų teikimui arba rinkliavoms. Visų pirma į jų pozicijas atsižvelgiama ankstyvame ilgalaikių strateginių investicijų planų rengimo proceso etape, ypač dėl aspektų, kurių atveju reikia sinchronizuoti oro ir antžeminės įrangos diegimą.

41 straipsnis

Santykiai su karinėmis institucijomis

Valstybės narės, vykdydamos bendrą transporto politiką, užtikrina, kad būtų sudaromi ar atnaujinami kompetentingų civilinių ir karinių institucijų rašytiniai susitarimai ar lygiavertės teisinės priemonės dėl konkrečių oro erdvės blokų valdymo ir atitinkamai informuoja apie tai Komisiją.

42 straipsnis

Bendrajam oro eismui aktualių veiklos duomenų teikimas ir galimybė su jais susipažinti

1. Kalbant apie bendrąjį oro eismą, visi oro navigacijos paslaugų teikėjai, oro erdvės naudotojai, oro uostai ir tinklo valdytojas, nedarant poveikio nacionalinio saugumo, viešosios tvarkos ir gynybos politikos interesams, sąveikiu formatu, skaidriai ir nediskriminacinėmis sąlygomis tikruoju laiku teikia aktualius veiklos duomenis, be kita ko, tarpvalstybiniu ir Sąjungos mastu. Tokiais teikiamais duomenimis gali naudotis sertifikuoti arba deklaracijas pateikę oro navigacijos paslaugų teikėjai, subjektai, turintys įrodytą interesą svarstyti dėl oro navigacijos paslaugų teikimo, kariniai subjektai, atsakingi už saugumo ir gynybos veiklą, kariniai oro navigacijos paslaugų teikėjai, oro erdvės naudotojai ir oro uostai, taip pat tinklo valdytojas. Duomenys naudojami tik veiklos vykdymo tikslais.
2. 1 dalyje nurodytos paslaugos kainos grindžiamos bendraisiais principais ir bendromis kainodaros taisyklėmis, kurios turi būti nustatytos 4 dalyje nurodytame įgyvendinimo akte.

3. Galimybė susipažinti su atitinkamais veiklos duomenimis, kaip nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, nemokamai suteikiama institucijoms, atsakingoms už saugos priežiūrą, veiklos rezultatų ir tinklo priežiūrą, saugumą, viešąją tvarką ir gynybą, įskaitant Agentūrą, laikantis Reglamento (ES) 2018/1139.
4. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi išsamūs duomenų, įskaitant konkrečius atitinkamus veiklos duomenis, teikimo ir prieigos prie jų pagal šio straipsnio 1 ir 3 dalis reikalavimai, bendrieji kainų nustatymo principai ir bendros kainodaros taisyklės, kaip nurodyta šio straipsnio 2 dalyje, ir reikalavimai, taikomi nustatant, kurie subjektai turi įrodytą interesą svarstyti dėl oro navigacijos paslaugų teikimo. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 48 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

V skyrius

Oro erdvė, sąveikumas ir technologinės inovacijos

43 straipsnis

Elektroninė oro navigacijos informacija

Nedarant poveikio valstybių narių teisei skelbti oro navigacijos informaciją bei užtikrinant suderinamumą su tokios informacijos skelbimo tvarka, tinklo valdytojas, kai taikomas šio reglamento 38 straipsnio 3 dalyje nurodytas sprendimas, sukuria Sąjungos masto oro navigacijos informacijos infrastruktūrą, kuria užtikrinamos geresnės galimybės gauti aukštos kokybės lengvai prieinamu būdu pateikiamą elektroninę oro navigacijos informaciją, atitinkančią visų atitinkamų naudotojų reikalavimus, susijusius su duomenų kokybe ir savalaikiškumu. Taip teikiamą oro navigacijos informaciją sudaro tik Reglamento (ES) 2018/1139 VIII priedo 2.1 punkte nustatytus esminius reikalavimus atitinkanti informacija.

44 straipsnis

Oro erdvės klasifikavimas

Komisija, laikydamasi 48 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros, priima atitinkamas nuostatas, kad būtų užtikrintas vienodas ICAO oro erdvės klasifikavimo įgyvendinimas, jį tinkamai pritaikius, siekiant Bendrame Europos danguje užtikrinti sklandų saugių ir veiksmingų oro eismo paslaugų teikimą.

45 straipsnis

Lankstus oro erdvės naudojimas

1. Atsižvelgiant į kiekvienos valstybės narės karinės veiklos ypatumus ir pobūdį, taip pat į jų kompetencijai priklausančių karinių reikalų organizavimą, valstybės narės užtikrina lankstaus oro erdvės naudojimo koncepcijos taikymą Bendrame Europos danguje, siekdamas palengvinti oro erdvės ir oro eismo valdymą įgyvendinant bendrą transporto politiką ir, kai tinkama, derindamos su Europos OEV pagrindiniu planu.
2. Valstybės narės kasmet teikia Komisijai ataskaitas dėl lankstaus oro erdvės naudojimo koncepcijos taikymo oro erdvėje, už kurią jos yra atsakingos, vykdančios bendrą transporto politiką.
3. Jei, visų pirma atsižvelgiant į valstybių narių pateiktas ataskaitas, reikia vienodų lankstaus oro erdvės naudojimo koncepcijos taikymo Bendrame Europos danguje sąlygų, Komisija, neperžengdama bendros transporto politikos ribų ir nedarydama poveikio 1 straipsnio 2 daliai, priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos tokios vienodos sąlygos. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 48 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

4. Tais atvejais, kai taikant šį straipsnį kyla didelių veiklos sunkumų, kenkiančių esminių saugumo ar gynybos politikos interesų apsaugai, valstybės narės gali laikinai sustabdyti tokį taikymą su sąlyga, kad jos nedelsdamos informuoja apie tai Komisiją ir kitas valstybes nares. Nustačius laikiną sustabdymą, gali būti pritaikytos pagal 3 dalį priimtose taisyklės, taikomos oro erdvei, už kurią yra atsakinga atitinkama valstybė narė. Kai tų veiklos sunkumų nebelieka, laikinas sustabdymas ir visi tokie pritaikymai panaikinami.

46 straipsnis

SESAR koordinavimas

Subjektai, atsakingi už Sąjungos teisėje nustatytas atitinkamai SESAR apibrėžimo etapo, SESAR projektavimo etapo ir SESAR įgyvendinimo etapo koordinavimo užduotis, užtikrina veiksmingą tų trijų etapų koordinavimą, kad būtų sklandžiai ir laiku pereinama iš vieno etapo į kitą, daugiausia dėmesio skiriant visų pirma industrializavimo etapui.

Į veiklą kuo plačiau įtraukiami visi atitinkami civiliniai ir kariniai suinteresuotieji subjektai.

47 straipsnis
Bendri projektai

1. Siekiant gerinti Bendro Europos dangaus veiklos rezultatus, Komisija gali, remdamasi suinteresuotųjų subjektų sinchronizavimo poreikiais, nustatyti bendrus projektus, kuriais siekiama įgyvendinti Europos OEV pagrindiniame plane nurodytus esminius veiklos pokyčius, kurie daro poveikį visam tinklui ir yra pakankamai parengti įgyvendinimui, kad visose valstybėse narėse būtų sudarytos sąlygos pajėgumų sąveikumui.
2. Komisija taip pat gali sukurti bendrų projektų ir jų įgyvendinimo valdymo mechanizmus. Į tuos mechanizmus kuo plačiau įtraukiami civiliniai ir kariniai suinteresuotieji subjektai ir, kai įmanoma ir jei tinkama, jie atlieka vadovaujamąjį vaidmenį.
3. Bendri projektai gali būti finansuojami iš Sąjungos lėšų pagal daugiametę finansinę programą. Šiuo tikslu, nedarant poveikio valstybių narių kompetencijai spręsti dėl savo finansinių išteklių panaudojimo, Komisija atlieka nepriklausomą sąnaudų ir naudos analizę ir pagal 49 straipsnį surengia tinkamas konsultacijas su valstybėmis narėmis ir atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, kad būtų išnagrinėtas prioritetų nustatymas ir visos tinkamos tokių projektų įgyvendinimo finansavimo priemonės.
4. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti bendri projektai ir valdymo mechanizmai. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 48 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

VI skyrius

Baigiamosios nuostatos

48 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Bendro dangaus komitetas (toliau – Komitetas), kurį sudaro po du atstovus iš kiekvienos valstybės narės ir kuriam pirmininkauja Komisija. Komitetas užtikrina, kad būtų tinkamai atsižvelgiama į visų kategorijų naudotojų interesus. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.
3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.
4. Jei komitetas nuomonės nepateikia, Komisija įgyvendinimo akto projekto nepriima ir taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

49 straipsnis

Konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais

1. Valstybės narės, nacionalinės priežiūros institucijos, VRAV ir tinklo valdytojas, taip pat Agentūra, kiek tai susiję su jos užduotimis pagal 21 straipsnio 3 bei 4 dalis ir 38 straipsnio 1 dalį, sukuria konsultavimosi mechanizmus, skirtus tinkamoms konsultacijoms su suinteresuotaisiais subjektais.
2. Komisija sukuria Sąjungos lygmens mechanizmą, kurį taikant konsultuojamasi su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais su šio reglamento įgyvendinimu susijusiais klausimais.

Konsultacijose dalyvauja specialus sektorių dialogo komitetas, įsteigtas pagal Komisijos sprendimą 98/500/EB. Šio straipsnio 3 dalies e punkto tikslais, tais atvejais, kai reikia konsultuotis dėl karinių aspektų, Komisija konsultuojasi ne tik su valstybėmis narėmis, bet ir su Europos gynybos agentūra bei nacionalinėmis karinėmis institucijomis.

3. 1 ir 2 dalių tikslais, jei aktualu, konsultuojamasi bent su šiais veiklą vykdančiais ir jos nevykdančiais suinteresuotaisiais subjektais:
 - a) oro navigacijos paslaugų teikėjais arba jiems atstovaujančiomis grupėmis;
 - b) tinklo valdytoju;
 - c) oro uostų operatoriais arba atitinkamomis jiems atstovaujančiomis grupėmis;
 - d) oro erdvės naudotojais arba atitinkamomis jiems atstovaujančiomis grupėmis;
 - e) kariniais subjektais;

- f) gamybos pramone;
- g) darbuotojams atstovaujančiomis profesinėmis organizacijomis;
- h) atitinkamomis nacionalinėmis institucijomis;
- i) oro uosto laiko tarpų koordinatoriais;
- j) nevyriausybėmis organizacijomis, suinteresuotomis aviacija ar OEV.

50 straipsnis

Santykiai su trečiosiomis valstybėmis

Sąjunga ir jos valstybės narės siekia, kad Bendras Europos dangus būtų išplėstas ir apimtų valstybes, kurios nėra Europos Sąjungos narės, ir remia šį siekį. Tuo tikslu pagal susitarimus, sudarytus su kaimyninėmis trečiosiomis valstybėmis, visų pirma Eurokontrolės teritorijoje arba ICAO EUR regione, jos stengiasi išplėsti Bendrą Europos dangų, kad jis apimtų ir tas valstybes. Be to, jos stengiasi bendradarbiauti su tomis valstybėmis arba pagal susitarimus dėl tarpvalstybinio paslaugų teikimo su trečiosiomis valstybėmis, dėl bendradarbiavimo modernizuojant OEV, dėl tinklo funkcijų, arba pagal Sąjungos ir Eurokontrolės susitarimą, kuriuo nustatomi bendra tvirtesnio bendradarbiavimo tvarka, taip stiprindamos europinį OEV aspektą.

Šiuo straipsniu nedaromas poveikis valstybių narių sprendimams dėl to, ar Bendras Europos dangus turėtų būti išplėstas įtraukiant kituose ICAO regionuose esančias jų užjūrio šalis ir teritorijas arba autonomines teritorijas.

51 straipsnis
Kitų įstaigų pagalba

Šiame reglamente nustatytų užduočių vykdymo tikslais Komisija gali prašyti kitų įstaigų pagalbos, be kita ko, Eurokontrolės pagalbos pagal Sąjungos ir Eurokontrolės susitarimą, kuriuo nustatoma bendra tvirtesnio bendradarbiavimo tvarka.

52 straipsnis
Konfidencialumas

1. Nei nacionalinės priežiūros institucijos, veikdamos pagal savo nacionalinės teisės aktus, nei nacionalinės kompetentingos institucijos, nei Komisija, nei VRAV, nei tinklo valdytojas, nei Agentūra neatskleidžia konfidencialaus pobūdžio informacijos, visų pirma informacijos apie oro navigacijos paslaugų teikėjus, jų verslo santykius arba jų sąnaudų ir pajamų sudedamąsias dalis.
2. 1 dalimi nedaromas poveikis nacionalinių priežiūros institucijų ir Komisijos teisei atskleisti informaciją, kai tai būtina jų pareigoms atlikti. Tokiu atveju toks informacijos atskleidimas turi būti proporcingas ir turi būti atsižvelgiama į oro navigacijos paslaugų teikėjų, oro erdvės naudotojų, oro uostų ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų teisėtus interesus apsaugoti savo neskelbtiną komercinę informaciją.

3. Informacija ir duomenys, kuriuos suteikiama galimybė gauti pagal 12 straipsnio 4 dalį, 23 straipsnio 10 dalį, 24 straipsnio 6 dalį, 25 straipsnio 2 dalį, 36 straipsnio 3 ir 4 dalis arba apie kuriuos yra pranešama pagal 29 straipsnio 6 dalį, visų pirma informacija ir duomenys apie paskirtų oro eismo paslaugų teikėjų nustatytąsias sąnaudas ir faktines sąnaudas, yra skelbiami viešai užtikrinant visuomenės, gynybos ir karinių reikalų saugumą arba fizinių ar juridinių asmenų komercinių interesų, įskaitant intelektinę nuosavybę, apsaugą, nebent esama viršesnio viešojo intereso juos atskleisti.

53 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato sankcijų, taikomų pažeidus šį reglamentą ir pagal jį priimtus įgyvendinimo aktus, taisykles, visų pirma, oro erdvės naudotojams, oro uostų operatoriams ir oro navigacijos paslaugų teikėjams, ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad šios sankcijos būtų įgyvendinamos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos.

54 straipsnis

Vertinimas

1. Penktojo ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ir ne vėliau kaip praėjus 3 metams po to ataskaitinio laikotarpio pabaigos Komisija atlieka šio reglamento teisinio, socialinio bei ekonominio poveikio ir poveikio aplinkai, taip pat jo pridėtinės vertės tiek nacionaliniu, tiek Europos lygmenimis vertinimą. Kai šiuo tikslu tai pagrįsta, Komisija gali paprašyti valstybių narių, įskaitant karines institucijas, pateikti su šio reglamento taikymu susijusią informaciją.
2. Komisija savo išvadas pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai. 1 dalyje nurodytos vertinimo išvados skelbiamos viešai.

55 straipsnis
Apsaugos priemonės

Šis reglamentas nedraudžia valstybei narei taikyti priemones tiek, kiek jų reikia esminiams saugumo ar gynybos politikos interesams apsaugoti. Tokios priemonės visų pirmą yra tos, kurios būtinos:

- a) oro erdvei, už kurią ji atsakinga pagal ICAO regioninius oro navigacijos susitarimus, prižiūrėti, be kita ko, tam, kad būtų galima aptikti, identifikuoti ir įvertinti visus tokia oro erdve besinaudojančius orlaivius, siekiant užtikrinti skrydžių saugą ir imtis veiksmų saugumo ir gynybos poreikiams patenkinti;
- b) tuo atveju, kai kyla rimtų vidaus neramumų, darančių įtakos viešosios tvarkos palaikymui;
- c) karo arba didelės tarptautinės įtampos, keliančios karo grėsmę, atveju;
- d) valstybės narės tarptautiniams įsipareigojimams, susijusiems su taikos ir tarptautinio saugumo palaikymu, įgyvendinti;
- e) karinėms operacijoms ir mokymui vykdyti, įskaitant būtinas galimybes vykdyti pratybas.

56 straipsnis

Panaikinimas

Reglamentai (EB) Nr. 549/2004, Nr. 550/2004 ir Nr. 551/2004 panaikinami, nedarant poveikio šio reglamento 58 straipsniui.

Nuorodos į panaikintus reglamentus laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir skaitomos pagal II priede pateiktą atitikties lentelę.

57 straipsnis

Reglamento (ES) 2018/1139 daliniai pakeitimai

Reglamentas (ES) 2018/1139 iš dalies keičiamas taip:

1) 2 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies h punktas pakeičiamas taip:

„h) nedarant poveikio Europos Parlamento ir Tarybos reglamentui (ES) 2024/...^{*,+} ir valstybių narių įsipareigojimams dėl jų jurisdikcijai priklausančios oro erdvės, Bendro Europos dangaus oro erdvės struktūrų projektavimui.

* ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/... dėl Bendro Europos dangaus iniciatyvos įgyvendinimo (OL L ..., ELI: ...).“;

⁺ OL: prašom įrašyti tekste reglamento, esančio dokumente ST 8311/24, numerį, o atitinkamoje išnašoje – to reglamento priėmimo datą, numerį ir paskelbimo OL nuorodą.

b) 5 dalis pakeičiama taip:

„5. Nedarant poveikio nacionalinio saugumo ir gynybos reikalavimams bei Reglamento (ES) 2024/...⁺ 1 straipsnio 2 daliai, valstybės narės užtikrina, kad:

- a) šio straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodyti viešieji įrenginiai, ir
 - b) šio straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos c punkte nurodyti OEV/ONP, kurie teikiami oro eismui, kuriam taikomas Reglamentas (ES) 2024/...⁺,
- garantuotų tokį pat veiksmingą saugos ir sąveikumo su civilinėmis sistemomis lygį, koks užtikrinamas taikant šio reglamento VII ir VIII prieduose išdėstytus esminius reikalavimus.“;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti reglamento, esančio dokumente ST 8311/24, numerį.

2) 3 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 5 punktas pakeičiamas taip:

„5. OEV/ONP – oro eismo valdymas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/...⁺ 2 straipsnio 9 punkte, ir oro navigacijos paslaugos, kaip apibrėžta to reglamento 2 straipsnio 5 punkte, taip pat to reglamento 37 straipsnyje nurodytos tinklo funkcijos ir paslaugos, apimančios duomenų rengimą bei tvarkymą ir duomenų formatavimą bei pateikimą bendrajam oro eismui oro navigacijos reikmėms;“;

b) 33 ir 34 punktai pakeičiami taip:

„33) Bendro Europos dangaus oro erdvė – oro erdvė virš teritorijos, kuriai taikomos Sutartys, taip pat bet kuri kita oro erdvė, kuriai valstybės narės taiko Reglamentą (ES) 2024/...⁺ pagal to reglamento 1 straipsnio 4 dalį;

34) nacionalinė kompetentinga institucija – valstybės narės paskirtas vienas ar daugiau subjektų, turinčių būtinus įgaliojimus ir paskirtus įpareigojimus vykdyti užduotis, susijusias su sertifikavimu, priežiūra ir vykdymo užtikrinimu pagal šį reglamentą ir juo remiantis priimtus deleguotuosius ir įgyvendinimo aktus.“;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti reglamento, esančio dokumente ST 8311/24, numerį.

3) 41 straipsnyje įterpiama ši dalis:

„3a. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytam pažymėjimui gali būti taikomos objektyviai pagrįstos, nediskriminacinės, proporcingos ir skaidrios sąlygos. Šios sąlygos atitinkamais atvejais gali būti susijusios su:

- a) paslaugų, kurios nėra susijusios su oro navigacijos paslaugų teikimu, atskyrimu arba jų teikimo apribojimu;
- b) sutartimis, susitarimais ar kitomis OEV/ONP teikėjo ir trečiosios valstybės sutartomis priemonėmis, susijusiomis su paslaugomis;
- c) informacijos, kurios pagrįstai reikia siekiant patikrinti atitiktį šiame straipsnyje nustatytiems pažymėjimo reikalavimams, teikimu, ir
- d) bet kuriomis kitomis teisinėmis sąlygomis, kurios nėra būdingos tik oro navigacijos paslaugoms, pavyzdžiui, sąlygomis, susijusiomis su pažymėjimo galiojimo sustabdymu arba panaikinimu.“;

4) 43 straipsnis pakeičiamas taip:

„43 straipsnis

Įgyvendinimo aktai, susiję su OEV/ONP teikėjais ir organizacijomis, susijusiomis su OEV/ONP sistemų ir OEV/ONP sudedamųjų dalių projektavimu, gamyba arba technine priežiūra

1. Siekiant užtikrinti vienodą 40 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų, taikomų 2 straipsnio 1 dalies g punkte nurodytų OEV/ONP teikimui, įgyvendinimą ir jų laikymąsi, Komisija, remdamasi 4 straipsnyje išdėstytais principais ir siekdama 1 straipsnyje išdėstytų tikslų, priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamios nuostatos dėl:
 - a) OEV/ONP teikimo, laikantis 40 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų, įskaitant nenumatytų atvejų plano parengimą ir įgyvendinimą pagal VIII priedo 5.1 punkto f papunktį, konkrečių taisyklių ir procedūrų;
 - b) 41 straipsnio 1 dalyje nurodytų pažymėjimų išdavimo, galiojimo užtikrinimo, dalinio keitimo, galiojimo apribojimo, sustabdymo arba jų panaikinimo taisyklių ir procedūrų;
 - bb) 41 straipsnio 3a dalyje nurodytų sąlygų;

- c) 41 straipsnio 5 dalyje nurodytoms skrydžių informacijos paslaugų teikėjų deklaracijoms taikomų taisyklių ir procedūrų bei atvejų, kai turi būti leidžiama pateikti tokias deklaracijas;
- d) 42 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų pažymėjimų išdavimo, galiojimo užtikrinimo, dalinio keitimo, galiojimo apribojimo, sustabdymo arba jų panaikinimo taisyklių ir procedūrų bei atvejų, kai tokių pažymėjimų turi būti reikalaujama;
- e) 42 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytoms organizacijų deklaracijoms taikomų taisyklių ir procedūrų ir atvejų, kai tokių deklaracijų turi būti reikalaujama;
- f) 41 straipsnio 1 dalyje ir 42 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų pažymėjimų turėtojų ir deklaracijas pagal 41 straipsnio 5 dalį ir 42 straipsnio 1 dalies a punktą teikiančių organizacijų teisių ir pareigų.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 127 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

- 2. 1 dalyje nurodytose taisyklėse tinkamai atsižvelgiama į Europos OEV pagrindinį planą.

3. Priimdama tuos įgyvendinimo aktus, Komisija užtikrina šio reglamento 40 straipsnyje nurodytų esminių reikalavimų laikymąsi ir tinkamai atsižvelgia į tarptautinius standartus ir rekomenduojamą praktiką, visų pirma išdėstytus Čikagos konvencijos 2–4, 10, 11 ir 15 prieduose.“;

5) 62 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) įterpiama ši dalis:

„2a. Nedarant poveikio Reglamento (ES) 2024/...⁺ 5 straipsnio 1 dalies antrai pastraipai, kompetentingos institucijos, vykdydamos savo sertifikavimo, priežiūros ir vykdymo užtikrinimo užduotis, susijusias su šio reglamento VIII priedo 7 punkte išvardytais esminiais reikalavimais, remiasi to reglamento 4 straipsnyje nurodytos nacionalinės priežiūros institucijos vertinimais, atliktais jai vykdant savo užduotis pagal to reglamento 7 straipsnio 3 dalį.“;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti reglamento, esančio dokumente ST 8311/24, numerį.

b) 14 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) taisyklių ir procedūrų, kurių laikantis atliekamas sertifikavimas ir atliekami tyrimai, patikros, auditas ir kita stebėsenos veikla, būtini tam, kad nacionalinė kompetentinga institucija užtikrintų fizinių ir juridinių asmenų, gaminių, dalių, įrangos, OEV/ONP sistemų ir OEV/ONP sudedamųjų dalių, imituojamo skrydžio treniruoklių ir aerodromų, kuriems taikomas šis reglamentas, veiksmingą priežiūrą, taip pat taisyklių ir procedūrų, kurių laikydamasi Reglamento (ES) 2024/...⁺ 4 straipsnyje nurodyta nacionalinė priežiūros institucija vertina ir prižiūri, kaip OEV/ONP teikėjai laikosi šio reglamento VIII priedo 7 punkte išvardytų esminių reikalavimų, nedarant poveikio to reglamento 5 straipsnio 1 daliai;“;

6) 93 straipsnis pakeičiamas taip:

„93 straipsnis

Bendro Europos dangaus teisės aktų įgyvendinimas

Jei Agentūra turi atitinkamų ekspertinių žinių, ji, gavusi prašymą, teikia techninę pagalbą Komisijai įgyvendinant Bendro Europos dangaus teisės aktus, visų pirma šiais būdais:

a) atlikdama technines patikras, techninius ir kitus tyrimus;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti reglamento, esančio dokumente ST 8311/24, numerį.

- b) klausimais, kuriems taikomas šis reglamentas, prisidėdama prie oro navigacijos paslaugų ir tinklo funkcijų veiklos rezultatų sistemos įgyvendinimo, bendradarbiaudama su Reglamento (ES) 2024/...⁺ 13 straipsnyje nurodyta veiklos rezultatų apžvalgos valdyba (VRAV);
- c) prisidėdama prie Europos OEV pagrindinio plano įgyvendinimo, įskaitant SESAR projekto plėtojimą ir įgyvendinimą.“;

7) VIII priedas iš dalies keičiamas taip:

- a) įterpiamas šis punktas:

„2.3a. Oro eismo duomenų paslaugos

2.3a.1. Surinkti oro eismo duomenys turi būti pakankamos kokybės, išsamūs, naujausi, gauti iš teisėto šaltinio ir pateikti laiku.

2.3a.2. Turi būti užtikrinamas ir nuolat palaikomas pakankamas oro eismo duomenų paslaugų teikimo veiksmingumas, kiek tai susiję su jų prieinamumu, vientisumu, nepertraukiamumu ir teikimu laiku, siekiant patenkinti naudotojo poreikius.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti reglamento, esančio dokumente ST 8311/24, numerį.

2.3a.3. Sistemos ir priemonės, kuriomis teikiamos oro eismo duomenų paslaugos turi būti tinkamai suprojektuotos, pagamintos ir prižiūrimos siekiant užtikrinti, kad jos atitiktų numatytą paskirtį.

2.3a.4. Tokie duomenys platinami laiku, naudojant pakankamai patikimas ir operatyvias komunikacijos priemones, apsaugotas nuo tyčinio ir netyčinio trikdymo ir iškraipymo.“;

b) 2.8 punktą pakeičiamas taip:

„2.8. Oro erdvės valdymas

Konkrečių oro erdvės dalių skyrimas tam tikram naudojimui turi būti stebimas ir koordinuojamas, ir apie tokį skyrimą turi būti paskelbiama laiku, kad bet kokiomis aplinkybėmis būtų sumažinta rizika prarasti orlaivių atskyrimą. Atsižvelgiant į valstybių narių kompetencijai priklausančią karinės veiklos organizavimą ir susijusius aspektus, oro erdvės valdymu taip pat turi būti prisidedama prie lankstaus oro erdvės naudojimo koncepcijos, kaip apibrėžta Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos, ir kuri įgyvendinama pagal Reglamentą (ES) 2024/...⁺, vienodo taikymo, kad įgyvendinant bendrą transporto politiką būtų palengvintas oro erdvės ir oro eismo valdymas.“;

⁺ OL: prašom tekste įrašyti reglamento, esančio dokumente ST 8311/24, numerį.

c) 5.1 punkto c papunktis pakeičiamas taip:

„c) pagal vykdomos veiklos rūšį ir organizacijos dydį paslaugų teikėjas taiko ir nuolat atnaujina valdymo sistemą, kad būtų užtikrintas šiame priede nustatytų esminių reikalavimų laikymasis, valdoma saugos ir saugumo rizika ir stengiamasi nuolat tobulinti šią sistemą;“;

d) papildoma šiuo punktu:

„7. FINANSINIS PATIKIMUMAS, ATSAKOMYBĖ, DRAUDIMO APSAUGOS REIKALAVIMAI, NUOSAVYBĖ IR ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA

Siekiant užtikrinti saugų ir nepertraukiamą paslaugų teikimą, OEV/ONP teikėjai turi:

- a) įrodyti pakankamą finansinį patikimumą;
- b) turėti tinkamą atsakomybės draudimą ir draudimo apsaugą, atsižvelgiant į jų teisinį statusą ir prieinamą komercinio draudimo lygį, ir
- c) atitikti nuosavybei ir organizacinei struktūrai taikomus reikalavimus, kad būtų išvengta interesų konfliktų, siekiant užtikrinti nediskriminacinį paslaugų teikimą.“.

58 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Reglamento (EB) Nr. 549/2004 4 straipsnio 2 dalis ir Reglamento (EB) Nr. 550/2004 12 straipsnio 3 dalis toliau taikomos iki ... [OL: prašom įrašyti datą – 24 mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos].
2. Pagal Reglamento (EB) Nr. 549/2004 11 straipsnio 2 dalį paskirta Veiklos rezultatų apžvalgos įstaiga toliau vykdo savo funkcijas iki ... [OL: prašom įrašyti datą – 6 mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos].
3. Su trečiuoju ir ketvirtuoju ataskaitiniais laikotarpiais susijusios veiklos rezultatų sistemos ir rinkliavų sistemos įgyvendinimo tikslais toliau taikomas Reglamento (EB) Nr. 549/2004 11 straipsnis, išskyrus to straipsnio 2 dalį, Reglamento (EB) Nr. 550/2004 15 straipsnis ir jų pagrindu priimti įgyvendinimo aktai.
4. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2019/709 toliau taikomas iki ketvirtojo ataskaitinio laikotarpio pabaigos arba iki įgyvendinimo akto pagal šio reglamento 38 straipsnio 3 dalį priėmimo, atsižvelgiant į tai, kuri data yra ankstesnė.
5. Reglamento (EB) Nr. 549/2004 9 straipsnis toliau taikomas iki ... [OL: prašom įrašyti datą – 24 mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos].

59 straipsnis
Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Tačiau 4 straipsnio 3 dalis, 4 straipsnio 5 dalis ir 36 straipsnio 3 dalis taikomos nuo ... [OL: prašom įrašyti datą – 24 mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos].

13–16 straipsniai taikomi nuo ... [6 mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos].

Su penktuoju ir tolesniais ataskaitiniais laikotarpiais susijusios veiklos rezultatų sistemos ir rinkliavų sistemos įgyvendinimo tikslais 21–34 straipsniai taikomi nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos.

53 straipsnis taikomas nuo ... [OL: prašom įrašyti datą – 24 mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos]

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta ...

Europos Parlamento vardu
Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

I PRIEDAS

Panaikinti reglamentai su jų pakeitimais

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 549/2004 (OL L 96, 2004 3 31, p. 1)	
Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 550/2004 (OL L 96, 2004 3 31, p. 10)	
Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 551/2004 (OL L 96, 2004 3 31, p. 20)	
Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1070/2009 (OL L 300, 2009 11 14, p. 34)	Tik 1, 2 ir 3 straipsniai

II PRIEDAS

Atitikties lentelė

Reglamentas (EB) Nr. 549/2004	Reglamentas (EB) Nr. 550/2004	Reglamentas (EB) Nr. 551/2004	Šis reglamentas
1 straipsnio 1–3 dalys			1 straipsnio 1–3 dalys
-			1 straipsnio 4 dalis
1 straipsnio 4 dalis			-
2 straipsnio 1 punkto a ir b papunkčiai			2 straipsnio 6 punkto a ir b papunkčiai
-			2 straipsnio 7 punktas
2 straipsnio 2 punktas			2 straipsnio 1 punktas
2 straipsnio 3 punktas			2 straipsnio 2 punktas
-			2 straipsnio 3 punktas
2 straipsnio 4 punktas			2 straipsnio 5 punktas
2 straipsnio 5 punktas			2 straipsnio 4 punktas
2 straipsnio 6 punktas			2 straipsnio 11 punktas
2 straipsnio 7 punktas			2 straipsnio 12 punktas
-			2 straipsnio 13 punktas
2 straipsnio 8 punktas			2 straipsnio 14 punktas
2 straipsnio 9 punktas			2 straipsnio 8 punktas
2 straipsnio 10 punktas			2 straipsnio 9 punktas
2 straipsnio 11 punktas			2 straipsnio 10 punktas

Reglamentas (EB) Nr. 549/2004	Reglamentas (EB) Nr. 550/2004	Reglamentas (EB) Nr. 551/2004	Šis reglamentas
2 straipsnio 12 punktas			2 straipsnio 17 punktas
-			2 straipsnio 18–20 punktai
2 straipsnio 13 punktas			2 straipsnio 16 punktas
2 straipsnio 13a punktas			2 straipsnio 36 punktas
2 straipsnio 14 punktas			-
2 straipsnio 15 punktas			2 straipsnio 21 punktas
-			2 straipsnio 22–25 punktai
2 straipsnio 16 punktas			2 straipsnio 26 punktas
2 straipsnio 17 punktas			2 straipsnio 35 punktas
2 straipsnio 18 punktas			-
2 straipsnio 19 punktas			2 straipsnio 27 punktas
-			2 straipsnio 28 ir 29 punktai
2 straipsnio 20 punktas			2 straipsnio 34 punktas
2 straipsnio 22 punktas			2 straipsnio 37 punktas
2 straipsnio 23 punktas			-
2 straipsnio 23a punktas			2 straipsnio 38 punktas
-			2 straipsnio 39 punktas
2 straipsnio 23b punktas			2 straipsnio 15 punktas
2 straipsnio 24 ir 25 punktai			-
2 straipsnio 26 punktas			2 straipsnio 40 punktas

Reglamentas (EB) Nr. 549/2004	Reglamentas (EB) Nr. 550/2004	Reglamentas (EB) Nr. 551/2004	Šis reglamentas
-			2 straipsnio 41 ir 42 punktai
2 straipsnio 27 punktas			-
2 straipsnio 28 punktas			2 straipsnio 43 punktas
2 straipsnio 29 punktas			2 straipsnio 44 punktas
-			2 straipsnio 45 ir 46 punktai
2 straipsnio 30 punktas			2 straipsnio 47 punktas
-			2 straipsnio 48–52 punktai
2 straipsnio 31 punktas			2 straipsnio 53 punktas
-			2 straipsnio 54 ir 55 punktai
2 straipsnio 32 punktas			-
2 straipsnio 33 punktas			2 straipsnio 56 punktas
2 straipsnio 34 punktas			2 straipsnio 57 punktas
-			2 straipsnio 58–62 punktai
2 straipsnio 35 ir 36 punktai			-
2 straipsnio 38 punktas			2 straipsnio 63 punktas
2 straipsnio 39 punktas			2 straipsnio 64 punktas
-			2 straipsnio 65 punktas
2 straipsnio 40 punktas			2 straipsnio 66 punktas

Reglamentas (EB) Nr. 549/2004	Reglamentas (EB) Nr. 550/2004	Reglamentas (EB) Nr. 551/2004	Šis reglamentas
-			2 straipsnio 67 punktą ir 3 straipsnis
2 straipsnio 41 punktą			2 straipsnio 30 punktą
-			2 straipsnio 31–33 punktai
3 straipsnis			-
4 straipsnio 1 dalis			4 straipsnio 1 dalis
4 straipsnio 2 dalis			4 straipsnio 3 ir 4 dalys
4 straipsnio 3 dalies pirmas sakinys			4 straipsnio 2 dalis
4 straipsnio 3 dalies antras sakinys			4 straipsnio 5 dalis
-			4 straipsnio 6 dalis
4 straipsnio 4 dalis			4 straipsnio 7 dalis
4 straipsnio 5 dalis			4 straipsnio 8 dalis
-			5–12 straipsniai
5 straipsnio 1 dalis			48 straipsnio 1 dalis
5 straipsnio 2 dalis			48 straipsnio 2 dalis
5 straipsnio 3 dalis			48 straipsnio 3 dalis
-			48 straipsnio 4 dalis
5 straipsnio 4 ir 5 dalys ir 6 straipsnis			-

Reglamentas (EB) Nr. 549/2004	Reglamentas (EB) Nr. 550/2004	Reglamentas (EB) Nr. 551/2004	Šis reglamentas
7 straipsnis			50 straipsnis
8 straipsnio 1 dalis			51 straipsnis
-			52 straipsnis
8 straipsnio 2 dalis			-
9 straipsnis			53 straipsnis
10 straipsnio 1 dalis			49 straipsnio 1 dalis
10 straipsnio 2 dalis			49 straipsnio 2 dalis
10 straipsnio 3 dalis			49 straipsnio 3 dalis
11 straipsnio 1 dalies pirmas sakinys			21 straipsnio 1 dalis
-			21 straipsnio 2 dalis
11 straipsnio 1 dalies a–c punktai			21 straipsnio 3 dalies a–d punktai
11 straipsnio 2 dalis			13 straipsnis
-			14–20 straipsniai
11 straipsnio 3 dalies a punktas			22 straipsnis
11 straipsnio 3 dalies b punktas			21 straipsnio 3 dalies c punktas, 23 straipsnis
11 straipsnio 3 dalies c punktas			24 straipsnis
-			25 straipsnio 1 ir 2 dalys
11 straipsnio 3 dalies d punkto pirmas ir trečias sakiniai			21 straipsnio 3 dalies pirmas sakiny

Reglamentas (EB) Nr. 549/2004	Reglamentas (EB) Nr. 550/2004	Reglamentas (EB) Nr. 551/2004	Šis reglamentas
11 straipsnio 3 dalies d punkto antras sakinys			25 straipsnio 3 dalis
11 straipsnio 3 dalies e punktas			25 straipsnio 4 dalis
-			26 ir 27 straipsniai
11 straipsnio 4 dalies a punktas			21 straipsnio 4 dalies a punktas
-			21 straipsnio 4 dalies b–e punktai
11 straipsnio 4 dalies b ir c punktai			-
11 straipsnio 4 dalies d punktas			21 straipsnio 4 dalies f punktas
11 straipsnio 4 dalies e punktas			21 straipsnio 4 dalies g punktas
-			21 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos h–m punktai ir antra bei trečia pastraipos, 21 straipsnio 5 ir 6 dalys
11 straipsnio 4 dalies antra pastraipa			28 straipsnis
11 straipsnio 5 dalis			21 straipsnio 7 dalis
11 straipsnio 6 dalis			28 straipsnis
-			29–47 straipsniai
12 straipsnio 1 dalis, 12 straipsnio 2 dalies pirmas sakinyss iki žodžių „3 straipsnyje“ ir paskutinis sakinyss			54 straipsnio 1 dalis

Reglamentas (EB) Nr. 549/2004	Reglamentas (EB) Nr. 550/2004	Reglamentas (EB) Nr. 551/2004	Šis reglamentas
12 straipsnio 2 dalis, pirmo sakinio dalis, prasidedanti žodžiais „ir pirmiausia pateikia ataskaitą Europos Parlamentui“.			54 straipsnio 2 dalis
12 straipsnio 3 ir 4 dalys			-
13 straipsnis			55 straipsnis
-			56–58 straipsniai
13a straipsnis			-
14 straipsnis			59 straipsnis
	1 straipsnis		1 straipsnio 1 dalis
	-		1 straipsnio 2–4 dalys
	-		2 straipsnis
	2 straipsnio 1 dalis		5 straipsnio 1 dalis
	2 straipsnio 2 dalis		5 straipsnio 2 dalis
	-		5 straipsnio 3 dalis
	-		6 straipsnio 1 dalis
	2 straipsnio 3 dalis		6 straipsnio 3 dalis
	2 straipsnio 4 dalis		6 straipsnio 2 dalis
	2 straipsnio 5 dalis		6 straipsnio 4 dalis
	2 straipsnio 6 dalis		6 straipsnio 5 dalis
	-		6 straipsnio 6 dalis

Reglamentas (EB) Nr. 549/2004	Reglamentas (EB) Nr. 550/2004	Reglamentas (EB) Nr. 551/2004	Šis reglamentas
	3–6 straipsniai 7 straipsnio 1 dalis, 7 straipsnio 3 dalies pirmas sakiny, 7 straipsnio 4 dalies pirmas sakiny, 7 straipsnio 6 ir 8 dalys 7 straipsnio 2 dalis 7 straipsnio 3 dalies antras ir trečias sakiniai 7 straipsnio 4 dalies antras ir trečias sakiniai - 7 straipsnio 5 dalis 7 straipsnio 7 dalis 7 straipsnio 9 dalis 8 straipsnio 1 dalis iki „oro eismo paslaugų teikėjo“ 8 straipsnio 1 dalies antras sakiny nuo „turintys galiojantį pažymėjimą“ -		- 7 straipsnio 1 dalis, 57 straipsnio 7 punkto c ir d papunkčiai 7 straipsnio 2 dalis - 57 straipsnio 3 ir 4 punktai 57 straipsnio 5 ir 6 punktai, 7 straipsnio a ir b punktai 7 straipsnio 4 dalis 5 straipsnio 2 dalies antra pastraipa, 7 straipsnio 3 dalis - 8 straipsnio 1 dalies pirmas ir antras sakiniai 8 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a punktas 8 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos b–d punktai ir antra pastraipa

Reglamentas (EB) Nr. 549/2004	Reglamentas (EB) Nr. 550/2004	Reglamentas (EB) Nr. 551/2004	Šis reglamentas
	8 straipsnio 2 dalis		8 straipsnio 3 dalis
	8 straipsnio 3 dalis		8 straipsnio 4 dalis
	-		8 straipsnio 5 dalis
	8 straipsnio 4 dalis		8 straipsnio 1 dalies trečias sakinys
	8 straipsnio 5 dalis		-
	8 straipsnio 6 dalis		8 straipsnio 6 dalis
	9 straipsnis		10 straipsnis
	9a straipsnis		3 straipsnis
	-		4 straipsnis
	9b straipsnis		-
	10 straipsnis		9 straipsnis
	-		11–28 straipsniai
	11 straipsnis		41 straipsnis
	12 straipsnio 1 dalis		36 straipsnio 1 dalis
	12 straipsnio 2 dalis		36 straipsnio 1 dalis
	12 straipsnio 3 dalis		36 straipsnio 3 dalis
	-		36 straipsnio 4 dalis
	-		37–40 straipsniai
	12 straipsnio 4 dalis		36 straipsnio 2 dalis
	12 straipsnio 5 dalis		-

Reglamentas (EB) Nr. 549/2004	Reglamentas (EB) Nr. 550/2004	Reglamentas (EB) Nr. 551/2004	Šis reglamentas
	13 straipsnio 1 dalis		42 straipsnio 1 dalis
	13 straipsnio 2 dalis		42 straipsnio 1 ir 3 dalys
	-		42 straipsnio 2 dalis
	13 straipsnio 3 dalis		42 straipsnio 4 dalis
	-		43–46 straipsniai
	14 straipsnis		29 straipsnio 1 ir 4 dalys
	-		29 straipsnio 2 dalis
	15 straipsnio 1 dalis		29 straipsnio 3 dalis
	-		29 straipsnio 5 dalis
	15 straipsnio 2 dalies a punktas		30 straipsnio 1 ir 2 dalys
	15 straipsnio 2 dalies b punkto pirmas sakinys		30 straipsnio 2 dalis
	15 straipsnio 2 dalies b punkto antras sakinys		30 straipsnio 3 dalis
	15 straipsnio 2 dalies b punkto trečias sakinys		30 straipsnio 4 dalis
	15 straipsnio 2 dalies c punktas		-
	15 straipsnio 2 dalies d punktas		30 straipsnio 6 dalis
	15 straipsnio 2 dalies e punktas		30 straipsnio 5 dalis
	15 straipsnio 2 dalies f punktas		29 straipsnio 6 dalis ir 33 straipsnis
	15 straipsnio 3 dalies a punktas		32 straipsnio 1 dalis
	-		32 straipsnio 2 ir 3 dalys

Reglamentas (EB) Nr. 549/2004	Reglamentas (EB) Nr. 550/2004	Reglamentas (EB) Nr. 551/2004	Šis reglamentas
	15 straipsnio 3 dalies b punktas		32 straipsnio 4 dalis
	15 straipsnio 3 dalies c punktas		31 straipsnio 1 dalis
	-		31 straipsnio 2, 3 ir 4 dalys
	15 straipsnio 3 dalies d punktas		29 straipsnio 3 dalies antras sakiny
	15 straipsnio 3 dalies e punktas		29 straipsnio 3 dalies pirmas sakiny, 30 straipsnio 2 dalis ir 32 straipsnio 1 dalis
	15 straipsnio 3 dalies f punkto pirmas sakiny		29 straipsnio 4 dalis
	15 straipsnio 3 dalies f punkto antras sakiny		32 straipsnio 5–8 dalys
	15 straipsnio 4 dalis		33 straipsnis
	15a straipsnio 1 dalis ir 3 dalies pirmas sakiny		47 straipsnio 1 ir 4 dalys
	15a straipsnio 2 dalis		47 straipsnio 2 ir 4 dalys
	-		48–51 straipsniai
	15a straipsnio 3 dalies antras ir trečias sakiniai		47 straipsnio 3 dalis
	15a straipsnio 3 dalies ketvirtas sakiny		-
	16 straipsnio 1 dalis		34 straipsnio 1 dalis
	16 straipsnio 2 dalis ir 3 dalies pirmas sakiny		34 straipsnio 2 ir 3 dalys
	-		35 straipsnis

Reglamentas (EB) Nr. 549/2004	Reglamentas (EB) Nr. 550/2004	Reglamentas (EB) Nr. 551/2004	Šis reglamentas
	16 straipsnio 3 dalies antras ir trečias sakiniai		-
	17 straipsnis		-
	18 straipsnio 1 dalis		52 straipsnio 1 dalis
	18 straipsnio 2 dalis		52 straipsnio 2 dalis
	18 straipsnio 3 dalis		52 straipsnio 3 dalis
	-		53–57 straipsnių 2 punktas
	18a straipsnis		-
	19 straipsnis		59 straipsnis
	I priedas		-
	II priedas		57 straipsnio 3 punktą
	-		57 straipsnio 4–7 punktai ir 58 straipsnis
		1 straipsnio 1 dalis	1 straipsnio 1 dalis
		1 straipsnio 2 dalis	1 straipsnio 1 dalis
		-	1 straipsnio 2 ir 3 dalys
		1 straipsnio 3 dalis	1 straipsnio 4 dalis
		-	2–36 straipsniai
		1 straipsnio 4 dalis ir 3 straipsnis	-
		3a straipsnis	43 straipsnis
		4 straipsnio a punktas	-

Reglamentas (EB) Nr. 549/2004	Reglamentas (EB) Nr. 550/2004	Reglamentas (EB) Nr. 551/2004	Šis reglamentas
		4 straipsnio b punktas	44 straipsnis
		6 straipsnio 1 dalis	37 straipsnio 1 dalis
		6 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa	37 straipsnio 2 dalis
		-	37 straipsnio 3 dalis
		6 straipsnio 2 dalies antra pastraipa	37 straipsnio 4 dalis
		6 straipsnio 2 dalies trečios pastraipos pirmas sakinys	38 straipsnio 2–4 dalys
		6 straipsnio 2 dalies trečios pastraipos antras ir trečias sakiniai	38 straipsnio 5 dalis
		-	38 straipsnio 6–9 dalys
		6 straipsnio 3 dalis	-
		6 straipsnio 4 dalis	37 straipsnio 5 dalis, 38 straipsnio 10 ir 13 dalys
		-	38 straipsnio 1, 11 ir 12, 14 ir 15 dalys
		6 straipsnio 5 dalis	38 straipsnio 16 dalis
		-	39–42 straipsniai

Reglamentas (EB) Nr. 549/2004	Reglamentas (EB) Nr. 550/2004	Reglamentas (EB) Nr. 551/2004	Šis reglamentas
		6 straipsnio 6 dalis	37 straipsnio 2 dalies b punktas
		6 straipsnio 7 ir 8 dalys	37 straipsnio 5 dalis ir 38 straipsnio 10 dalis
		6 straipsnio 9 dalis	-
		7 straipsnio 1 dalis	45 straipsnio 1 dalis
		7 straipsnio 2 dalis	45 straipsnio 2 dalis
		7 straipsnio 3 dalis	45 straipsnio 3 dalis
		8 straipsnis	45 straipsnio 4 dalis
		-	46–58 straipsniai
		10 straipsnis	-
		11 straipsnis	59 straipsnis